ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ - ೨೨

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಡಾ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ - ೨೨

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ

ಡಾ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

Kedambadi Jattappa Rai
(Life & Works)

Written by	:	Dr. Kedambadi Thimmappa Rai 'Kalyani', Vitla, D.K.
Publsihed by	:	Karnataka Tulu Sahitya Academy Corporation Building Lalbagh, Mangalore - 575 006
First Published	:	2004
Price	:	Rs. 20-00
Pages	:	56
Copyright	:	Author
Chief Editor	:	Dr. Vamana Nandavara President Karnataka Tulu Sahitya Academy
Published by	:	S.H. Shivarudrappa Registrar Karnataka Tulu Sahitya Academy Lalbagh, Mangalore - 575 006
Typeset & Printed at	:	Aakrithi Computers Mangalore - 575 001 Tel. : 0824 - 2443002

ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ : ಬಂಟರ ಯಾನೆ ನಾಡವರ ಮಾತೃಸಂಘ, ಮಂಗಳೂರು

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವು ಡಾ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ 2004 ಬಿಲೆ 20-00

ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊ

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಆಕಾಸೊಡು ದಡಕ್ಕನೆ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಿನ ಬೊಳ್ಪಿ; ಅರೆನ ಸುರುತ್ತ ಬೂಕು 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಓದಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಪುದರ್; ಸುರುತ್ತ ಬೂಕುಡೇ ಏಳರೆಕೋಲುದ ನಿಶಾನಿಗ್ ನೀರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಜನ ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಪುಲೆಕ ಮಲ್ತಿ ಬಂಟೆ ಆರ್.

ಬಂಟ ಸಮಾಜೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ನಿಜವಾದ್ ಬಂಟೆರೆಲೆಕ್ಕ ಬದ್‌ಕ್‌ನಾರ್. ಮೂಲದ ಬಂಟೆರೆ ಕಸುಬು ಬೆನ್ನಿ, ಬೋಂಟೆ, ಕಂಬುಲ, ಕೋರ್ದಟ್ಟ ಮಾತೆಟ್ಲ ಆರ್ ಬಿರ್ಸೆ. ಜೀವದ ದೇಖಿಡ್, ನಡಪ್ಪುನ ನಡಕ್ಕೆಡ್, ಪಾತೆರುನ ಪಾತೆರೊಡು ಆರ್ ನೂದೆಕ್ಕ್ ನೂದು ಬಂಟೆ. ಆರೆನ ನುಡಿನಡೆಟ್ ಗುತ್ತುದ ಗತ್ತ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಇಂಚಿನ ಬಂಟೆ ಜವನ್ಯಾದಿಗೆ ಕಳೆನಗ ಒರನೆ ಕೈಟಿತ್ತ್‌ನ ಬಿರುಬೆಡಿನ್ ಬುಡ್ದು, ಪೆನ್ನ್ ಬೂಕುನು ಪತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಚೋದಿಗ. ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಬರೆಯಿನ ಸುರುತ್ತ ಬೂಕುಡೇ ಕೊಡಿ ಏರಾದ್ ಕೊರ್ನ ಅರೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ; ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ, ಅರೆನ ಸುರುತ್ತ ಬರವು 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಇಂಚಿನ ಬೂಕು ಕನ್ನಡೊಡು ದುಂಬು ಇಜ್ಜಾಂಡ್, ನನ ಬರಿಯೆರೆ ಕಷ್ಟ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ.

ಬೋಂಟೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಿನ ಬೇತೆ ಬೂಕುಲೆನ್‌ಲಾ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಬರೆಯೆರ್. ಆತೇ ಪೊರ್ಲುಡು ತುಲುಟ್‌ಲಾ ಆರ್ ಬರವಣಿಗೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕುವೆಂಪು, ಕಾರಂತೆರೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ತುಳುಕ್ಕು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಒರ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಿರ ತೂಯಿಜೆರ್. ಕನ್ನಡ ತುಳು ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಡ್‌ಲಾ ಅರೆಗ್ ಬರೆಪ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಇತ್ತ್‌ನ ತಾಕತ್ತ್‌ನ್ ತೋಜಾಯೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರೆ ಮಾಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವುದ ಕುರಿತಾದ್ ಅರೆನ ಮಗೆ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಡಾ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈಗುಲು ಈ ಬರವಣಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈಗ್‌ಲೆನಲಾ ಉಂದು ಸುರುತ್ತ ಬರವು. ಆ ಅಮ್ಮಲೆಕನೇ ಈ ಮಗಕ್ಕ್‌ಲಾ ಬರವುದ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುದ ಮೂಲಕ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅರೆಗ್ ಎನ್ನ ದಿಂಜಿ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಗ್‌ಲಾ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವುದ ವಿಚಾರ ತೆರಿಪೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಈ ಬೂಕುನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕ ಡಾ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈಗುಲು ಆ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಬಯಕುವೆ.

'ಸಾಕೇತ' — ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ

25 ನವಂಬರ 2004

ಅರ್ತಿದ ಪಿರ್ತಿದ ಪಾತೆರೊಗು ನಿನೆ ಪೊತ್ತಾಪೆ

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ - ಇಂಬೆರ್ ಎಂಕ್ ಫೋನು ಮಲ್ತೆರ್. ಐತ್ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ಕಾಕಜಿಲಾ ಬರೆಯೆರ್. 'ಈರ್ ಈರ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಬದ್‌ಕ್ - ಬರವುದ ಬಗೆಟ್ ಬರೆದ್ ಕೊರೊಡು'ಂದು ಪನ್ನಗ ಯಾನ್ ಅಮರ್ಯೆ. 'ಸ್ವಾಮಿ, ಎನ್ನಡ್ಡ್ ಅವು ಆವಂದ್‌ನ ಕೆಲಸೊ'ಂದ್ ಪನ್ನಗ - 'ಛೇ! ಛೆ! ಅವು ಸರಿಯತ್ತ್, ಈರ್ ಈರೆಗ್ ತೆರಿಲೆಕೊ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಲೆ, ಯಾನ್ ತಿದ್ದ್‌ಪೇ'ಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಯಾನ್ ಎಣ್ಮನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡುಪ್ಪುನಗ 'ಉತ್ಕೃಷ್ಟ'ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಕನ್ನಡೊ ಸಬ್ದೊ ಬರೆಯರೆ ಬರಂದಿನೆಕ್ ಎನ್ನಪ್ಪ ಎನ್ನ ತರೆಕ್ಕ್ ಏತ್‌ಲಾ ಕುಟ್ಟಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬರೆಪ್ಪಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಆರ್ನ ಬರವಣಿಗೆದಾಯೆ ಆದ್ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಆಂಡ ಆರ್ನ ಬೊಳೆತ್ತಿ ತುಳು ಓಲು - ಎನ್ನ ಬಾಲೆ ತುಳು ಓಲು! ಆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ತಂಪು ಆಪಿಲೆಕೊ - ಒಪ್ಪಿಪಿಲೆಕೊ ಬರೆವೊಡತ್ತೇ?

ದಾನ್ನೋ ಗೀಚಿಯೆ. ಆಂಡಲ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ನಡ್ಗೊಂದುಂಡು. ವೋಲು ಎನ್ನ ಅಪ್ಪ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೋಪುವೆರೋಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಆಂಡ ಆರ್ನ ವಾತ್ಸಲ್ಯೊದ ಕೈ ಎನ್ನ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಇಪ್ಪು! ಈತಾಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಮಗೆ ಬರೆಯೆ ಅತ್ತಾ...ಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿಪ್ಪೆರ್. ಆರ್ನ ಬದ್‌ಕ್ - ಬರವು ಮೂಲು ಬಳ್ಳೊಡು ಅಳತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತ್ರ ಪಾಡ್ದೆ.

ಈ ಎನ್ನ ಬರೆಪುನ ಕೆಲಸೊಗು ಮಾಮಲ್ಲ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ನಾರ್ ಎನ್ನ ಪ್ರೀತಿದ ಮಲ್ಲಣ್ಣೆ ಬಿ. ಗುರುದಾಸ ರೈಕುಲು. ಆರೆನ ಪಾದೊಗು ಅಡ್ಡೊ ಬೂರ್ಪೆ. ಅಂಚನೇ ಎನ್ನ ಕೆಲಸೊನು ಸುಲಬೊ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಶ್ರೀ ಪೂವಪ್ಪ ಕಾಣಿಯೂರು. ಮೇರ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಸಂಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಗ್‌ಂದ್ ಕಡಪ್ಪುಡ್‌ನ ಒಂಜಿ ಲೇಖನ ಉಂಡು. ಐನ್ ಯಾನ್ ಎಂಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿಲೆಕೊ ಗೆತೊನೊಲಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆರೆಗ್ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಯಾನ್ ಸಾಹಿತಿ ಕಂಡಿತಾ ಅತ್ತ್. ಯಾನೊರಿ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ತಪ್ಪುಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಐನ್ ಒಪ್ಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಮಾಪು ಕೊರ್ದು ಈ ಬಾಲೆದ ತರೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ದೀವೊಡುಂದು ಕೇನೊಂದು, ಯಾನ್ ನಿಕುಲೆನ ಪಾದೊಗು ಪುಜ್ಜೊ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಇಷ್ಟ ದೈವ - ದೇವರೆನ್ ನಂಬೊಂದು ಏನಿಗ್‌ಲಾ ನಿಕುಲೆನ ನಂಬುಗೆದಾಯೆ

'ಕಲ್ಯಾಣಿ' ವಿಟ್ಲ
3 ನವಂಬರ 2004

ಡಾ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ

ಮಾತೆರೆಲೆಕೊ ಅತ್ತ್ ಎನ್ನಪ್ಪ
ಆರೆಗ್ ಆರೇ ಸೈ!

ಬಾನೊದೆತ್ತರೊ ನೀರ ಪೇರ್‌ನ್ ಉರ್ಕರುನ ಸೊರ್ಕುದ ಅಗೆಲೊ ಕಡಲ್. ಅಯಿಕ್ ಯಾನೇ ಸಮೊ ಯಾನ್ ಸಮೊಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ 'ರಾಮಾಯಣೊ' ಬರೆಯಿನಾಯೆ ಮಾಮಲ್ಲ ಕವಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ; ಪುಣ್ಚೊ ಪುಡಾದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಈ ಬೋಂಟೆದಾಯೆ ಬರೆಯಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ ರಾಮಾಯಣೊನು ಇನಿ ಎಂಕುಲು - ನಿಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಮೋಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗಿಪುನ ಲೆಕೊ ಆಂಡ್.

ವೇದವ್ಯಾಸ ಮಹಾಮುನಿಕುಲು ಬರೆಯಿನ 'ಮಹಾಭಾರತೊ' ಪಂಚಮವೇದೊ ಪನ್ಪಿ ಹೆಗ್ಗಳ್ಮೆ ಪಡೆಂಡ್. ಈ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಬೆಸ್ತೆ ಪಂಡ್‌ನೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್ ದೇವೆರೆ ದೇವೆರ್ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರೆ.

ಕಾಳಿದಾಸ ಮಹಾಕವಿ ಪುಟ್ಟುದ್‌ನೆ ಮೇರೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್. ಬರೆಯಿನೆ 'ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ' ಪಡೆಯಿನ ಬಿರ್ದ್ 'ಉಪಮಾ ಕಾಳಿದಾಸಸ್ಯ'.

ಮಿತ್ತ್ ತೋಜಾಯಿನ ಮೂಜಿ ಕವಿಕುಲುಲಾ ಅಕುಲು ಅಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡಾಯಿನ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್ ಪತ್ತ್‌ನ ಕಯಿಪೆ ಸಂಗತಿಲೆಡ್ಡಾದ್ ಕವಿಕುಲಾಯೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಅಕ್‌ಲೆ ಬದುಕುನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಗೊಂಜಿ ತಿರ್‌ಗಾಸ್ ಕೊರೊಡಾಂಡ್. ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆಯೆರ್, ಕವಿಕುಲಾಯೆರ್. ಬದ್ಕ್‌ದ ಸುಕೊ ದುಕೊಡ್ದು ದೂರ ಇತ್ತಿನ ಅಕುಲು ನಮ್ಮಂಚಿನಕುಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಬಂಗಾರೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಪುಲ್ಯ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಕುಲೆನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್ ಸುಗಿಪುಲೆಕೊ ಆಂಡ್.

ಮುಕುಲು ಏರ್ಲಾ ಪತ್ತ್ ಪತ್ತೊಂಜಿ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯಿನಕುಲತ್ತ್. ಅಕುಲು ಬರೆಯಿನಾವು, ಬರೆಪ್ಪಾಯಿನಾವು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಕಾವ್ಯೊಲು. ಆಂಡ ಅವ್ವೇ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯೊನು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತುನ ಮಹಾಗ್ರಂತೊಲು. ಮೊಕುಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊದ ಪವಾಡೊ ಪುರುಷೆರ್.

ಶ್ರೀ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಬೆನ್ನಿದ ಬಾಲೆ. ಬೋಂಟೆ ಆರೆನ ಜವ್ವನೊದ ಕಾಲೊದ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಳ. ಬೆನ್ನಿ ತನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಆಧಾರೊ ಆಂಡ್. ಬೋಂಟೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಯೊದ ಉಲ್ಲಾಸೊದ ಸೊರ್ಕುಗು ಗೆಲ್ಮೆನೊ ಕೊರ್‌ಂಡ್.

ತನ್ನ ಜವ್ವನದ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ರೈಕುಲೆನ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೊಕ್ಕೊ ಬೋಂಟೆ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ತರ್ಕ್ದ್ ಪತ್ತೊಂಡು. ಕುಡ್ತ್ಂಡ ಜಾರಂದಿ ಸೊತ್ತುಲು ಅವು. ಪ್ರಾಯೊ ಕರೀಂಡ್, ಬೋಂಟೆ ದೂರೊ ಆಂಡ್. ಬೋಂಟೆದ ಬದಲ್ತೆಗ್ ಬೆಡಿ ಪತ್ತ್‌ನ ಕೈಟ್ ಪೆನ್ನ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಒಂತೆ ದಿನೊಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು 'ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿ'ಯಾತ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜಿಯೆರ್.

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆನ 'ಬೋಂಟೆದ ಬದ್ಕ್' ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನ ಬದ್ಕ್. ಅಯಿಟೇ ಆರ್ ಸಾಧಿಸಾಯಿನವು ಸಾವಿರೊ. ಬೆಡಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೋಂಟೆದಾಯೆ ಆತ್ ಬದ್ಕ್‌ನ ಬದ್ಕ್‌ನ್ 'ಪೆನ್ನ್'ಡ್ ಅಕ್ಷರೊಗು ಜಪ್ಪಾದ್ 'ಬಿರ್ಸೆ ಬಂಟೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದಾರ್ ದೆತ್ತೋನ್‌ನ ಕೀರ್ತಿ ಆರೆನ.

ಕನ್ನಡೊದ 'ಬೇಟೆಯುಂ ದಿನದಂಗಳರಸಲ್ತೆ' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊನು ತನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಂದು, ತನ್ನ ಆಯುಸ್ಯೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ದಿನೊಕುಲೆನ್ 'ಬೋಂಟೆ'ನೆ ಚೆಂಡ್ ಮಲ್ಪೊಂದು ಚೆಂಡ್ ಗೊಬ್ಬುನಾರ್ ಶ್ರೀ ರೈಕುಲು.

ಪ್ರಾಯೊ ಕರೀಂಡ್. ಜವ್ವನೊದ 'ಬೋಂಟೆ'ದ ಆ ಚೀಪೆ ದಿನೊಕುಲು ನೆನೆಪುಡು ಬರ್ಪೊ. ಅಯಿನ್ ಕೇನಿಯರೆಂದ್ ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುನವು ನೂದು ಕೆಬಿಕುಲು. ನೂದು ಕಣ್ಣ್‌ಳೆಗ್‌ಲಾ ಈ ವಿಷಯೊ ತೆರಿಯಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ 'ಬೋಂಟೆದ ಬದ್ಕ್'ನ್ ಅಕ್ಷರೊಗು ಜಪ್ಪಾಯೆರ್. ಉಂದುವೇ 'ಕನ್ನಡ -ತುಳು' ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಗು ರೈಕುಲೆನ ಮುಡಿಪು, ಕಾಣ್ಕೆ.

ಶ್ರೀ ರೈಕುಲೆನ ಸುರುತ ಬರವು 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯಾದ್ ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಸಾವಿರೊ, ಸಾವಿರೊ ಜನ ಓದಿಯೆರ್. ಪುಗಾರಿಯೆರ್. ರೈಕುಲೆನ್ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂವಾಂದಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಸುರೊತ ಬೂಕೇ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಪಡೇಂಡ್. ರೈಕುಲೆನ ಪಿರ್ತೆ ಏತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಕ್ ಉಂದೆಟ್ ಅರ್ತೊ ಮಲ್ಪೊನೊಲಿ.

ರೈಕುಲು ಸವ್ಯಸಾಚಿ. ಆ ದಿನೊಟು ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಬರವು ಬರೆಪುನಕುಲು ಪಜೆ ದೀಯರೆ ಪೋಡ್ಯೊಂತು ಇತ್ತ್‌ನ 'ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೀಮೆ'ಗ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆರ್. ಕೈಯಾಡಾಯೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ದೇಕಿ, ಕಮ್ಮೆನೊನು ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್‌ಲ ಪರಡಾಯೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಿರ್ಸೆ ಶರೀರೊದ 'ತುಳು ಭಾಷಾ ಭೀಷ್ಮೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನ ರೈಕುಲೆನ ಬರವುದ ಆರಂಬೊದ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಒವ್ವೇ ರೀತಿದ ಪಂಚಾಂಗೊದ ಆಧಾರೊ ಇದ್ಯಂದೆ ಇತ್ತಿನಾರ್.

ಬರವಣಿಗೆದ ಕಾಲೊಡು ಬರವುದ ರೀತಿಗ್ ತಾಂಗ್ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಇದ್ಯೆರಾಂಡಲಾ ತನ್ನ ಸ್ವಂತೊ ಸಾಧನೆಡೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಕ್ತಿಯಾದ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ದುಂಬುಗುಲಾ ನಮನ, ನಿಕುಲೆನ ಪಿರ್ತಿದ ತಿಗಲೆಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಒರಿಪೆರ್ ಪನ್ಪುನವುಲಾ ಒಂಜಿ ಪವಾಡೊನೆ ಅತ್ತ್!

ಜವ್ವನೊದ ಹಂಕಾರೊ, ತೇಂಕಾರೊದ ಹಾಳಾಯಿನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಪಗರ್ತೆಯಾದ್

ಬೊಕ್ಕೊ ತಾನ್ ತನ್ನವೇ ಸಾಹಸೊಡು ದಿಕ್ಕ್ ಬದಲ್ಪಾವೊನುನ ತನ್ನ ಪೊಸ ಬದ್ಕ್ ಅವು ಕನ್ನಡೊದ 'ದಿವ್ಯ, ಭವ್ಯ, ನವ್ಯ' ಬದ್ಕ್. ಅವ್ವೇ ರೈಕುಲೆನ ಧೀಃಸಕ್ತಿಗೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಉದಾರ್ನೆ.

ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಅರ್ದೊ ಸಮಯೊ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕೊದ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ರೈಕುಲು ತಾನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ 'ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸೀಮೆ'ದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಏತೊಂಜಿ ಆಸಕ್ತಿ ದೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಉಲ್ಲಾಸೊಡಿತ್ತೆರ್. ಆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆರೇತ್ ಸಂಕಲ್ಪೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ವಿಶೇಷೊ ವಿಷಯೊ.

ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ಜೋಡ್ಸಾವೊಂದು ಅಪ್ಪೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರಸ್ವತಿನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ನೆನಪು ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ, ಮೂಲು ಬರೆಯೊಡಾಯಿನ ವಿಷಯೊ. ಈ ಅಪ್ಪೆನ ಪೂಜೆನೆ ಆರೆನ್ ಎತ್ತರೊಗು ಏರ್ಸಾಂಡ್, ಧನ್ಯತೆದ ಮನಸ್ ಪಡೆಯೆರೆ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತ್ಂಡ್.

ಆರೆನ ದಿಂಜಿದಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗೆಲ್ಮೆನೊದ ಕತೆತ ಪ್ರತಿ ನಿಮಿಷೊ ನಿಮಿಷೊಲಾ ರೋಮೊ ರೋಮೊಲಾ ನಿಗ್‌ರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುನಾವು. ಆರೆನ ಬಣ್ಣೊ ಬಣ್ಣೊದ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಸೇಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಆರತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಒವ್ವೇ ಬರವಣಿಗೆದಾಯೆಲಾ ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಅನುಭವಿಸಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ; ಅವ್ವು ಆತ್ ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆದವು, ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ದವು - ರಂಗ್‌ದವು.

ಸುರುಟು ತುಂಡು ಪೋಕ್ರಿಯಾದ್, ಬೊಕ್ಕೊ ಬೆಡಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೋಂಟೆಗಾರೆ ಆದ್ 'ಬೆಡಿ' ಯಾವು, ಪೊಣ್ಣು ಬೋಡು, ಮದಿಮೆ ಆವೊಡು, ಬೆಡಿತ ಬಲೊ, ಪೊಣ್ಣನ ಬೆಂಬಲೊ ಅರ್ದೊ ಆಂಡ್, ಬರೆಪುನ ಪೆನ್ನ್‌ದ ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಡು, ನನ ದುಂಬು ಬದುಕುನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಪೂರ್ತಿ ಸಂಸ್ಕಾರೊ ದಿಂಜಿ ಅರ್ತೊ ಕೊರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ನುರ್ಕುನಾರ್ ರೈಕುಲು. ಅಯಿಟ್ ಆರ್ ಗೆಲ್ತೆರೋ? ಗೆಲ್ತೆರ್, ಆರೆಗ್ ಸೋಲ್ಮೆಲು. ಪೂರ್ತಿ ಎಣ್ಪತ್ತೇಳ್ ವರ್ಸೊ ರೈಕುಲು ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್. ಆ ದಿಂಜಿದಿ ಬದ್ಕ್ ಪೊಟ್ಟತ್ತ್, ಗಟ್ಟಿ, ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿನೇ ಬರೆಪುನಾತ್ ಕತೆಕುಲೆನ್ ದಿಂಜೊಂದುಂಡು. ಕೇನ್ಲೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಪಾಣಾಜೆ ಗ್ರಾಮೊದ 'ಕೆದಂಬಾಡಿ'ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ತರವಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ - ರೈಕುಲೆನ ಪುಟ್ಟಿಲ್ಲ್. ರಡ್ಡ್ ಮಾಳಿಗೆದ ನಾಲ್ ಬಾಜಿರೊ ಕಂಬೊದ ಚಾವಡಿ ಸೇರ್‌ನ ಆತುದ್ದೊ - ಆತ್‌ಗೆಲೊದ ಆ ಮುಳಿತ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಪೋರ್ಲು ಪನೊಡಾಯಿನಾವೆ. ಪಿರಾವುಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಮಲೆ 'ಬಂಟಮಲೆ', ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ನಿತ್ಯೊ ತೆಳಿನೀರ್ ದಿಂಜ್‌ದ್ ಪರಿಪುನ ತೋಡು. ಇಲ್ಲ್ - ತೋಡುದ ನಡುಡ್ ನೂದು ಮುಡಿ ಅರಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿದ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿ. ಪೂರಾ ಕೊಳಕೆ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪುನ ಕಂಡೊಲು. ಈ ಭೂಮಿ ನೀರನಿಧಿ. ಕಟ್ಟ ಪುಣಿಕ್‌ಲೆಡ್ ಬಾನೊಗು ಮುತ್ತೊ

ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೊ ನೋಂದ್ ಪನ್ಪುನ ನೂದೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ತಾರೆಲು, ಸಾವಿರೊ ಕಟ್ಟಳೆಡ್ ಲೆಕ್ಕೊಗು ತಿಕ್ಕುನ ಕಂಗುಲು. ಅವುಲವುಲು ತಾರಿಲು, ನಡು ನಡುಟು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪುದಾರ್‌ಗ್ ಸರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಏಳ್ - ಎಣ್ಮೊ ಕೆದುಕ್ಕುಲು. ತುಳುವೆ, ಬರಿಕ್ಕೆ, ಆಟಿ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿ, ಸೋಣೊ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿ, ಅಪ್ಪನ ಪೆಲಕಾಯಿ ಪನ್ಪುನ ಪುದಾರ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತಿಂಗೊಳುಡು ಪರುಂದನ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿದ ಮರೊಕುಲು, ಕಸಿಕುಕ್ಕು, ನೆಕ್ಕರೆ ಕುಕ್ಕು, ಬಾರೆಕುಕ್ಕು, ಸೀರೆಕುಕ್ಕು, ಮುಂಡಪ್ಪ ಪನ್ಪಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದ ಕುಕ್ಕುದ ಮರೊಕುಲು, ಚಿಕ್ಕು, ಸೀತಾಪಲ, ಬಪ್ಪಂಗಾಯಿ ಮರೊಕುಲು, ಪಾರಿಜಾತೊ ಮಾತ್ರವತ್ತ್ ರಾಮಾಯಣೊಡು ಸೀತಪ್ಪೆಗ್ ನಿಲೆ ಕೊರ್‌ನ ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷ, ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಜೀಗುಜ್ಜೆದ ಮರ, ಬಂಗಾರೊದ ಕುರಾಲ್‌ನ ದಿಂಜಾವೊಂದು ನಲಿತ್ತೊಂದುಲ್ಲಾಯಿನ ನೇಲ್ಯ ಕಂಡೊ. ಸೊರುವೊಳ್ತಡಿ, ಬಾಕಿತಿಮಾರು, ಪಾದೆಕೊಳೆಂಜಿ ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದಾರ್‌ದ ಕಂಡೊಲು. ಬಂಗಾರೊ ಬುಲೆಪಿನ ಈ ಮಣ್ಣ್, ತನ್ನ ಲೆಕ್ಕೊಗು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ.ಬಂಗಾರೊನು ಸೇರ್ಸಾವೊಂಡು, ಸೇರ್ಸಾಯಿನ್ ಅತ್ತ್; ಜನ್ಮೊ ಕೊರುಂಡು. ಅವ್ವೇ ಬಂಗಾರ್ 'ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ'. ರೈಕುಲು ಪುಟ್ಟ್‌ನ ದಿನೊ 11 ಪೆಬ್ರುವರಿ 1916, ಪಂಡ 1916ನೇ ಇಸವಿದ ಪೊನ್ನಿ ತಿಂಗೊಳ್ದ 28ನೇ ದಿನೊತ ಶುಕ್ರವಾರ ರಾತ್ರಿ. ಆನಿ ರಾಕ್ಷಸ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಉತ್ತರಾಯಣ, ಶಿಶಿರ ಋತು, ಪುಷ್ಯಯುಕ್ತ, ಕೃತ್ತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರ, ಮೂಜೆನೇ ಪಾದೊ, ವೃಷಭ ರಾಶಿಡ್ ರೈಕುಲೆನ ಜನನೊ ಆಂಡ್.

ಮುಂಡ್ರಾಡಿ ಪಿಲಿಮಜಲ್ ದಾಸರ್ಯಾಲ್ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆ ಅಮ್ಮೆರ್. ಸಾವಿರ ಮುಡಿ ಅರಿಗೇಣಿ ಬರ್ಪುನ ಭೂಮಿದ ಒಡೆಕ್ಕಾರೆ. ಅಪ್ಪಟ ಕೃಷಿಕೆ, ಗಾಂಧಿವಾದಿ. ಶಿಸ್ತ್‌ದ ಸಿಪಾಯಿ. ಸರಳೊ, ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಭಾವೊ. ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು, ಎತ್ತರೊದ ಸರೀರೊ, ಗಂಭೀರೊ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಬೆನ್ಯಾಲೆ ಜವ್ವನೆ.

ಅಪ್ಪೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಸೀತಮ್ಮ. ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣು. ಗುಣೊವಂತೆದಿ, ಸಾದ್ವಿ. ನೂದು ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬುದ ಆನಿದ ದಿನೊಟ್ಟೇ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದು, ಬರವು ಸರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್, ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತೊಲೆನ್ ಕೇನುನಕುಲೆನ ಕಬಿಕ್ ರಂಗೀತೊಲೆನ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಓದುತ್ ಅರ್ಥೊ ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತ ಸಕ್ತಿನ್ ಪಡೆಯಿನ ಚುರುಕು ಪೊಣುಂಜೊ.

ಉಂದುವೇ ಪಿಲಿಮಜಲ್ ದಾಸರೈ - ಕೆದಂಬಾಡಿ ಸೀತಮ್ಮನ ರಡ್ಡನೇ ಮಗೆನೇ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ. ಆರೆಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷೊ ಮಲ್ಲಾರ್ ಆರೆ ಅಣ್ಣೆ ಕೆದಂಬಾಡಿ ನಾರಾಯಣ ರೈಕುಲು. ಆನಿದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತನ್ನ ವಕಾಲತ್ತ್‌ದ ಚಾಣ್ಮೆಡ್ ದಂತಕತೆಯಾಪಿಲೆಕೊ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರ್ದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವಕೀಲೆರ್. ತನ್ನ ಸಜ್ಜನ ನಡತೆ, ತೂವೊಡೆನ್ಪಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊ. ತನ್ನ ಕುಟುಂಬೊಗು ಪೊಸ ದೇಕಿ, ಪೊಸ ಉಲ್ಲಾಸೊನು ಕೊರುಂಡುಂದು ಪನ್ಪುನವು ನೂದೆಕ್ ನೂದು ಸತ್ಯೊ.

ರೈಕುಲೆನ ಅಜ್ಜೆ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆನ ಅಮ್ಮೆ ಪನ್ನೆಗುತ್ತು ಜತ್ತಪ್ಪಾಲ್. ಬ್ರಿಟೀಷೆರೆ ಆಡಳ್ತೆದ ಸಮಯೊಡು ಮುಪ್ಪೊ ವರ್ಷೊ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಪನ್ಪಿಂಚಿ ಘನಂಧಾರಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲ್ಸೊಡು ಇತ್ತಿನಾರ್, ಪೆನ್ಸನಾಯಿ ಬೊಕ್ಕೊ ಬೆಳ್ಳಾರೆದ ಬೆಂಚ್ ಕೋರ್ಟುದ (ಬ್ರೇಂಚ್ ಕೋರ್ಟು)ದ ತೀರ್ಪುದಾರೆರಾತ್ ಲೆಕ್ಕೊ ಇಜ್ಯಾಂದಿನಾತ್ ನ್ಯಾಯೊಲೆಗ್ ಯೋಗ್ಯೊ ತೀರ್ಪು ಬರೆಯಿನ ಸಜ್ಜನ ಜನೊ. ಅಜ್ಜಿ ದೆಯ್ಯಕ್ಕು ಪೊಣ್ಣುಂಜೊ ಕೆದಂಬಾಡಿ ತರವಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲದಾರ್. ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿನ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯೆ ಆದ್ ಇತ್ತೆರ್.

ಈ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿಗ್ ಒರುಂಬೊ ಜನೊ ಜೋಕುಲು. ಏಳ್ ಪೊಣ್ಣು, ರಡ್ಡ್ ಆಣ್. ಮಾತೆರೆಡ್ಡ್ ಮಲ್ಲಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ರೈಂದ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್. ಆನಿತ ದಿನೊಟೆ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಪಾಸಾದಿತ್ತೆರ್. ಸನ್ನಿ ಜ್ವರೊ ಆರೆನ್ ಬಲಿ ದೆತೊಂಡು. ರಡ್ಡನೇ ಮಗೆ ಡಾ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಮಂಜುನಾಥ ರೈಕುಲು. ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪಂಡಿತೆ. ಭಾರತೊದ ಸುರೂದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದೆರೆಗ್ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಸಲಹೆನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಅವುಲಾ ಅತ್ತಂದೆ ಮದ್ರಾಸು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ದ 'ರೇಡಿಯೋಲಜಿ' ಪಾಲ್‌ದ ಗುರಿಕ್ಕಾರ್ಮೆ ಉಂಬೆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂಬೆರ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆನ ಖಾಸಾ 'ಮಾಮಣ್ಣೆ'.

ಒರಿನ ಏಳ್ ಜನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆನ ಕಂಡನಿಯಲ್ಲು ಊರುದ ಪಟ್ಲೇರಾತ್, ಬೆನ್ಯಾಲೆರಾತ್, ತನ್ನ ಊರುದಕುಲೆನ ಸುಖೊಃ ದುಃಖೊಡು ಸರಿ ಸರಿಯಾದ್ ಬೆರೆಯೋಂದು ಜನೊಕುಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ನೇಲ್ಯ ಸಂಗತಿ.

ಶ್ರೀ ರೈಕುಲು ಮುಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಇಡೆಟ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆ ಜತ್ತಪ್ಪಾಲೆನ ಪುದಾರ್‌ನೆ ಉಂಬೆರೆಗ್ ದೀಡಿಯೆರ್. ರೈಕುಲು 'ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ' ಆಯೆರ್.

ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಕುಶಿಯೋ ಕುಶಿ. ಮಗಳೆ ಬಾಲೆ ಆಣ್, ಅತ್ತಂದೆ ಅಯಿಕ್ ತನ್ನನೇ ಪುದಾರ್, ಅಜ್ಜೆರೆಗೊಂಜೇ ಆಸೆ, ಬಾಲೆ ಜತ್ತಪ್ಪೆ ಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್ ದೆಪ್ಪೊಡು, ಆಯನ ಪುದಾರ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಎನ್ನ ಪುದಾರ್‌ಲ ಬಾನೊದ ಎತ್ತರೊಗು ಏರೊಡು.

ಅಜ್ಜೆರ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರ್‌ದ್ ಅಜಿಪ್ಪೊ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕೊ ಪುಳ್ಳಿ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಪುದಾರ್‌ನ್ ಮುಗ್ಗಾಲ್ ಮೀರ್‌ದ್ ಬಾನೊದ ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟಾಗ್ ಮುಟ್ಟಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಅಜ್ಜೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ನ ದಿನೊಟು ಈ ಪುಳ್ಳಿ ದಾನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿನ್ ಆ ಅಜ್ಜನ ಬಾಯಿಡ್ದೇ ಕೇನುಕೊ. ''ದಾಯೆಗಪ್ಪಾ... ಈ ದರಿದ್ರಗ್ ಎನ್ನ ಪುದಾರ್ ದೀಡಿಯೆರ್. ಎನ್ನ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ಮಾತಾ ದೆತ್ತೆ.

ಅಪ್ಪೆ ಇದ್ಯಂದಿ ಪರಕ್ಕೋಳಿ ಬಾಲೆ ಪನ್ಪುನ ಯೋಗೊ ರೈಕುಲೆನವು. ಆರೆ ಏಳನೇ ವರುಷೊಡೆ ಅಪ್ಪೆ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರಿಯೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಇದ್ಯಂದಿ ಈ ಬಾಲೆ ತನ್ನ ಆಜಿ ಜನೊ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆಲೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಈ ಪರಕ್ಕೊಲಿ ಬಾಲೆದ

ಮಿತ್ತ್ ಮುಗಿಯಂದಿ ಪ್ರೀತಿ. ಪ್ರಾಯ ಸಂದಿ ಜೀವೊ ಅಜ್ಜಿಗೋ ಈ ಪುಳ್ಳಿಯೇ ಜೀವೊ.

ಒಂಜಪ್ಪೆನ ಜಾಗೆನ್ ಆಜಪ್ಪೆಲ್ ದಿಂಜಾಯೆರ್. ಆರ್‌ನ ಆರೈಕೆ, ಆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಹಾರೈಕೆಗ್ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದಿ. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ಬೆಳ್ಳಾರೆದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಡ್ ರೈಲೆನ ಆಳ್ಳಿಈ ಅರದನ ಸುರುವಾಂಡ್.

ಇಲ್ಲ್ ನಿಲೀಕೆ ತನ್ನಕುಲು, ಅಕುಲೆನ ವಿಪರೀತ ಪ್ರೀತಿ, ರೈಕುಲೆನ್ ಪೋಕ್ರಿಲೆ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಸಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲು ಗೊಬ್ಬುನವೇ ಗೊಬ್ಬು. ಪಂಡ್‌ನವೇ ಪದೊ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್. ಆನಿತ ದಿನೊಟ್ಟೆ ರೈಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಬಿರ್ದ್ ಬಾವೊಲಿಲ್ ಒಂತೆನಾ ಕನ್ನಡೊಟೇ ಬರೆಪೆ, ''ತರಲೆ, ತಂಟೆಕೋರ, ಪುಂಡ ಪ್ರಚಂಡ, ಪೋಕರಿ'' ಈ ಬಿರ್ದ್‌ಲೆನ್ ಪೂರಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಪನ್ನಗ ಒಂಜೇ ಅರ್ತೊ ಬರ್ಪುನ ಶಬ್ದೊ ಕನ್ನಡೊಡು ಉಂಡು ''ಸಕಲ ದುರ್ಗಣ ಸಂಪನ್ನ''ಂದ್.

ಪುಲ್ಲಿ ಎಂಚಿನಾಯೆನೆ ಆವಡ್ ಅಜ್ಜಗ್ ಮಾತ್ರ ಈ ಪುಲ್ಲಿಡ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ಆರೆನ ಚಾಕ್ರಿಗ್ ಆಪುನ ಬಾಲೆ ಅತ್ತ್. ಬೆಳ್ಳಾರೆದ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋತು ಮೂಂಕುದ ಪೊಡಿ ಕೊನರ್ಯರೆ ಈ ಪುಲ್ಲಿಯೇ ಆವೊಡು. ಮೂಂಕುದ ಪೊಡಿ ಇದ್ಯಾಂಡ ಬದ್ಕ್ಯರೆ ಉಂಡಾ?

ಪೊಡಿಕ್ಕ್ಂದ್ ಕೊರ್ನ ಒಟ್ಟೆ ಮುಕ್ಕಾಲ್‌ನ್ ಕಿಸೆಟ್ಟ್ ದೀಡೊಂದು ರೈಕುಲು ಇಲ್ಲ್ ಬುಡಿಯೆರ್‌ಂಡ್‌ಡ ನಾಡುನೆ ದೋಸ್ತಿಲೆನ್, ಗೊಬ್ಬುನೆ ಗೋಲಿ ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ, ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ...

ಗೊಬ್ಬು ಮುಗಿನಾಗನೆ ಬಯ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಗೊಬ್ಬುದು ಬಚ್ಚಿದಿಪ್ಪುಂಡತ್ತ್. ಬಚ್ಚೆಲ್ ಅರಪ್ಪಾಯರೆ ಬಂಜಿಗ್ ದಾನೆ ಆಂಡಲ ಬೂರೊಡು, ತಿಂಡಿ ಅಂಗಡಿಡ್‌ದ್ ದೆಪ್ಪಿಯರೆ ಅಜ್ಜನ ಒಟ್ಟೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ತಿಂಡಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕೊನೆ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಸವಾರಿ ಪೋಪುನೆ. ಪುಳ್ಳಿ ಕೊನರುನ ಮೂಂಕುದ ಪೊಡಿಕಾತ್ ಕಾತ್‌ಕುಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜೆ ನೂದು ಸರ್ತಿ ಮೂಂಕುದ ಉಲಾಯಿ ಕಿನ್ನಿಬಿರೆಲ್ ನೂರಾತೆರ್. ಪುಲ್ಲಿ ತೋಜುಜೆ. ಕಡೇಕ್ ಪುಲ್ಲಿ ಬತ್ತೆ. ಅಪಗಜಿ ಅಜ್ಜಗ್ ಜೀವೊ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊಡಿ ಕೊರು ಮಗಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಪುಲ್ಲಿಡ ಓಂಡು? ಕಟೊಂದು ಬತ್ತಿ ಸುಳ್ಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಡು. ಅಜ್ಜಾ, ಅಜ್ಜಾ ಕೋಡೆ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಬಾರೀ ಬರ್ಸೊಡ್ದಾವರ ಅಂಗಡಿದ ಪೈಕುಲೆನ ಮಾಡ್‌ಡ್ ನೀರ್ ತೋರ್‌ದ್ ಅವು ಪೊಡಿತ್ತ ಭರಣಿದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಬೂರುದು, ಉಲಾಯಿ ಸೇರ್ದ್ ಪೊಡಿ ಪೂರಾ ಚಂಡಿ ಚಂಡಿ ಆದ್ ಹಾಳಾತ್ಂಡ್.

ಅಜ್ಜಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು 'ಸತ್ಯೊ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಉಂಡು'ಂದ್. ದಾನೆ ಮಲ್ಲಿನೆ ಪರಕ್ಕೋಳಿ ಬಾಲೆ ಅತ್ತ್, ಸಾಣೆ ಮಂಡೆಗ್ ಆರ್ ನೋತೊನೊಡಾತೆ.

ಅಪ್ಪೆ ಇದ್ಯಾಂದಿ ಈ ಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲ್ ಆತ್ ಉಂತುನ ಆಜಿ ಜನೊ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲೆನ ಗುರ್ತೊ ಮೂಲು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಮಾತೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲಾರ್ ಕವಿಭೂಷಣ ಆಯುರ್ವೇದ

ವಿಶಾರದ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆನ ಬುಡೆದಿ ಗಿರಿಜಮ್ಮ. ರಡ್ಡ್ಂದಾರ್ ಬೊಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಮಂಜಪ್ಪಾಲೆ ಬುಡೆದಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ. ಮೂಜೆನ್ಪಾರ್ ಪಾವೂರು ಪಟ್ಲೇರ್ ನಂದಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆ ಬುಡೆದಿ ಕಮಲ, ನಾಲ್ನೆದಾರ್ ಪಿಲಿಮಜಲು ದಾಸರಾಲೆನ ರಡ್ಡನೇ ಬುಡೆದಿ ಸುಂದರಿ, ಐನನೆದಾರ್ ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಪನ್ನೆಗುತ್ತು ನಾರಾಯಣ ಶೇಕೆರೆ ಬೊಡೆದಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ. ಆಜನೆದಾರ್ ಅಗರಿಮಾರ್ ವೆಂಕಪ್ಪ ಅತಿಕಾರಿಲೆ ಬುಡೆದಿ ಸರಸ್ವತಿ. ಅಂಚ ಇತ್ತೆ ಆಜಿ ಜನೊ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲು. ಏರೆಗುಂಡು ಈ ಭಾಗ್ಯೊ. ಬಾಲೆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ. ಯಾರಂದ್‌ನೆಗ್ ತಮ್ಮಲೆ ಮಂಜುನಾಥ ರೈಕುಲು ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿ ಡಾಕ್ಟರ್. ಈ ಪರಕ್ಕೋಲಿ ಬಾಲೆ ನೂದು ವೊರ್ಸೊ ಒರಿಯೊಡು, ಭಾಗ್ಯವಂತೆ ಆವೊಡುಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಆಸೆದ ಪುದೆ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ದೀಡೊಂದುನ ಮಲ್ಲ ಜೀವೊ.

ಬೋಡಿತ್ತಿನವು ಪೂರಾ ಮಾತೆರೆಡ್ಡ್‌ಲಾ ರೈಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು, ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಂದಾಂಡ ಅವು ಆರೆಗ್ ಬೇಜಾರೊದ ವಿಷಯೊ ಅತ್ತ್. ಅಯಿನ್ ಗೆತೊನುನ ತಾಕತ್ತ್ ಆರೆಡ ಉಂಡು, ಪ್ರೀತಿಗ್ ಬಾಸೆ ದಾಯೆ? ಪ್ರೇಮೊಗು ಚಿತ್ರೊ ದಾಯೆ?

ಮಾತ ಜೋಕುಲೆಲೆಕೋನೆ ಆರೆನ ಓದು ಬರವುಲ ಸೀಧ ಸಾದಿಟೆ ದುಂಬು ಪೋಯಿಜಿ. ವಾ ಸಮಯೊಗು, ವಾ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆನ ಇಲ್ಲ್ ಆವೊಂದಾಂಡೋ ಅವುಲು ಆರ್‌ನ ಓದು ಬರಾವು ಒಂಜಿ 5 - 6 ತಿಂಗೊಳು ಒಂಜಿ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆನ ಊರುದ ಶಾಲೆ, ಆ ಅಪ್ಪೆ ಯಾರುಂದಾನಗ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಅಪ್ಪೆ ನೆನೆಪ್ಪುಗು ಬರ್ಪೆರ್. ಅವುಲೊಂಜಿ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳು. ಈ ಆಜಿ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳುಡು ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಪುನ ದಿನೊಕುಲು ಪತ್ತೆಡ್ ಮೂಜೊ, ನಾಲೊ ದಿನ ಮಾತ್ರೊ.

ಪಲಿ ಮಗನ ಈ ಚರ್ಯೆ ಸರಿಯತ್ತ್ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆಲ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ದಾನೆ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಆಪುಂಡು, ಅಪ್ಪೆ ಇದ್ಯಂದಿ ಪರಕ್ಕೋಳಿ ಬಾಲೆ ಅತ್ತ?

ಈ ಬಾಲೆ ಬಜೀ ಬೇಲೆ ಕಂಡು ಬಾಲೆಲ ಅತ್ತ್. ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆಲ್ಲೆನ ಒಂತೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ಪಿಯರೆಲ ಉಪಾರ್ ಉಲ್ಲೆ. ಪಂಡಿ ಕೆಲಸೊ ಎನಡ್ಡಾವಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಬಾಷೆ ಆಯನ ಬಾಯಿಡ್ಡ್ ಬರಂದ್. ಬೆಂದಿ ಬೇಲೆಗ್ ಸಂಬಳೊಳ ಉಂಡು. ಕೋರಿ ರೊಟ್ಟಿದ ಒನಸ್, ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪು, ಪತ್ರಡ್ಯೆ, ಸೇಮಯಿತಡ್ಯೆ ಉಂದು ಸಂಬಳೊ.

ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆಲ್ಲ್ ಬಾಲೆಗ್ ಒಯಿಟ್‌ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪುಜೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಸತ್ಯೊ. ಆಂಡ ಈ 'ಕಂಡುಪುಚ್ಚೆ' ಏತ್ ದಿನ ವಾ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಅಟ್ಟೊಡು ಇಪ್ಪುಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ಪನಿಯರೆ ಜಾತಕೊ ಓದುನ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್‌ಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಪನಿಯರೆ ಆವಂದಿ ವಿಷಯೊ.

ಅಪರೂಪೊಡು ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆಲ್ಲ್ ರೈಕುಲೆನ ಉಪದ್ರೊ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ನೆರ್ನವು ಉಂಡು. 'ಓ ಈ ನೆರಡೆ ಎನ್ನ ಗತ್ತ್‌ಗ್ ಕಮ್ಮಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ದೆತೋನುನ ರೈಕುಲು ಆನಿಯೇ ಆ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಪಿದಾಡ್ಪೆರ್, ಪಿರ ಒರೊ ಬರ್ಪೆರ್ ಅಂದ್, ಆ ಸುದ್ದಿ ಬೇತೆ. ನೆರಂದೆ ಬುದ್ದಿದ ಪಾತೆರೊ ಪಂಡ್ಂಡ ಅವು ಅಂಚತ್ತ್ ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್

ಸತ್ಯೊದ ತರೆ ಮಿತ್ತ್‌ಡೆ ಸುಳ್ಳುದ ಸವಾರಿನ್ ಗಿಡಪುನ ಕಲೆ ರೈಕುಲೆಗ್ ಎಲ್ಯೆಡ್ಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ತನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಆ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್ ರೈಕುಲೇ ಪನೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಪಾತೆರೊ :

ಪೆತ್ತ ಪಾವೂರುಡು, ಕಂಜಿ ನಾವೂರುಡು
ಅರ್ಕಂಜಿ ವಾ ಊರುಡೊ
ಪೇರ್ ಪರೊಡು ಯಾನ್ ಬಿದಿ ಕೊರ್ಪ ಜಾಗೊಡು
ಮೂಲಿನಿ ಪಾಣಾಜೆ ಕೆದಂಬಾಡಿಡ್

ಅಂಚಿ ಇಂಚಿಯಾತ್ ಈ 'ಊರು ತಿರ್ಗುನ' ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ದಿನೊ ಮುಗೀಂಡ್. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಲೆದ ವಿದ್ಯಾಬ್ಯಾಸೊ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕೊ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಸೇರ್ಪಾವುನ ಆಸೆ ಇಲ್ಲಾದಕುಲೆನ. ರೈಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಶಾಲೆ ಬರಾವು ಬೋಡ್ಚಿಂದ್ ಆತ್‌ಜಿ. ಆಂಡ ಈ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಆರ್‌ನ ಆಲೋಚನೆ ಬೇತೆನೇ ರೀತಿದ. ಏನ್ ಶಾಲೆದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಎಂಕ್ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನ ಒತ್ತಾಸೆಕೊರಿಯೆಂದಾಡ ಬೊಕ್ಕೊ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕುನ ವಿಸೇಸ ಸವಲತ್ತ್ ಕಡಿಮೆ ಆವುಂದ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮಲ್ಲ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯರೆ ಬಯಕ್ಕಂದ್‌ನ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬುನ ಈ ಬಾಲೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲದಕುಲೇ ಡೊಗ್ಗು ಸಲಾಮು ಪಾಡೊಡಾಂಡ್. ರೈಕುಲು ಪಂಡ್‌ನ ಬೋಡು - ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಮಲ್ಲ ಪಟ್ಟಿಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆದ ದರ್ಕಾಸ್ ಪಾಡೊಡಾಂಡ್. ಬುಕ್ಕೊದ ಸಾದಿ ಸಲೀಸ್.

ರೈಕುಲೆನ್ ಪುತ್ತೂರು ಬೋರ್ಡ್ಡು ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಆಜನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಸೇರಿಸಾಯೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲೆಗ್ ನಂಬಿಕೆ ಇಜ್ಜಿ. 'ಈ ಕಂಡು ಗೋನೆ ಏಪೊ ನುಗೊ, ನಾಯೆರ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡೊ ಲಾಯ್ತುದ್ ಬಲಿಪುಂಡಾ'ಂದ್.

ಇಲ್ಲದಕುಲು ಸಂಸಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಕಣ್ಣ್ ರೈಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ದೀವೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲದಕುಲೆನ ಅದೃಷ್ಟೊಲಾ ತೀರಾ ಪೊಟ್ಟು ಅತ್ತ್. ಅವೇ ಸಮಯೊಡು ರೈಕುಲೆನ ಸಮ್ಮಲೆ ಡಾ. ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥ ರೈಕುಲು ಪುತ್ತೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಸರ್ಕಾರೊ ಕೊರಿ ಇಲ್ಲೆ ಈ ಅರುವತ್ತಗ್ ಅರಮನೆ ಆಂಡ್. ಸಾಲೆಲಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಯಿತಲ್. ಓದು ಬರವುಡು ಪ್ರೀತಿ ಇತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆನೆ ಅತ್ತ? ಈ ಪೋಕ್ರಿ ಬಾಲೆನ್ ಗೂಂಟೊ ತಾರ್‌ತ್‌ದ್ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡಿಯೆರೆ ಜಾಗೆ ಎಡ್ಡೆಂತಿನಾವುಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆ ಮನಸ್.

ಬೊಲ್ಪುಡ್ಡು ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಬಾಲೆಗ್ ಸಾಲೆ. ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು ಮಾಮನ್ನನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೇರಂ, ಬಾಲ್ ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಗೊಬ್ಬು. ಪೊರ್ತು ಪೋಯಿನಾನೆ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ. ರೈಕುಲು ಗೊಬ್ಬುನ ಗೊಬ್ಬುಟು ತೋಜುಪಾವುನ ಚುರುಕುತನ, ಉಲ್ಲಾಸತನ ದುಂಬುದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್‌ಲ ತೋಜಿಪಾಯೆರ್‌ಂಡ ಆರ್ ದಾನೆಕ್ಕೋ ದಾನೆಲಾ ಆವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಮ್ಮಲೆ ಎನ್ನಿಯೆರ್. ಅಂದ್ ಆರ್ ಎನ್ನಿನವು ಸತ್ಯೊನೇ ಆಂಡ್. ರೈಕುಲು ದಾನೆಸೋ

ದಾನ್ನೋ ಆಯೆರ್.

ಹೆಚ್ಚಿನಂಶ ರೈಕುಲು ಎಣ್ಮನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡಿಪ್ಪುನಗ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಮ್ಮಲೆ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಪು ಕಲ್ಪಿಯರೆ ವಿಲಾಯಿತಿಗ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲೆಗ್ ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ಜೈಲ್‌ಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡ್. ನನ ಏನೇ ರಾಜೆ ಏನೇ ಮಂತ್ರಿ. ಕೇನುನಕುಲು ಏರ್?

ಉಪಾಯೊ ಇದ್ಯಂದೆ ಇಲ್ಲದಕುಲು ರೈಕುಲೆನ್ ಪುತ್ತೂರುದ ಬಂಟ್ರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಊರು, ಪರವೂರುದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಆಶ್ರಯ ಕೊರ್ನ ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ರೈಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಆಶ್ರಯೊ ಕೊರುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಗಾದೆ ಉಂಡತ್ತೆ - 'ಅಂಕೆ ಇದ್ಯಂದಿ ಕೊರೆಂಜ್ ಲಂಕೆ ಸುಡುಂಡ್‌ಗೆ'. ಈ ಗಾದೆದ ಪಾತೆರೊನು ಸತ್ಯೊ ಮಲ್ತ್‌ನಾರ್ ರೈಕುಲು. ಪಜೆಡ್ದ್ ಹಾಸಿಗೆಗ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪಾಯಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಮೂಲು ಏರೆ ಪತ್ತ್‌ಲಾ ಆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಗೈಡಿತ್ತಿನ ಪಕ್ಕಿ ಏಪೊ ಬೋಡಾಂಡಲ ಓಡೆಗಾಂಡಲಾ ರಾವೊಲಿ.

ಮೂಲು ಆರ್‌ನ ಮಾಮೂಲಿ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಸುರುವಾಂಡ್. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜೆಪ್ಪುನಕುಲು, ಓದುನಕುಲು ಮಾತಾ ಬಂಟ್ರೆ ಇಲ್ಲದ ಮಲ್ಲತ್ತ್‌ದ ಜೋಕುಲು. ಮೊಕುಲೆನೊಟ್ಟಿಗೇನೆ ರೈಕುಲೆ ಆಟ - ಊಟ. ಓಟ, ಪಾಠ. ಮುಕುಲೆಗ್ ರೈಕುಲೇ ಗುರಿಕ್ಕಾರೆ.

ರೈಕುಲೆನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕೈ ಮೂಲುಲಾ ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಉಂತಿಯರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜಿ. ಕೈತಲ್‌ದ ಇಲ್ಲದಕುಲೆನ ತಾರೆದ ಬೊಂಡೊ, ಬಾರೆದ ಕಯಿಲ್, ಕುಕ್ಕು, ಬಚ್ಚಂಗಾಯಿ, ಮುಡಿ ತೆಕ್ಕರೆ, ಕಾಲಿ ಕಾಲಿ. ನೂದು ದೂರು ವಾರ್ಡನ್‌ರೆಗ್ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ರೈಕುಲೆನ ವಿಚಾರಣೆ ಆಪುಂಡು. ತೀರ್ಪು ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವೇ! ರೈಕುಲು ನಿರಪರಾಧಿ. ದೂರು ಕೊರ್ನಕುಲೇ ಅಪರಾದಿಲ್. ಉಂದುವೇ ರೈಕುಲೆನ ಬಾಯಿಚಲಾಕ್‌ಗ್ ಉದಾರ್ಮೆ.

ಎಲ್ಯೆಡೇ ಬಲಪ್ಪಾಯಿನ ರೈಕುಲೆನ ಈ ಪಾತೆರೊದ ಚಲಾಕ್ ಬೊಕ್ಕೊದ ದಿನೊಕ್ಕುಲೆಡ್ ಆರೆನ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ 'ಮಾತುಗಾರ'ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಬಿರ್ದ್ ಪಡೆಯರೆ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್‌ನ ಬಾಯಿಗ್ ಅಂಗಾತ್, ಆರ್‌ನ ಪಾತೆರೊ ಕೇನೋಂದು ಕುಲ್ಲುನ ಜನೊಕುಲು ಏತ್ ಸಾವಿರೊನ? ಆರ್‌ನ ತುಳು ಪಾತೆರೊನು ಸಬ್ದೊ ಮಲ್ಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುದು ಕೇನ್‌ನಕುಲು ಏತ್ ಜನೋನ?

ರೈಕುಲೆನ ತಂಟೆ -ತರ್ಲೆ ಏತ್ ಇಪ್ಪಡ್, ಕಲ್ಪಿಯರೆ ಮಾತ್ರೊ ಆರ್ ಪಿರ ಅತ್ತ್. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತೊ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜೊಡು ಆರ್ ಭಾರೀ ಬಿರ್ಸೆ. ಕನ್ನಡೊಡು ಪ್ರಬಂದೊ ಬರೆಪುನೆಡ್ ಆರ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ಮೆಡ್ಲ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್.

ಅವೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ರೈಕುಲೆಗ್ ಕನ್ನಡೊಡು ನೂದೆಗ್ ಸೊನ್ಪತ್ತನಾಲ್ ಮಾರ್ಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ರೈಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ತನ್ಕ್ ನೂದೆಗ್ ನೂದುಲಾ ತಿಕ್ಕೊಡುಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಆಸೆ ನಿರಾಸೆಯಾಂಡ್. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್ಯಾರೆ

ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತೆರ್ ಕಡವ ಶಂಭು ಶರ್ಮೆರಾಡೆಗೇ ಪೋಯೆರ್. ದಡ್ಸ್‌ಡ್ ಕೇಂಡೆರ್, ''ದಾಯೆ ಬೋಡಾದ್ ಈರ್ ಎನ್ನ ಆಜಿ ಮಾರ್ಕ್ ನಿಂಗ್‌ತ್ ನೀರ್ ಪರಿಯರ್. ಅವು ಈರೆ ಬಂಜಿ ಬೇನೆಗ್ ಮರ್ದ್. ಏನ್ ಈರೆಗ್ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನ್ಪೆ. ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಲೆ. ಏನ್ ತಿದ್ಪ್ಪೆ. ಅಪಗ ಏನ್ ಈರೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಮಾರ್ಕ್ ಕೊರ್ಜೆಂಡ ಎನ್ನ ಇತ್ತೆದ ಬೇನೆ ಈರೆಗ್‌ಲಾ ಅರ್ತೊ ಆಪುಂಡು''ಂದ್.

ಈ ಆಣ್ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಶರ್ಮೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ಆಯನ ಈ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗೊ ತನ್ಕೇ ಸವಾಲ್ ಪಾಡುನಂಚಿನ ಬಿರ್ಸತಿಗೆನ್ ಸಹಿಸೋನಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯೊನ? ಮುಟ್ಟ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ರೈಕ್‌ಲೆನ ತರೆಕ್ ಪಾಡ್‌ನ ರಡ್ಡೇ ರಡ್ಡ್ ಕುಟ್ಟಿ ರೈಕುಲೆನ್ ಅಲ್ಪಡ್‌ದ್ ಬಲಿಪಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ.

ರೈಕುಲೆನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಲೆಕ್ಕೊ ಏಪೊಗುಲಾ ಪಕ್ಕೊ ಆತ್‌ನನೇ ಇದ್ದಿ. ಲೆಕ್ಕೊಡು ಏಪೊಲ ಪೈಲೇ. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್‌ಲಾ ಲೆಕ್ಕೊ ಒಂಜಿ ಬುಡುದು ಬೊಕ್ಕೊ ಮಾತೆಡ್ಲಾ ಆರ್ ಪಾಸ್. ಒಂಜೆಡ್ ಪೈಲಾಂಡ ಪೂರೆಡ್‌ಲಾ ಪೈಲಾಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಅತ್ತ್.

ಆನಿ ಕಡವ ಶಂಬು ಶರ್ಮೆರ್ ರೈಕುಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮೊಡು ಈ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಪಾಸಾಪುಜ. ನಿಕ್ಕ್ ಕನ್ನಡೊ, ಸಂಸ್ಕೃತೊ ಎಡ್ಡೆ. ಈ ಪೆರಡಾಲ ಮಹಾಜನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜ್‌ಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ 'ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್' ಪದವಿ ಪಡೆಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ಪು. ಶರ್ಮೆರೆನ ಬುದ್ದಿವಾದೊದ ಪಾತೆರೊ. ಆಶೀರ್ವಾದೊ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ರೈಕುಲೆನ್ ಪೆರಡಾಲೊಗು ಒಯಿತ್‌ದ್ ಕೊನತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲು ಸೇರ್‌ನ ಊರು ಕುಂಬಳೆ. ಅವುಲು ಆರ್‌ನ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಗಿರಿಜಮ್ಮ - ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ದಂಪತಿಲ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಊರು. ಪೆರಡಾಲದ ಕಾಲೇಜ್‌ಲ ಮಸ್ತ್ ಮುಟ್ಟ. ಬದ್‌ಕ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ರಾವೊಂದು ಬಲಿಪುನಗ ಕಾರ್ ಪಾಡುನ ಊರುಲು ನೂದು, ನೂದು.

ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಗಿರಿಜಮ್ಮಗ್ ಎಲ್ಯೆಡ್ದ್ ರೈಕುಲೆ ಮಿತ್ತ್ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿ. ಇತ್ತೆ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ದೆ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯರೆ ಬತ್ತ್‌ದೆ ಪನ್ನಗ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು ಇದ್ಯಾಂದಿ ಆ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಎಂಚಾವಂದ್? ರೈಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಈ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆಗ್ ಏತ್ ಪ್ರೀತಿ ತನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಉಂಡೂಂದು. ನನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ತನನ್ ತೂಪುನ ರೀತಿ, ತಿನ್ಪಾವುನ ತಿಂಡಿಲೆನ ಪರಿಮ್ಮಳೊ, ನೆನೆತ್ತ್‌ದ್ ರೈಕುಲೆನ ನಾಲಗೆ ಮೂಂಕುನು ನಕ್ಕಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. (ರೈಕುಲೆನ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷೊ ಬಾಯಿಡ್ ಮುಪ್ಪತ್ತರಡ್ಡ್ ಕೂಲಿಲ್ ಉಪ್ಪುನ ಜವ್ವನೊದ ಕಾಲೊಡು ಮೂಂಕುನು ನಾಲಗೆಡ್ ನಕ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನನೊರಿಯನ ಮೂಂಕುನತ್ತ್, ಆರೆನ ಮೂಂಕುನೆ.)

ಕುಡಲದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಆಯಿನ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್ ಎಂಟ್ರೆನ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪೆರಡಾಲ ಮಹಾಜನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ನಡತ್ತ್‌ನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಎಂಟ್ರೆನ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್

ರೈಕುಲು ಪಾಸಾಯೆರ್. ಪೆರಡಾಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜ್‌ಗ್ ರೈಕುಲು ಸೇರ್ದ್ವಾಂಡ್.

ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು, ಸಾಲೆ ಬುಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ರೈಕುಲು ನೇಲಮ್ಮೆರ್ ವೈದ್ಯ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಕುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಆಸವ, ಅರಿಷ್ಟ, ಲೇಹ್ಯ, ಚೋಷ್ಯ, ಘೃತ, ಮಾತ್ರೆ ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಮರ್ದ್‌ಲೆನ ತಯಾರಿಕೆಡ್ ಸಾಯೊ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲಲ್ ದಿನೊ ನಿತ್ಯೊ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಾವ್ಯವಾಚನ, ಹರಿಕತೆ, ತಾಳಮದ್ದಳೆಡ್ ಆರೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಿಪರೀತೊ. ರಜೆತ್ತ ದಿನೊಟ್ಟು ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಪೌಂಡರ್ ಕೆಲಸೊಲ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆಡ್ ರೈಕುಲೆಡ್‌ದ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಸಾಯೊ, ಆಸಕ್ತಿ ಆರೆಗ್ ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲೆಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತಿಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಇಂಚ ಬರೆದಿತ್ತ್‌ಂಡಾ ದಾನ್ನೋ 'ಆಣನ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ಲೆ ಬುದ್ದಿ ಮಾತ್ರೊ ಹಾಳ್'.

ಕುಂಬಳೆದ ಬದ್‌ಕ್ ಏತೇ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ದವೇ ಆವಡ್, ರೈಕುಲೆಗ್ ಪುತ್ತೂರುದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಮದಪ್ಪಿಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಅಯಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಬೇತೆನೇ ಬರಮ್ಮು, ಗತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒನಸ್ ಕೌರವೆರೆನವುಲು ಮನಸ್ ಪಾಂಡವೆರೆನವುಲು ಪನ್ಪಿ ಗತಿ ರೈಕುಲೆನವು. ದಾನೆ ಆಂಡಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಊರು ಬುಡೋಡು, ಪುತ್ತೂರು ಸೇರೊಡು ಪನ್ಪುನ ಆಸೆ ಆರ್ನವು. ಆ ದಿನೊ ಬರಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾತೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್.

ಕಾಲೊ ನಮನ್ ಕಾಪುಜಿ. ನಮೊ ಅಯಿಟ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಲ್ತೊನೊಡಾಪುಂಡು. ರೈಕುಲೆನ ವಿದ್ವಾನ್‌ಗಿರಿತ ಕಡೆತ ವರ್ಸೊ, ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ನನ ಕೆಲವೇ ದಿನ ಉಂಡು, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಂಡಾ ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಕೆಲವೇ ದಿನೊಟು ರೈಕುಲು 'ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾನ್' ಕಂಡಿತೊ.

ಆಂಡ ವಿದಿ ಸಂಕಲ್ಪೊ ಬೇತೆನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ? ರೈಕುಲೆನ ಬುದ್ದಿ ತಿರ್ಗಾವುನ ಸಕ್ತಿ ಅಯಿಕ್ ಇದ್ಯಾ? ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ದುಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿಯರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಒಂತೆ ದುಡ್ಡು ರೈಕುಲೆನ ಕೈಟ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆನಿತ ದಿನೊಡು ಅವು ಮಲ್ಲ ದುಡ್ಡೇ. ಗೆತೊನುನ ರೈಕುಲು ದುಡ್ಡುನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಫೀಸು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರಾ? ಇದ್ದಿಯಪ್ಪೊ ಇದ್ದಿ. ಆನಿ ಮುಟ್ಟ ಉನುಪ್ಪು ಪೇರ್, ನೀರ್ ಕೊರ್ನ ಕುಂಬಳೆಗ್ ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆಗ್, ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆಗ್ ದೂರೊಡ್ಡೆ ಕೈ ಮುಗಿಯೆರ್. ಓಲೋ ದೂರೊಡು ಇತ್ತ್‌ನ ದೋಸ್ತಿನ್ ತೂಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ಆಯನ ಊರುದ ಬಸ್ಸ್ ಬಡ್ತ್‌ಯೇರ್.

ಕುಂಬಳೆದ ನೀರ್ ಮುಗೀಂಡ್, ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ರೈಕುಲೆನ ಕನ್ನಡ 'ವಿದ್ವಾನ್‌ಗಿರಿ'ಗ್ ನೀರ್ ಬುಡುದಾಂಡೆ. ದೋಸ್ತಿನ ಇಲ್ಲಲ್ ಏತ್ ದಿನೊ ಉಂತೊಲಿ, ಪಿರ ಪುತ್ತೂರೇ ಕೈ ಬೀಜ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಒಂತೆ ದಿನೊ ಪುತ್ತೂರು ಎಡ್ಡೆಂದ್ ತೋಜ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಅವುಲಾ ಬೊಡಿಂಡಾ ದಾನ್ನೊ. ಕಾರಣೊ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಕೊರ್ನ ಕಾಸ್ ಮುಗಿಯೋಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದುಡ್ಡಿಜ್ಜಿ.

ಕಾಪಿ, ಒಣಸ್‌ಗ್ ತತ್ವಾರೊ. ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನೆ? ಪಿಲಿಮಜಲ್ ಬರೋಡ್ಚಿಂದ್ ಪನ್ಪುಜಿ. ಅಲ್ಪ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಸುಂದರಿಯಮ್ಮ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಮ್ಮೆರ್ ದಾಸರೈಲ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ರೈಟ್, ಪಿಲಿಮಜಲ್‌ಗ್ ಪೋಪುನ ಬಸ್ಸ್ ಬಡ್ತ್‌ದಾಂಡ್.

ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಪೋಡಿತ್ ಪೋಡಿತ್‌ದ್ ರೈಕುಲೆನ ಪ್ರವೇಸೊ ಪಿಲಿಮಜಲ್‌ಗಾಂಡ್. ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆನ ಮನಸ್ಸೇ ಬೇತೆ ಅತ್ತ? ಈ ಜವ್ವನ ಬಾಲೆಗ್ ಕಾಪಿ ಒನಸ್ ಅತ್ತಂದೆ ಕಂಡನಿಯಗ್ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ಪನಿ ಪನೀತ್ ದುಡ್ಡುಲಾ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶಾಲೆ ಬುಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಈ ಕಂಡು ಮಗನ ವಿಷಯೊ ದಾಸರೈಲೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿನ ಅತ್ತ್. ಆಂಡಲಾ ತೆರಿದ್‌ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕೋನೆ ಕುಲ್ಲ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಇಜ್ಯಂದಿ ಪರಕ್ಕೋಳಿ ಬಾಲೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಆಯನಾಯನ ಮುಂಡೊಟು ವಿದಿ ಬರೆಯಿನ ಬರವುನು ಮಾಜಾವುನ ಸಕ್ತಿ ನಮಡ ಉಂಡ?

ಪಿಲಿಮಜಲು ದಾಸರೈಲೆನ ಸಮ್ಮಲೆ ಮುಂಡ್ರಾಡಿ ಪಟೇಲ್ ಕೊರಗಪ್ಪ ರೈಲ್. ರೈಕುಲು ಆರೆಗ್‌ಲಾ ಪುಲ್ಲಿ. ಬಜೀ ಪುಲ್ಲಿಯತ್ತ್. ಕೊಂಡಾಟೊದ ಪುಲ್ಲಿ. 'ಪೋಕ್ರಿ ಬಾಲೆನ್ ಆರೈಸುನಾತ್ ಪೆದ್ದ ಬಾಲೆನ್ ಆರೈಸುವೆರಾ?'

ಬ್ರಿಟೀಷರೆ ಆಳ್ವಿಕೆದ ದಿನೊಕುಲು ಅವು. ಅಪರೂಪೊಡು ಸಾವಿರೊಡೊರಿಯಗ್ ಬೆಡಿ ಪತ್ತಿಯೆರೆ ಲೈಸನ್ಸ್ ತಿಕ್ಕುನ ದಿನೊ. ಪಟೇಲ್ ಕೊರಗಪ್ಪ ರೈಲ್ ಬೆಡಿ ಪತ್ತುನ ಲೈಸನ್ಸ್ ಪಡೆಯಿನ ಘನಂದಾರಿ ಜನೊ. ಪಟೇಲ್ ಕೊರಗಪ್ಪ ರೈಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೋಂಟೆಗಾರೆ. ಬಂಟ್ರೆ ಸಮಾಜೊಡೆ ಪುದಾರ್ ದೆತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಗುರ್ಕಾರೆ.

ಇನಿ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ತನ ಬುದ್ದಿಡ್ದಾದ್ ಏರ್‌ಲಾ ಇದ್ಯಂದಿಲೆಕೊ ಆಯಿನ ರೈಕುಲೆಗ್ ಅಜ್ಜನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಬೋಡಾಂಡ್. ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋನಗ ಇಡೆ ಇಡೆಟ್ಟ್ ಅಮ್ಮೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ರೈಕುಲು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕುತ್ತ ಕುಲ್ಲುದ್, ಉಂಡುದ್, ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿದೆರುನ ಜಾತಿ ರೈಕುಲೆನವು ಅತ್ತ್. ದಾನೇ ಆಂಡಲ ಪೀಕಲಾಟ ಮಲ್ತೋಂದು ಇಪ್ಪೊಡು. ಎಡ್ಡೆನೋ, ಹಾಳೋ ತೂಪುನಾಯೆನೆ ಪನೊಡು. ಪುರುಸೋತುಡು ಇಲ್ಲಡೆ ಇತ್ತ್‌ನ ಕಳುವ ಬೆಡಿನ್ ಪತೊಂದು ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋದು ಶಿಸ್ತ್ ತೂದು ನೋಟೊ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಕೇಂಕಣೊ, ಮೇರ್, ಪುದಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಪೊಡಿ ಕಟ್ಟಾದ್ ಬೋಂಟೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಶ್ರೀನಾಮ, ಓನಾಮ ದುಂಬೇ ಪಾಡೊಂದೆರ್.

ಇತ್ತೆ 'ಮಾತ ಬುಡಿಯೆ ಬಂಗಿ ನಡಿಯೆ' ಪನ್ಪುನ ಸ್ಥಿತಿ ರೈಕುಲೆನ ಓದು ಬರವುಗು ಮಂಗಳಾರತಿಯಾತ್‌ಂಡ್. ಕೈತಲ್‌ದಕುಲೆಡ್‌ದ್ ದೂರೊ ಆತ್ ಆಂಡ್. ಬತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಜ್ಜೆ ಪಟ್ಟೇರೆನ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುದಾಂಡ್. ನನೊದ ವಿಷಯೊ ಬುಡಿ ಆರ್ನ ರೈಸಟಿಗೆ. ಅಜ್ಜನ ಬೆಡಿ, ಕೇಂಡ್‌ಂಡ ಕೊರಯೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನಂದೆನೆ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ದೀತ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ರೈಕುಲು ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್‌ಂಡ ಬರ್ಪುನೆ ಬಯ್ಯಗೆ. ಸುರು ಸುರುಡು

ಎಲ್ಲೆಲ್ಯಾವೆ ಆರೆಗ್ ತಿಕ್ಕುನವು. ಆಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ನ ಮಾಸೊಲ ಭಾರೀ ರುಚಿ. ಉಣ್ಪೆ ಉಣ್ಪುಗು ಮಾಸೊದ ಕಜಿಪು ಇತ್ತ್ಂಡ ರುಚಿಯೇ ರುಚಿ.

ದಿನೊ ದುಂಬು ಪೋಂಡು. ಬೆಡಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ರೈಕ್‌ಲೆನ ಪತ್ತ್ ಬಲವಾಂಡ್. ನೋಟೊ ಸರಿಯಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಆರೆಗ್ ಎಲ್ಯವು ಒವುಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಮಲ್ಲವೇ ಬೋಡು. ಲೆಕ್ಕೊ ಇದ್ಯಾಂದ್‌ನಾತ್ ಪಂಜಿ, ಕಡಮ್ಮ, ಕೆಮ್ಮೊಲು ರೈಕುಲೆ ಈಡ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೈತೊ. 'ಮಲ್ಲ ಈಡ್‌ಗಾರೆ' ಪನ್ಪುನ ಪುದಾರ್‌ಲ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಕುಟುಂಬೊದ ಹಿರಿಯಕುಲೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲು 'ಜತ್ತು'. ಕಿರಿಯೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತನ್ನೆ. ಅಜ್ಜೆ ಪಟ್ಲೇರ್ ರೈಕುಲುಲಾ ಈ ಸಮಯೊ ಪನಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. 'ಪರವಾಯಿಜ್ಜಿ ಜತ್ತುನ ಕೈಟ್ ಬೆಡಿ ಕೊರೊಲಿ'. ಈ ಪಾತೆರೊದ ಪಿರಾವುಡೊಂಜಿ ಕಾರಣೊಲ ಉಂಡು. ರೈಕುಲು ದಿನನಿತ್ಯ ಕೊರ್ಪುನ ಮಾಸೊದ ಒಣಸ್‌ದ ರುಚಿ. ಅವ್ವತ್ತ್ಂದೆ ಬೇತೆ ಓವುಲಾ ಅತ್ತ್.

'ಎಡ್ಡೆ ಈಡ್‌ದಾರ್' ಪನ್ಪುನ ಬಿರ್ದ್ ರೈಕುಲೆಗ್ ಈ ಜವ್ವನೊದ ನುರ್ಕುದ ಸೊರ್ಕುದ ದಿನೊಟ್ಟು ಯಾರುನವು ಅತ್ತ್. 'ಮಾಮಲ್ಲ ಬೋಂಟೆದಾಯೆ' ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಬಿರ್ದ್ ಪಡೆಯೊಡು ಪನ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಆಸೆ. ಆಂಡ ಅಯಿಕ್ ಸಾದನೆಲ ಆತೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಜೀವೊದ ಪಿಲಿ ಕೆರೊಡು, ಸಾದ್ಯೊನಾ? ತೂವೊಡು.

ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ನಗ ತೊರ್ತ್ತ ತೊರ್ತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪೆಗೆ. ಆ ದಿನೊಲ ಬೇಗ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಗಟನೆ ಇದ್ಯಾಂದಿ ಗವೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದ್ ಸೊಂಟೊ ಪೊಲಿದಿತ್ತಿನ ಬಲಿಕ್ಕ ಗೂವೆಲ್ದ್ ಉಲಾಯೆ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ರೈಕುಲು ಗುಂಡು ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೆರಿಯೆರ್. ಮಾಮಲ್ಲ ಬೋಂಟೆದಾಯೆಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಈ ಪಿಲಿ ಬೋಂಟೆ ಆರ್ನ ಸುರೂತ ಪಿಲಿ ಬೋಂಟೆ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಬುಕ್ಕೊದ ದಿನೊಡು ಊರುಗು ಮಾರಿಯಾದ್ ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆ, ನರಮಾನಿಯೆರೆ ಜೀವೊಗು ಸಂಚಕಾರೊ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಿಲಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಆರೆ ಬಿರ್ಸದಿಗೆ, ಚುರುಕುತನೊಡು ಕೆರ್‌ದ್ ಲಕ್ಷೊಗೊರಿ ಮಲ್ತೊನಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯೊ ಆಪಿಂಚಿತ್ತಿ 'ಪಿಲಿಮದ್ಮೆ'ಲಾ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಈ ಮದಿಮ್ಮೆಲಾ ಕೂಡುಂಡ ರೈಕುಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ಮದಿಮೆ. ದುಂಬು ಓದಿ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ಸುರೂದ ಪಿಲಿಬೋಂಟೆನೆ ರೈಲೆನ ಪುದಾರ್‌ನ್ ಬದಲ್ಪಾಂಡ್. ಆನಿ ಮುಟ್ಟ ಬಜೀ ಜತ್ತು ಆತಿತ್ತ್‌ನಾರ್ ಅಯಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕೊ 'ಪಿಲಿಜತ್ತು' ಆಯೆರ್. ಆನಿದ ದಿನೊಟು ಆ ಊರುಡು ನಾಲೈನ್ ಜತ್ತುನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ 'ಪಿಲಿಜತ್ತು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ನಾರ್ ಒರಿ ಮಾತ್ರೊ ಅವು ರೈಕುಲು.

ಬುಕ್ಕೊ ಕೇನೊಡ ರೈಲೆನ ಕಾರ್‌ಬಾರೇ ಕಾರ್‌ಬಾರ್. ಇತ್ತೆ ಜತ್ತು ಮಲ್ಲ ಜನೊ. ಮಲ್ಲ ಬೋಂಟೆದಾಯೆ. ಆಂಡ ಉಂದು ಮಾತ ಊರುದಕುಲೆಗ್, ಇಲ್ಲಲ್‌ದಕುಲೆಗ್

ಆರ್ ದಾನೆ ಆತಿತ್ತೆರ್ ಅವು ತೆರಿಯೊನೊಡು ''ದಾಯೆಗ್‌ಲಾ ಆವಂದಿನಾಯೆ'.

ಅಮ್ಮೆರ್ ದಾಸರ್ರೈಲೆಗ್ ಈ ಮಗೆ ನಿಂಗಿಯರೆಲಾ ಆವಂದಿನ, ಉಬಿಯರೆಲಾ ಆವಂದಿನ ಮಗೆ, ಬೋಂಟೆ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಕಾಪುಜಿ, ಈ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊದ ಜವ್ವನೆ ನನೊಲಾ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಬದ್ಕುನಾಯೆ. ಬದ್‌ಕ್ಯರೆ ದಾನೆ ಮಲ್ಪೆ? ಉಂದು ಆರೆ ಆಲೋಚನೆ. ಈ ಆಲೋಚನೆನೆ ಆರೆ ಕರ್‌ಳ್‌ನ್ ಪೀಂಟಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುಟ್ಟಾಯಿನಾಯಗ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಈ ಪ್ರೀತಿ ಸಹಜೊ ಅತ್ತ್?

ಅಮ್ಮೆರೆ ಬೆನ್ನಿಗ್ ರೈಲೆಡ್ದ್ ದಾಲ ಸಾಯೊ ಇದ್ದಿ. ಬೋಂಟೆ ಬೋಂಟೆಂದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿ ಕೆಲಸೊದ ಜವ್ವನೆರೆನ್‌ಲಾ ಲೆತೋಂದು ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬರ್ಪುನ ರೈಕುಲೆಗ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ್ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಕೊದಿಪುನ ಬೆಂಗ್ ಎಂಚಿನವುಂದು ತೆರಿಯುಂಡು. ಆಂಡ ಅವುಲುಲಾ ಆರೆಗ್ ಆರೇ ಸಮಾದಾನೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. 'ಮೂಲು ಎನ್ನ ತಪ್ಪು ದಾಲ ಇದ್ದಿ ಪೂರಾ ಅಮ್ಮೆರೆನನೇ!'

ಪುಟ್ಟಿ ನರಮಾನಿಯಗ್ ಸಾವು ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ಓವು ಆರಂಭೊ ಆಂಡ ಅಯಿಕ್ ಅಂತ್ಯೊ ಉಂಡೇ ಉಂಡು. ರೈಕುಲೆನ ಬೋಂಟೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್‌ಲಾ ಅಂತ್ಯೊದ ದಿನೊಕುಲು ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ರೈಕುಲೆ ತಮ್ಮಲೆ ಡಾ. ರೈಕುಳು ವಿಲಾಯತಿಡ್ದ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಪ್ರೀತಿದ ಅರುವತ್ತನ ಸುಖೊ ದುಃಖೊದ ವಿಷಯೊ ಡಾ. ರೈಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಯೊಡಾಂಡ್. ಊರುಗು ಕಾಕಜಿ ಬರೆಯೆರ್. ಉತ್ತರೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಕಾಕಜಿ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಓದಿಯೆರ್. 'ಜತ್ತು'ನ ವಿಷಯೊನೇ ವಿಷಯೊ. ಆಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಸುದ್ದಿ ಒಂಜಿಲಾ ಇದ್ದಿ.

ಡಾ. ರೈಕುಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡ್. 'ಜತ್ತು'ನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ನೂದು ಎಡ್ಡೆ ಕನ ಕಟ್ಟ್‌ನಾರ್ ಆರ್. ತನ್ನ ಅರುವತ್ತೆ ದಾನೆದಾನೆನೋ ಆವೊಡುಂದು ಆಸೆ ದೀನಾರ್ ಆರ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಪೂರ್ತಿ ನಿರಾಸೆ. 'ಜತ್ತು ತಿದ್ದಿಯರೆ ಆವಂದಿ ಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪಾಯೆ' ಪನ್ಪುನವು ಆರೆನ ದೂರೊದ ಆಸೆ. ಅವುಲಾ ನಿರಾಸೆ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿಯತ್ತ್.

ಈ ಅರುವತ್ತನ್ ಸರಿಸಾದಿಗ್ ಕೊನವೊಡು, ಆಯೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಸಜ್ಜನೇಂದ್ ಆವೊಡು ಪನ್ಪುನ ಪೇರಾಸೆ ಡಾ. ರೈಕುಲೆನ. ರೈಕುಲೆನ ಎಡ್ಡೆಗಾತ್ರ ಡಾ. ರೈಕುಳು ದೆತೊನ್‌ನ ನಿರ್ದಾರೊ ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ''ಚಿರಂಜೀವಿ ಜತ್ತುಗೆ - ಈ ಕೂಡಲೇ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಖರೀದಿಸಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು''.

ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಪೇಂಟೆಡ್ದ್ ಏಳೆಣ್ಮೊ ಮೈಲ್ ದೂರೊಡಿಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಕುಗ್ರಾಮ. ಆ ಊರುಗು ಪೋಯರೆ ಬರ್ಯರೆ ವಾಹನೊ ಸೌಕರ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ನಡತ್ತ್‌ದೆ ಪೋವೊಡು, ಬರೊಡು. ಕುದುರೆಮುಖೊತಡಿಟ್ ಗಟ್ಟಿಡುಂತಿನ ಈ ಊರುಡು ಮೈಲ್‌ಗೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್. ಜನೊಕುಲು ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಅಂಚಾದ್ ಇಲ್ಲ್‌ಲ್‌ಲಾ ಕಮ್ಮಿ.

ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿ ಗ್ರಾಮೊದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತು ಪೂರ್ತಿ ಕಾಡ್. ಇಡೀ ಗ್ರಾಮೊನು ಸುತ್ತುರ್ದ್ವು ಪಾಡ್‌ದ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ಪರಿಪ್ಪುಂಡು. ಪರಿಪುನ ಸುದೆ ಪೂರ್ತಿ ಗ್ರಾಮೊನು ಮುಚ್ಚಿದ್ ಉಂತ್‌ನ ಕುದುರೆಮುಖೊ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಬಂಗಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮೂಡಾಯಿ ಪುಡೆಟ್ ತರೆ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಿನ ಬಂಡಾಜೆ ಜವಳಿಕಲ್ಲ್, ಬಲ್ಲಾಳದುರ್ಗ, ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಯಿನ ಗಡಾಯಿಕಲ್ಲ್ ತೆನ್‌ಕಾಯಿಡ್ ಓರಿಮಾರ ಹುಪ್ಪೆ, ಹೇವಳ, ಕುದುರೆಮುಖೊದ ತುಂಡುಲು, ಬಡೆಕ್ಕಾಯಿಡ್ ಎರಿಮಲೆ ಸುದೆ, ಹತ್ಯಡ್ಕ.

ಉಂದು ಎಲ್ಲೆ ಬರ್ಪುನ ರೈಕುಲೆ ಗ್ರಾಮೊದ ಎಲ್ಯ ಗುರ್ತೊ. ನನದ ದಿನೊಡು ರೈಕುಳೆ ಚೆಂಡ್ ಈ ಅಂಕೊದ ಕಳೊಟೆ ಪುರೆಲೊಡು, ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ತಿರ್ಗಣೆ ತಿಕ್ಕುವಾ ದಾನ್ನೋ? ಡಾ. ರೈಕುಳೆನ ಆಸೆಲಾ ಅವ್ವೇ.

ಡಾ. ರೈಕುಳು 'ಜತ್ತು'ನ ಏಳ್ಗೆಗಾತ್ ಕೊರಿ ತೀರ್ಪುನು, ಕಾರ್ಯೊಡು ಕೊನರುನ ಕೆಲಸೊ ಆರೆನ ಬಾವೆ ನಾರಾಯಣ ಶೇಕೆರೆಗ್‌ಲಾ ತಂಗಡಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಗ್‌ಲಾ ಸೇರ್ನಾವು. ಜತ್ತುನು ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿಗ್ ಸೇರ್ಸಾವುನ ಕೆಲಸೊ ಸುಲಭೊದ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಡಾ. ರೈಕುಳೆ ತೀರ್ಪುಗು ಮಗುರುತ್ತರೊ ಇಜ್ಜಿ.

ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮ ಕಡಪುಡುನ ಜನೊ ಬೆಳ್ಳಾರೆಡ್ದ್ ಪಿಲಿಮಜಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆ. ರೈಲೊಟ್ಟಿಗೇನೆ ಬೆಳ್ಳಾರೆಗ್ ಪಿರಬತ್ತೆ. ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ - ಮಗನ ಬೇಟಿಯಾಂಡ್. ಲೆಪ್ಪುಡಾಯಿನೆ ದಾಯೆ ಪನ್ಪುನವು ಬೇಲೆದಾಯಗ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಬೊಕ್ಕೊ ರೈಕುಳೆಗೆಂಚ ತೆರಿಯು, ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಈತ್ ಪೊರ್ತು ಅಯಿತ ಸುದ್ದಿಯೇ ದೆತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಬೇತೆರ್ನೇ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ರೈಕುಳು ಬೆಳ್ಳಾರೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆದ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕಡಮ್ಮದ ಮಾಸೊದ ಕಜಿಪುನು ತುಂಬೋಂತೆ ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಪರೂಪೊದ ಈ ಮಾಸೊ, ಅಯಿತ ಕಜಿಪು ಅಪ್ಪೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮನ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆ ಸೇಕೆರೆನ್‌ಲಾ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ಪಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನಾವೆ.

ಅಪ್ಪೆ ತೈತಿ ಬೊಕ್ಕೊ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮನೇ ಈ ಬಾಲೆನ್ ಕಾತ್‌ನಾರ್. ತನ್ನ ಕಡೆತ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಈ ಅಪ್ಪೆ 'ಜತ್ತು'ನ ಮಿತ್ತ್ ತೋಜಿಪಾಯಿ ಪ್ರೀತಿ ಪಾರೊ ಇಜ್ಜಾಂದಿನಾವು. ರೈಕುಲೆನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಲ ಬೆಳ್ಳಾರೆಡೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆನ ಪ್ರೀತಿದ ಪಿರ್ತೆ ಆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ನಾವೆ. ಆಂಡ ಇನಿ ಈತ್ ಅಮಸರೊಡು ಬರಿಯರೆ ಪಂಡೆರ್ ದಾಯೆ? ಅವು ಮಾತ್ರೊ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ.

ದುಂಬೇ ಪನ್ತೆ ರೈಕುಳು 'ಸಕಲ ದುರ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನ' ಬಿರ್ದ್‌ನ್ ಪುದೆಯೊನ್ತ್‌ನಾರ್. ಆಂಡ ಈ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮಾತ್ರೊ ಆರ್‌ನ ವಾ ಗುಣೊಲಾ ದೋಸೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜುದ್‌ಜಿ. ಅಯಿಕೇ ಪನ್ಪುನೆ ಮಾತೃ ದೇವೋಭವಃ. ಮಾತ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲೆನ

ಕಣ್ಣ್ ದೃಷ್ಟಿ ಉಂದುವೇ ರೀತಿದನೋ ದಾನ್ನೊ.

ಇತ್ತೆ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮಗ್ ಕಂಡನಿ ಶೇಕರೆಡ ಜತ್ತು ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬತ್‌ನ ಸುದ್ದಿ ತೆರಿಪ್ಪಾವೊಡಾಂಡ್. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಯೆ ಕೊನತ್ತಿನ ಮಾಸೊದ ಕಜಿಪುದ ರುಚಿಲಾ ಮುಟ್ಟಾವೊಡು. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕರೀಂಡ್. ಶೇಕೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಕೆಲಸೊಳ ಆಂಡ್.

ಅಪ್ಪೆನ ಈ ಬೊಮ್ಮನೊದ ಗುಟ್ಟೆ ಬೇತೆ, ತನ್ನ ಕಂಡನಿಯಗ್ ಜತ್ತುನ ಮಿತ್ತ್ ವಿಪರೀತ ಕೋಪೊ ಉಂಡು. ಕಾಲೇಜ್‌ಗ್ ಒಂತೆ ದಿನೊ ಹಾಜ್ರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಫೀಸ್ ಕಟ್ಟ್‌ದುವೆಂಡ ಇನಿ ಈ 'ಜತ್ತು' ವಿದ್ವಾನ್ ಜತ್ತು ಆತುವೆ. ಆಂಡ ಆಯೆ ಇನಿ ದಾನೆ ಆಯೆ - ವಿದ್ವಾನ್ ಗತ್ತ್ ಇದ್ಯಂದಿನ ಬಜೀ ಜತ್ತುವೇ ಆಯೆ. ಅಯಿಕ್ ಕ್ಷಮೆ ಉಂಡಾ?

ಇನಿತ್ತ ಪೊರ್ತು ಆರೆಗ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಉಭಯ ಸಂಕಟೊದ ಪೊರ್ತು. ಏನ್ ಇನಿ ಜತ್ತುನ ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣೊಲೆನ್‌ಲಾ ಬುಡೆದಿ ರುಕ್ಮಿಣಿಗಾತ್ ಒತ್ತೊನೊಡಾತೆ? ಆಲ್‌ನ ಅಪ್ಪೆ ಕರ್‌ಳ್ ಇತ್ತಿ ಆನ್‌ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಆಯನ್‌ಲಾ ಮಗೇಂದ್ ಒತ್ತೊಂದಾತ್‌ಂಡ್. ಆ ಬಂದುತ್ತೊನು ಕಡಿಪ್ಪಿಯರೆ ಎನಡ್‌ದ್ ಬಲ್ಲಿ. ಎಂಕ್‌ಲಾ ತಿಗಲೆ ಉಂಡು. ಕಣ್ಣ್ ಉಂಡು. ತಿಗಲೆಡ್ ಜತ್ತುನ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರೀತಿ ಉಂಡು. ಜತ್ತು ಇಂಚಾಯೆ. ಅತ್ತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ತೊಟ್ಟು ಕಣನೀರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಯೆ ಎಡ್ಡೆ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಸೆ ಉಂಡು. ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬುದು ಜತ್ತು ಎಡ್ಡೆ ಆವಡ್‌ದ್‌ಂದ್ ಭಾವೆ ಡಾ. ರೈಕುಳು ಒಪ್ಪಿಸಾಯಿನ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿಯೆರ್.

ರಾತ್ರೆ ಆಂಡ್. ಜತ್ತುನು ಉಣ್ಪಾದ್ ಜೆಪ್ಪಾಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಕಂಡನಿ, ಬುಡೆದಿ ಜತ್ತುನ ಎಲ್ಲೆದ ದಿನೊತ ವಿಷಯೊನೇ ಪಾತೆರ್‌ಯೆರ್. ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮ ಶೇಕೆರೆಡ ಪಂಡೆರ್ ''ಜತ್ತುನು ಎಲ್ಲೆನೋ ಎಲ್ಲಂಜಿಯೋ ನಾವೂರುಗು ಪೋಯರೆ ಏನ್ ಒಪ್ಪಿಸಾವೆ. ಆ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಆಯೆ ಬೆನಾಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಬೆನ್ಯಾಲೆ ಆಪೆ. ಆಂಡ ಆಯಗ್ ಕರ್ಚಿಗ್ ಕೈಟ್ ಕಾಸ್ ಕೊರೊಡು. ಆಯನ ಬೆರಿಸಾಯೊಗು ಉಂತೊಡು. ಆ ಕೆಲಸೊ ನಮ್ಮವು. ನಾವೂರುಗು ಪೋನಗ ಆಯೆ ಬಜಿ ಕೈಟ್ ಪೋಪುನ ಬೋಡ್ಚಿ. ಈರ್ನ ಅಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ಕಳುವ ತೋಟತೆ ಬೆಡಿ, ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ತೋಟೆ ಕೊರ್ಲೆ, ಕಾರ್ ಮುರ್ಗೊಲೆನ್ ಗಿಡರುನ, ಕೆರುಪ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಆಯಡ ಉಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಆಯೆ ಪೋಡಿಯಾಯೆ''

ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮನ ಪ್ರತೀ ಪಾತೆರೊ ಶೇಕೆರೆಗ್ ಒಪ್ಪಿತೊ ಆಂಡ್. ಜತ್ತುನು ಒಪ್ಪಾವುನ ಭಾರೊ ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮಗತ್ತ್. ಅವು ಆಲೆಗ್ ಬುಡುನಾವು.

ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲೆ ಮುಟ್ಟ ಬರ್ಕ. ''ಅಮ್ಮ ಎನನ್ ಬೆಳ್ಳಾರೆಗ್ ಬರಿಯರೆ ಪಂಡೆರ್. ಏನ್ ಬತ್ತೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ತ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಎಂಕು ಪಣಂಬೂರುಗು ಪೋಯಿ ಕತೆ ಆಂಡತ್ತ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಲೋಚನೆಡ್ ಬೂರ್ಯೆರ್.

ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮಗ್ ಅಮಸರೊ ಇದ್ದಿ. ದೂರೊಡ್ದು ಬತ್‌ನ ಮಗೆ. ಒಂತೆ ಬಚ್ಚೆಲ್

ಇರ್ಪಾವೊನಡ್, ಬೊಕ್ಕೊ ಪನೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸರಿ ಪೊರ್ತುಗಾತ್ ಕಾತೆರ್, ಪೊರ್ತು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಮಗೆ ಜತ್ತು ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊಗು ಒಪ್ಪಂದೆ ಇಪ್ಪಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಗೆಡೇ ಆಯನ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತೆರ್. ಕರಿನ ದಿನೊಕುಲು ಬರುಪುನ ದಿನೊಕುಲು, ಕರಿ ಸುಖೊ ದುಕ್ಕೊ. ಬರಿಯೆರೆ ಇತ್ತ್‌ನ ಸುಖೊ ದುಕೊ ಉಂದೆತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಅಮ್ಮ ಮಗಟ ತನ್ನ ಬೇನೆನ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಮ್ಮನ ಪಾತೆರೊ ಮುಗಿಯೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಕಡೆತ ಪಾತೆರೊ ''ಎಂಕುಲು ಮಲ್ಪುನಾತು ಮಾತ ನಿನ್ನ ಎಡ್ಡೆಗ್ ಬೋಡಾತ್ ಜತ್ತು. ನಾವೂರುಗು ಪೋಯರೆ ಒತ್ತೋಣು. ಅವುಲು ಎಡ್ಡೆ ಆಲ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣನೀರ್‌ನ್ ಸೀರೆದ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಒರೆಸೋಂದು ಲಕ್ಕಿಯೆರ್.

ಅಪ್ಪೆನ ಕಣನೀರ್ ಬೆರೆಯಿ ಪಾತೆರೊ ರೈಕುಲೆನ ತಿಗಲೆಗ್ ತಟ್ಟ್‌ಂಡಾ ದಾನ್ನೋ? ''ಆವು ಅಮ್ಮ ಒತ್ತೊಂಡೆ'' ಪಂಡೆರ್. ಮನದಾನಿಯೆ ವಾರೊ, ಗಳಿಗೆ ತೂತಾಂಡ್, ನಿಘಂಟ್ ಮಲ್ತಿ ದಿನೊತ್ತಾನಿ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳುಗಾಪಿ ಮನೆವಾರ್ತೆದ ಸಾಮಾನ್ ದೆತೋಂದು ರೈಕುಲು ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ರುಕ್ಮಿಣಿಯಮ್ಮನ ಪ್ರೀತಿದ ಒತ್ತಾಯೊ. ರೈಲೆನ್ ನಾವೂರು ಸೇರ್ಸಾಂಡ್. ಆಂಡ ರೈಕುಲೆನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಆ ಕಾಡ ಕೊಂಪೆ ಪತ್ತ್‌ಂಡ. ಆರ್‌ನ ಮನಸ್ ಪನ್ಪುಂಡು ''ಎನ್ನಕುಲೆಗ್ ಏನ್ ದಾದ ಅನ್ಯಾಯೊ ಮಲ್ತೆ. ಎನ್ನಾತೆಗ್ ಏನ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆ. ಎಲ್ಲೆದ ದಿನೊದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ ಪಾಡ್‌ದ್ ಇನಿ ಎನಾನ್ ಬದ್ಕಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ಮಲ್ತೆರತ್ತ್. ಈ ಕಾಡ್‌ಡೆಂಚ ಬದ್‌ಕೊಲಿ. ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆನ ಒತ್ತಾಯ, ತಮ್ಮಲೆನ ಆಜ್ಞೆ ಒವುಲಾ ಮೀರಂದಿನವು. ಎಂಚನೆ ಆವಡ್. ನನೊದ ದಿನೊ ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್ ಮೂಲೆ, ಅಯಿಕ್ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆಂಡ ಏನ್ ಬಿರ್ಸೆ'' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಮಾದಾನೊಲ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್.

ಈ ಊರುಡು ಆರ್‌ನ ಸುಖೊ ದುಃಖೊನು ಕೇನಿಯರೆ ಜನೊ ಇದ್ದಿ. ಆಂಡ ಪಡೀಲ್ ಬೂರ್ನ ನೂದು ಎಕ್ರೆ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಬೂಮಿ ಉಂಡು. ನೂತ್ತ ಒಂಜಿ ಪುದಾರ್‌ದ ಪುಂಡೆಲ್‌ಲ್ ಉಂಡು. ತರೆ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುನ ಕುದುರೆ ಮುಕೊ ಉಂಡು. ಸುತ್ತು ಕಾಡುಂಡು. ಪಿಲಿ, ಪಂಜಿ, ಆನೆ, ಕಡಮ್ಮ, ಕರಡಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೂತೊಂಜಿ ಪುದಾರ್‌ದ ಪ್ರಾಣಿ ಉಂಡು. ಮೈರ್, ಕೇಂಕಣ್, ಗಿಳಿ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕುಟುರುಕ್ಕಿ, ಕಾಜಾಣೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾವಿರ ನಮೂನೆದ ಪಕ್ಕಿ ಉಂಡು. ವಿಷೊ ದಿಂಜಿ ಉಚ್ಚುಲು, ನೆತ್ತೆರ್ ಪರ್‌ಪುನ ಉಂಬುರು, ಉಮಿಲಿಳ್ ಉಂದು ಮಾತ ಇನಿ ರೈಕ್ಕುಲೆನವಾಂಡ್. ಒಯಿನ್ಲಾ ಆರ್ ಬೋಡ್ಚಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಇಜ್ಜಿ. ದೂರೊ ಮಲ್ಪಿಯಾರೆಲ ಸಾದ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ.

ನಾವೂರುಡು ರೈಕುಳೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮುಳಿತ್ತ ಇಲ್ಲ್. ಅಂಚಿಡ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್ ಇಂಚಿಡ್ಡ್ ಕೊಟ್ಯಲಾ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ರೀತಿದವು. ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲೆಗ್ ಆ ಇಲ್ಲೇ ಅರಮನೆ. ವಿಪರೀತ ಚಳಿತ್ತ ಈ ಜಾಗೆಡ್ ಈ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬದುಕುನ ಪಾಠೊನು

ನನ ಬೊಕ್ಕೊನೆ ರೈಕುಲು ಕಲ್ಪೊಡಾತೆ.

ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ತ್‌ನ ದಿನೊ ಬಯ್ಯ ಆಂಡ್, ಕತ್ತಲೆಲಾ ಆಂಡ್. ಎಲ್ಲೆದ ಕರಿಯೊಡಾಯಿನ ದಿನೊಕುಲೆನ ಆಲೋಚನೆಡ್ ರೈಕುಲುಲ್ಲೆರ್. ದೂರೊದ ಬಂಗಾಡಿದಂಚಿಡ್‌ದ್ ಏರೋ ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟುಪೆರ್, ಸಬ್ಬೊ ಕೇನುಂಡು, ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ನಲಿಪುವೆರೋ ದಾನ್ನೋ, ದುಡಿ ದುನಿಪುನ ಶಬ್ಬೊ. ''ಬೆಂದ್‌ಂಡ ಉಣುಂಬ, ಬೆಂದ್‌ಂಡ ಉಣುಂಬ, ಬಂಜಾರೊ ಉಣ್‌ಂಬ, ಬಂಗಾಡಿಗ್ ಪೋಂಡ ಬಂಜಾರ ಉಣುಂಬ''.

ದುಡಿ ದುನಿಪುನ ಸಬ್ಬೊನು ರೈಕುಲು ಅರ್ತೊ ಮಲ್ತೊನ್‌ನ ರೀತಿ ಇಂಚಿನವು. ಸೂರ್ಯೆ ಕಂತ್‌ನ ಈ ಪೊರ್ತು, ಮಡಿಯಾತ್ ದೈವೊ ದೇವೆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ನಟೊನುನ ಈ ಪೊರ್ತು ಎಂಕೇ ನನ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಊರುಡು ಬದುಕುನೆಂಚಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್ಪುಂಡಾಂದ್ ಆಂಡ್. ಅಂದ್ 'ಬೆಂದ್‌ಂಡ ಉಣುಂಬ, ಬೆಂದ್‌ಂಡ ಉಣುಂಬ' ಪಣ್ಪುನ ಪಾತೆರೊ ಏತ್ ಸತ್ಯೊ. ಅವು ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಜೀವನ ಮಂತ್ರೊ ಆವೊಡು ''ಏನು ಜೀವನದರ್ಥ, ಏನು ಪ್ರಪಂಚಾರ್ಥ ಏನು ಜೀವ ಪ್ರಪಂಚಗಳ ಸಂಬಂಧ' ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗೊದ ಪ್ರತೀ ಸಬ್ಬೊಲ ಆರೆನ ತರೆಟ್ಟ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ಂಡ್.

ನನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ದಿನೊಕುಲು ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಏನ್ ಬೆನೊಡು. ಈ ಬಂಗಾರೊ ಮಣ್ಣ್ ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ನ್‌ಲಾ ಬಂಗಾರೊ ಮಲ್ಪೊಡು. ಎಲ್ಲೆದ ಎನ್ನ ಪೊರ್ಲುದ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಈ ಮಣ್ಣೇ ಪಂಚಾಂಗೊ ಆವೊಡು. ಇನಿ ಎನನ್ ದೂರೊ ಮಲ್ತ್‌ನ ಎನ್ನಕುಲೆ ಎಲ್ಲೆ ಎನನ್ 'ಬಲ ಮಗಾ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪಿಲೆಕ ಆವೊಡು. ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಆಪುನ ಈ ಬದಲ್ತೆ ಈ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಏನ್ ಬೆನ್ಪಿನ ರೀತಿಡುಂಡು - ಪನ್ಪುನ ಗಟ್ಟಿ ಮನಸ್‌ದ ನಿಶ್ಚಯೊ ರೈಕುಲೆನವು ಆ ಪೊರ್ತುದವು.

ರೈಕುಲೆನ ಮನಸ್‌ದ ನಿಶ್ಚಯೊ ನಿಶ್ಚಯೊ ಆತೇ ಒರಿಂಡಾ? ಅತ್ತ್ ಅವು ಕಾರ್ಯರೂಪೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ದುಂಬುಗು ತೂವೊಲಿ.

ಬೂಮಿನ್ ಪೊದಿತ್ತ್‌ನ ಕಡ್ಪು ಕತ್ತಲೆ. ದೂರೊಡ್ಡು 'ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನ ... ಓ ಮಾಮಿ' ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಪೊಣ್ಣ ಸ್ವರೊ. ಓ ಈ ಊರು ಬಜೀ ಊರತ್ತ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಪೊರ್ಲುದ ಜನಪದ ಲೋಕೊ. ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್ ಮನಸ್‌ದ ಪಾಪೊದ ಜನೊಕುಲು ಈ ಊರುದಕುಲು. ಪರದಿನೊ ಪೂರಾ ಮರಪ್ಪೊಡು. ಏನ್‌ಲಾ ಈ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಾವೊಡು. ಬದ್‌ಕ್‌ಯರೆ ಬಂಜ ಆವಂದ್. ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೊಂದೇ ರೈಕುಲು ಪಜೆ ಬುಡ್ಪಾಯೆರ್. ಜೆತ್ತ್‌ನಾರೆಗ್ ಗಡದ್ದ್‌ದ ನಿದ್ರೆ ದೇವೆರ್ ಪೊದಿಯೆರ್.

ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್. ಇಲ್ಲ ಸುತ್ತು ಲೆಕ್ಕೊಗು ಇದ್ಯಾಂದಿನಾತ್ ಕಾಟ್‌ಕೋರಿಲು ಕೆಲೆಪ್ಪಿಯರೆ

ಸುರು ಮಲ್ತೊ. ಕೋರಿದ ಕೆಲೆಪುಗು ರೈಕುಲೆಗ್ ಎಚ್ಚರೊ ಆಂಡ್. ಮೈಂದ್ ಪೊದಿನ ಊರು, ಸಾವಿರೊ ಬಗೆತ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಚಿಲಿಪಿಲಿ, ಗುಂಯ್, ಟಿರ್ರೀ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇರಿಂಟೆ, ತೊಡ್ವೆದ ಕೆಲೆಂಜಿದ ಸೊರೊ, ದೂರೊದ ಇಲ್ಲಡ್‌ದ್ ಕೊರೆಪುನ ನಾಯಿಲೆ ಬ್ ಬ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಬ್ದೊ ರೈಕುಲೆನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರುಂಡು. ಲಕ್ಕ್‌ನ ರೈಕುಲು ಪಿದಾಯಿ ಪೋತು ಬತ್ತೆರ್. ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕಿಯೆರ್. ಬನ್ನಗ ಕೊನತ್ತ್‌ನ ಚಾದ ಪೊಡಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ ಚಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೂಟಿಯರೆ ಪೊಡಿ ಬಜಿಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಳ್ಪುದ ಕಾಪಿ ತಿಂಡಿ ಆಂಡ್.

ರೈಕುಳು ಬತ್ತ್‌ನ ಸುದ್ದಿ ನಿರೆ - ಕರೆತ್ತಕುಲೆಗ್ ತೆರೀಂಡ್. ಮಲೆಕುಡಿಯೆರ್, ಅಜಿಲೆರ್, ಕಾಡ್‌ಕೊರಗೆರ್, ಮುಗೇರೆರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರೀಂಡ್. ಪೊಸ ಬಾನಾರೆನ್ ತೂಯರೆ ಬತ್ತೆರ್. ಸುಕೊ ದುಕೊ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಮೂಲೆ ಉಂತುಲೆ, ಎಂಕ್‌ಲೆಡ್‌ದಾಯಿನ ಸಾಯೊ ಮಲ್ಪುವೋ ಪಂಡೆರ್. ಆ ಪೊಪದ ಜನೊಕುಲೆ ಬಡೆಪತ್ತ್ ತೂದು ರೈಕುಳೆ ತಿಗಲೆಡ್ ಮರ್ಕೊ ಆಂಡ್. ಈ ಜನೊಕುಲು ಲೋಕೊದ ರೀತಿ - ರಿವಾಜುಡ್ಡು ಮಸ್ತ್ ದೂರೊ ಇತ್ತಿನಾಕುಲು. ಬಡ್‌ಪತ್ತ್‌ನೆ ಪಜೆ ಆತ್ ಮಂದ್ರಿ ಆತ್ ತೆರ್ಯೊನ್‌ನಕುಲು. ನನೊರಿ ಉಷಾರ್‌ದಾಯೆ ತರೆಕ್ ತೊರಿತ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ತಾರ್ಪಿಯರೆ ತೂಯೆಂಡ ಅಯಿನೇ ಪ್ರಸಾದೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ತಲ್ತೆನುನಕುಲು ಈ ಪಾಪೊದ ಜನೊ. ಮೊಕುಲೆನ್ ಪೂರಾ ಉದ್ದಾರೊ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಎನಡ್ದ್ ಸಾದ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಎನಡ್ದ್ ಏಪೊತ್ತುಗುಲಾ ಮೊಕುಲೆಗ್ ಉಪದ್ರೊ ಆಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಎನ್ನ ಮುಟ್ಟದಕುಲು ಪಂಡ್‌ದೇ ಮೊಕುಲೆನ್ ತೂವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿಯೆರ್.

ನಾವೂರುಡಿತ್ತ್‌ನ ಕಡೇತ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಈ ವಿಷಯೊನು ರೈಕುಲು ಮರತ್ತ್‌ದ್‌ಜೆರ್. ನಾವೂರುಡು ಬದ್‌ಕ್‌ಯರೆ ಬೋಡಾದ್ ರೈಕುಲು ದಾನೆ ಮಾತ ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೆರ್, ಆಂಡ ಒರಿಯೇ ಒರಿ ರೈಕುಲೆಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಅನ್ಯಾಯೊ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಪನ್ತ್‌ಜೆರ್. ಊರ್ದಕುಲು ಪಂಡ್‌ದಿಪ್ಪೆರ್ ''ರೈಕುಲು ನಾವೂರುಡುಪ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಕಾಡಮುರುಗೊಲೆಡ್ದ್ ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಉಪದ್ರೊ ಆತ್‌ಜಿ. ಏರೆಡ್ಪಾಂಡಲ ಎಂಕುಲೆಗ್ ಅನ್ಯಾಯೊ ಆಂಡ ರೈಕುಲೆಡ ದೂರು ಕೊರುತು ನ್ಯಾಯೊ ದೆತೋನಿಯರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಊರುದ ಜನೊಕುಲೆ ಈ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊನೆ ರೈಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾವು. ನಾವೂರು ಬುಡುದು ಪನೀದ್ ದುಂಬು ಪೋಂಡ ಮಿತ್ತ ಜಾತಿತಕುಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೈನೆರ್, ಬಂಟೆರ್, ಪೂಜಾರ್ಲು, ಓಡಾರಿಲು, ಬಂಡಾರಿಲು ಮಾತ ಇಲ್ಲದಕುಲೆನ ಗುರ್ತೊಲ ರೈಕುಲೆಗ್ ಆಂಡ್. ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ನ ರೈಕುಲೆಗ್ ಮಾತೆರ್‌ನಲ ಮನಸ್ ಗೆಲ್ಪಿಯರೆ ಹೆಚ್ಚ ದಿನೊ ಬೋಡಾಯಿಜಿ.

ಆನಿದ ದಿನೊನು ನೆನೆತ್ತೊಂದು ನಾವೂರುಡುಲಾ ತನ್ನೊಂಜಿ ತಿಕ್ಕ್‌ನ 'ಅಪ್ಪೆ'ನ

ಸುದ್ದಿನ್ ನೂದು ಸರ್ತಿ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಅಪ್ಪೆನೆ ದೂರೊದ ಬಂಗಾಡಿದ ಸೀತು ಬಂಡಾರ್ತಿ. ಏರ್‌ಲಾ ಇದ್ದಿಯಾಂದೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾದ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಈ ಜವ್ವನನ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಮೋಕೆ. ಆರ್ ಇಲ್ಲಡ್ವೇ ರೈಕುಲೆಗ್ ಚೆಂಬು ಚೆಂಬು ಅಳೆ - ಪೇರ್ ಕಡಪ್ಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅವ್ವೇ ಸೀತು ಭಂಡಾರ್ತಿಲೆನ ಪುಳ್ಳಿ ಇನಿ ನಮ ಒಟ್ಟಿಗೇನೆ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ ಪುದಾರ್‌ಪೋಯಿ ಜೋಯಿಸೆ, ಯಕ್ಷಗಾನೊಗು ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಬರೆಪ್ಪುನ ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿಯೆರ್.

ಕೆಲವಾಜಿ ಅಂಕೊ - ಆಯನೊಲೆಡ್ ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿಯೆರೆಲಾ - ರೈಕುಲೆನಲಾ ಭೇಟಿಯಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುರ್ತೊದಕುಲೆಗ್ ರೈಕುಲು ಬಂಗಾಡಿಯೆರೆನ್ 'ಎನ್ನ ಕುಟುಂಬೊದಾಯೆ' ಪಂಡ್‌ದೇ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಸೀತು ಭಂಡಾರ್ತಿಯೆರ್ ಕೊರಿ ಪೇರ್ ಅಳೆ ರೈಕುಲೆನ್ ಆರೆ ಕುಟುಮೊದಾರಾತ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.ತ ಕೊರಿ ಇಲ್ಲಾಲ್‌ದ ಬಂಗಾಡಿಯೆರ್ ಪರಿ ಇಲ್ಲಾದ ರೈಕುಲೆನ ಕುಟುಮೊದಾರಾಯೆರ್.

ಸಮ್ಮಂದೊ ಓಲು ಪುಟ್ಟುಂಡೋ, ಅಯಿಕೆ ಓಲು, ಏಪೊ ಬಿಲೆ ತಿಕ್ಕೊಂಡೋ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏರೆಗ್ ಗೊತ್ತು?

ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ನಾತ್ ದಿನೊ ರೈಕುಲೆನ ಮನಸ್ ಪೂರ್ತಿ ನೆಮ್ಮದಿಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೂಲು ಅರೆನ್ ಕೇನುನಕುಲು, ಆರೆಗ್ ಪನ್‌ಪುನಕುಲು ಏರ್‌ಲಾ ಇದ್ದಿ. ನಿರೆಕರೆತ ಮಾತಾ ಜಾತಿದ ಜನೊಕುಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಗಮ್ಮತ್ತು ಮಲ್ಪುನವು ಆರ್‌ನ ನಿತ್ಯೊಕಸುಬು. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊ ಪನೊಡೆ ಆರ್ ಮಲ್ಪುನ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ಡ್ ಏರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಬೇನೆ ಆವಂದ್. ಆಂಡ ಮಾಸೊದ ಕಜಿಪುದ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ದ ಒಣಸ್ ಮಾತ್ರೊ.

ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿಡ್ ಪಡೀಲ್ ಬೂರ್‌ನ ಭೂಮಿ ಬೆನ್ಯಾಲೆ ರೈಲೆನ ಬೆನ್ಪಾಟಿಕೆಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಬುಲೆ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಬೆನಂದೆ ಒರಿನ ತುಂಡು ಭೂಮಿಲಾ ಇದ್ದಿ. ಆಂಡ ಬುಳೆ ಪೂರಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಎತ್ತುಜಿ. ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲ್ ಕಾಡ ಮುರುಗೊಲೆನ್ ಬಾಯಿಗ್ ರಾಪಿ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಕೋಕಯಿಗ್ ಆಪುಂಡು. ಒರಿನ ಕಾಲಂಶೊ ರೈಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಖರ್ಚಿಗ್ ಸರಿ ಆಪುಂಡು.

ಭೂಮಿದ ಬುಲೆತ್ತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆರೆನ್ ಇಲ್ಲದಕುಲು ದಾಲಾ ಕೇನುಜೆರ್. ಆಂಡಲ ಈತ್ ಬೆಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ದಾಲಾ ಒರಿಪ್ಪಿಯರೆ ಆಪುಜಿ ಅತ್ತಾ ಪನ್ಪಿ ಬೇನೆ ರೈಕುಲೆಗ್ ಉಂಡು.

ನಾವೂರು ಬೊಕ್ಕೊ ಕೈತಲ್‌ದ ಊರುದಕುಲು ಮಾತಾ ರೈಕುಲೆನ ಬಿನ್ನೆರೇ ಆಯೆರ್. ರೈಕುಲೆ ಶರೀರೊದ ದೇಖಿ, ಪಾಡಿ ಅಂಗಿ ಕುಂಟುದ ಪೊರ್ಲು, ಪಾತೆರುನ ಗತ್ತ್ ಆರೆನ್ ಓಲುಲಾ ನೆಗೆತ್ತ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ಊರುದ ಒವ್ವೇ ಅಂಕ ಆಯನೊ ಕೋಲೊಡು ರೈಕುಲು ಹಾಜರ್. ಅವುಲು ಆರ್ ಏಪೊ ಬರ್ಪೆರ್ ಪಂಡ್‌ದೇ ಕಾಪುನಕುಲು ನೂದು ಜನೊ.

ರೈಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಊರುದ ಲೆಕ್ಕೊ ಇದ್ದಾಂತಿನಾತ್ ಪಂಚಾತಿಕೆಲ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪಗೆನಾಕುಲು ಆತ್ ಆರೆ ಇಲ್ಲ ಮೊಟ್ಟು ಬಡ್ತ್ನಾಕುಲು ಪಿದಾಡ್ನಗ ಮೆಗಿ ಪಲಯ ಲೆಕೋನೆ ಪುಗೇಲ್‌ಗ್ ಕೈ ಪಾಡೊಂದು ಜತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ರೈಕುಲು ಕೊರ್‌ನ ಪಂಚಾತಿಕೆದ ತೀರ್ಪುದ ತಾಕತ್ತ್.

ರೈಕುಲು ನಾವೂರುಡು ಬದುಕೊಂದಿತ್ತಿನ ರೀತಿ, ಅಯಿಟ್ ಸಂಸ್ಕಾರೊದ ಪೊರ್ಲುಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆರೆನ ಗತ್ತ್, ದೇಖಿ, ಪಾತೆರೊದ ಪೊರ್ಲುಗು ಬೆಕ್ಕಸೊ ಆಯಿನಕುಲು ಊರುದಕುಲು ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ಆರೆನ ಸಮೊ ಪ್ರಾಯದ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಶ್ರೀ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಡೆರುಲಾ, ಕ್ರಮೇಣ ರೈಕುಲು ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ ಆಪ್ತೆರಾಯೆರ್, ನಂಬಿಕೆದ ಬಂಟೆ ಆಯೆರ್. ರೈಕುಲೆನಲಾ - ಹೆಗ್ಡೆರೆನಲಾ ದೋಸ್ತಿದ ವಿಷಯೊ 'ಪಾತೆರುನ ದೇವೆರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಿನ ಆನಿದ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಲು ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ದಿನೊಕುಲು ಪಾರೊಂದು ದುಂಬು ಪೋಪೊ. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಕತೆಕುಳು ಸಾರೊಂದು ಪಿರಾವುಡೆನೇ ಬರುಪೊ. ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿದ 'ನೀರ್‌ದ ಋಣೊ'ಲಾ ರೈಕುಲೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಮುಗಿಯೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಜವ್ವನದ ನುರ್ಕೊ? ಘಳಿಗೆದ ದೋಷೊನೊ? ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಖಾವಂದೆರ್ ಕೆಲವೆರೆನ ಕೆಲವು ವಿವಾದೊಡು ಕೊರಿ ತೀರ್ಪುಲೆನ್ ರೈಕುಲು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಕೆಲವೆರೆನ ಪರವಾದ್ ಉಂತುದು ಕೊರಿ ತೀರ್ಪುಲೆಗ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ತ್ ಉಂತಿಯೆರೆ ಸಾಯೊ ಕೊರಿಯೆರ್. ಶ್ರೀ ಖಾವಂದೆರೆಗ್ ವಿಷಯ ತೆರಿಂಡ್. 'ಈ ಸರಿ ಸಾದಿಡ್ ಪೋಪುಜ' ಪಂಡ್‌ದ್ ರೈಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಆಂಡ ಅಪಗ ರೈಕುಲು ಪಿರ ಬರಾಂದ್‌ನಾತ್ ದೂರೊ ಪೋತು ಆತ್‌ಂಡ್.

ರೈಕುಲೆನ ಸಹವಾಸ ದೋಸೊ ತನ್ನ ಮಗನ್‌ಲಾ ಎಲ್ಲೆ ಸಾದಿ ತಪ್ಪಂಡ? ಉಂದು ಖಾವಂದೆರೆ ಉಡಲ್ದ ಬೇನೆ. ರೈಕುಲೆನ ಇಷ್ಟೊನು ದೂರೊ ಮಲ್ಪುನವು ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಡೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸುಲಬೊದ ಕೆಲಸೊ ಅತ್ತ್. ಈ ಇಷ್ಟೆರೆ ನಡುಟ್ಟು ಖಾವಂದೆರ್ ಪ್ರವೇಶೊ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಂಡ್. ಅಕುಲೆನ್ ದೂರೊ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿನ ಖಾವಂದೆರ್ ಬಯಕೆಗ್ ಎದ್‌ರಿಜ್ಜಿ. ಖಾವಂದೆರ್ ಮನಸ್‌ಡ್ ಎನ್ನ್‌ನವು ನಡತ್‌ದೇ ತೀರೊಡು. ಅವು ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಲ.

ಆರ್ ಎನ್ನಿನವು ಈತೆ 'ರೈಕುಲು ನಾವೂರು ಸುಳ್ಯೋಡಿ ಬುಡೊಡು ಮಾತ್ರವತ್ತ್ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಡ್ಲೇ ದೂರೊ ಆವೊಡು''. ನೇರೊಡು ರೈಕುಲೆಗ್ ಈ ಪಾತೆರೊನು ತೆರಿಪಾಂಡ ಆರ್ ಅಯಿಕ್ ಒಪ್ಪಾಯೆರ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು.

ರೈಕುಲೆನ ನೆಂಟೆರ್ ಇಷ್ಟೆರ್‌ಪೂರಾ ಖಾವಂದೆರೆನ ಭಕ್ತೆರ್. ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟ್ಯಾಳ್ ಖಾವಂದೆರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರೆ. ವೈದ್ಯೆ ಪಲಯೆ ಪುದಾರ್‌ಪೋಯಿ

ವಕೀಲೆ ಕೆದಂಬಾಡಿ ನಾರಾಯಣ ರೈಕುಲು ಖಾವಂದೆರೆ ಪರವಾತ್ ಕೆಲವು ಕೇಸ್‌ಲೆಡ್ ವಾದೊ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ತಮ್ಮಲೆ ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ ರೈಲು ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಆ ದಿನೊಡು ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯೊದ ಆಳ್ವಿಕೆಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರೊಡು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನೊಡಿತ್ತಿನ ಖಾವಂದೆರೆಗ್ ಡಾ. ರೈಕುಲು ಸೀದಾ ಗುರ್ತೊದಾರೆ.

ಈತ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ರೈಕುಲೆನ ವಿಷಯೊನು ತೆರಿಪಾವೊಡು. ಸೀದಾ ರೈಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾಂಡ ಆರ್ ಒಪ್ಪಾಯೆರ್. ಎದುರು ಉಂತುವೇರ್. ಆಯಗ್‌ಲಾ ಜನೊಬಲ ಉಂಡು. ಜವ್ವನೊದ ನುರ್ಕು, ಸೊರ್ಕು ಉಂಡು. ಪೋಡಿ ಪತ್ತಾತ್ ಆಪುನ ಕೆಲಸೊ ಅತ್ತ್ ಆರೆ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಡು, ಕಾರ್ಯೊ ಕೈಟಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿಯೆರ್.

ಖಾವಂದೆರೆಡ್ದ್ ತೆರಿನ ವಿಷಯೊ ರೈಕುಲೆನ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆಗ್ ತರೆಕ್ಕ್ ತೆಡಿಲ್ ಬೂರಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು, ಶ್ರೀ ಖಾವಂದೆರೆಗ್ ಎದುರು ಉಂತುನವು ಮೊಕುಲು ಕನಟ್ಟ್‌ಲಾ ನೆನಪ್ಪಂದಿ ವಿಷಯೊ. ಖಾವಂದೆರೆ ಪಾತೆರೊ ಮಗ್‌ರುತ್ತರೊ ಇದ್ದಿಯಾಂದಿನವು. ರೈಕುಲೆನ್ ಊರುಗು ಬರಿಯರೆ ಪಂಡೆರ್. ನಾವೂರು ಬುಡುದು ಊರುಗು ಬಲ ಪಂಡೆರ್.

ದಾಯೆ, ದಾನೆ ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ವಿಷಯೊ ರೈಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಯು. ಹಿರಿಯಕುಲೆ ಪಾತೆರೊಗು ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ರೈಕುಲು ಎದುರುತ್ತರೊ ಕೊರ್ತ್‌ಜೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವು ಆರ್‌ನ ಮನೊದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮೂಲು ಇತ್ತೆ ಪ್ರಾಣೊ ಎಲ್ಯವು.

ಹಿರಿಯಾಕುಲೆಡ ನೂದು ಪ್ರಶ್ನೆ, ನೂದು ಸಮಜಾಯಿಸಿಗೆಗ್ ಒಂಜೇ ಉತ್ತರೊ ಕೊರ್‌ದು ಪಿರ ನಾವೂರುಗು ಬತ್ತೆರ್. ''ಉಂದೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಏನ್ ನಿಕುಲೆಗ್ ಸಾವಿರೊ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೆ. ಆಂಡ ಅವು ತಪ್ಪು ಅತ್ತ್ ಮಗಾ ಪೂರಾ ಒಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರಾತ್ ತಿಗಲೆಗ್ ತರ್ಕೊಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಏನ್ ಮಲ್ಪಂದಿ ತಪ್ಪುನು ಒಪ್ಪೊನು ಪನ್ಪರ್. ಅವು ಆವಂದ್, ಎಂಚಿನನೇ ಬರಡ್ ಅಯಿನ್ ಏನ್ ಎದಿರ್ಸಾಪೆ''

ಇತ್ತೆ ಹಿರಿಯಕ್‌ಲೆಗ್ ತರೆ ಬೆಚ್ಚ. ಖಾವಂದೆರೆ ಪಾತೆರೊ ಮೀರ್ಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಜತ್ತು ಪಂಡಿಲೆಕೊನೆ ಕೇನುಜೆ. ಸಸಾರೊ ಮಲ್ಪಂದಿ ವಿಷಯೊ. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ವಿಷಯೊ ಅತ್ತ್.

ಹಿರಿಯಕುಲೆನ ಆಲೋಚನೆ ಮಸ್ತ್ ದುಂಬು ಪೋಪುಂಡು. ರೈಕುಲೆನ್ ನಾವೂರುಡ್ದು ಊರುಗು ಪಿರ ಲೆತೋಂದು ಬರುಪುನೆ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ಆರ್‌ನ ಬುಕ್ಕೊದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್‌ಲ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಲ ಉಂಡು. ಈ ಪುದೆಲ ಎಲ್ಯ ಅತ್ತ್.

ಬೊಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಯಜಮಾನ್ ಮಾಯಿಲ ರೈಕುಲು ಆನಿಲ ಪದ್‌ನಾಜಿ ಸಾವಿರೊ ಮುಡಿ ಅರಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಬರ್ಪಿ ಭೂಮಿದ ಒಡೆಕ್ಕಾರೆ. ಪೂಜ್ಯ ಖಾವಂದೆರೆ ಆಪ್ತೆ. ರೈಕುಲೆನ

ಪಲೆ ನಾರಾಯಣ ರೈಲೆಗ್‌ಲಾ ಗುರ್ತೊದಾರ್. ಆರ್ ಕೆಲವು ಕೇಸ್‌ಲೆಡ್ ವಾದೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗೆಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಈ ಪೊರ್ತುಡು ರೈಕುಲೆನ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಬಂಟ ಸಮಾಜೊದ ಈ ಹಿರಿಯಾರೆ ಆಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಪೂಜ್ಯ ಖಾವಂದೆರೆ - ರೈಕುಲೆ ನಡುವೆ ನಡಪ್ಪಿ ಕಿತಾಪತಿದ ವಿಷಯೊ ಪಂಡೆರ್. ಖಾವಂದೆರೆ ಪಾತೆರೊಗು ಅಲ್ಲ ಮಣೆ ಕೊರೊಡಾತೆ, ರೈಕುಲೆನ್ ನಾವೂರುಡ್ದು ಲೆಪ್ಪುಡಾಯರೆ ಈರೆನ ಸಾಯೊ ಬೋಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನೊಂಡೆರ್.

ರೈಕುಲೆನ ಅಣ್ಣನ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ, ಹಿರಿಯಕುಲೆನ ಕಳಕಳಿ ಮಾಯಿಲ ರೈಕುಲೆಗ್ ಅರ್ತೊ ಆಂಡ್. ಮಾತೆನ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆಟ್ ಮುಗಿಪುವೆ ಎಡ್ಡ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಭರವಸೆ ಆರೆಡ್ದ್ ತಿಕ್ಕೊಂಡ್. ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲೆ ಹಿರಿಯೆರೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ತಲ್ಮೆನೊ ಆಂಡ್.

ಪುತ್ತೂರುದ ಕೊಂಬೊಟ್ಟುಡು ಮಾಯಿಲ ರೈಕುಲೆನ ಇಲ್ಲ್. ಆಡೆಗ್ ರೈಕುಲೆನ್ ಬರ್ಪಾವೊಂಡೆರ್. ಆನಿದ ದಿನೊ ಮಾಯಿಲ ರೈಕುಲೆ - ರೈಕುಲೆನ ನಡೊಟು ದಾನೆ ಪಾತೆರೊ ಆತ್‌ಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿ. ಆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ರೈಕುಲು ಏರೆಡಲ, ಏಪೊಲಾ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ತ್‌ಜೆರ್. ಎಂಚನೇ ಆವಡ್ ರೈಕುಲೆನ್ ನಾವೂರು ಬುಡಿಯರೆ ಒಪ್ಪಾಯೆರ್.

ಮನದಾನಿಯೇ ಮಾಯಿಲ ರೈಲೆನ ಜೋಡುಬೋರಿದ ಸಾರೋಟು ಗಾಡಿ ರೈಕುಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊಗು ಬಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವುಲು ಖಾವಂದೆರೆನ ಭೇಟಿಯಾಂಡ್. ನಡುಟಿತ್ತ್‌ನ ಮಾಯಿಲ ರೈಲ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. ಖಾವಂದೆರೆನ ಮೋನೆದ ಆ ತೆಲಿಕೆ, ದೈವೀಕ ತೇಜಸ್ಸ್ ರೈಕುಲೆನಾಲ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ ದಾನ್ನೊ? ರೈಕುಲು ಖಾವಂದೆರೆ ಪ್ರತೀ ಪಾತೆರೊಗುಲ ತರೆ ಆಡಯೆರ್. ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಖಾವಂದೆರೆ ಅಖೇರಿದ ಪಾತೆರೊ ಮದಪ್ಪಂದಿನವು ''ರೈ ಈ ನಾವೂರು ಬುಡೋಡು, ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನವು''

ಆ ಪಾತೆರುನ ಮಂಜುನಾಥಗ್ ಮಗುರುತ್ತರ ಕೊರಂದೆ ರೈಕುಲು ನಾವೂರುಗು ಬತ್ತೆರ್. ನನ ಈ ನಾವೂರು ಬುಡೊಡು, ಇನಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಈ ಕಂಡೊ ಕೈಕಂಜಿ, ಬುಳೆಭಾಗ್ಯೊ, ಕಾಡ್, ಮೇಡ್ ಒವುಲಾ ಎನ್ನವು ಅತ್ತ್. ಎನ್ನ ನೆಂಟೆರಾದ್, ಇಷ್ಟೆರಾದ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಲಿತ್ತಿ ಈ ಊರುದ, ನಿರೆತ ಊರುದ ಸಾವಿರೊ ಜನೊ ಇನಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಎನ್ನಕುಲತ್ತ್ ಪನ್ನಗ ಆರೆ ಬಂಜಿಗ್ ಪರ್ತೊ ಬೀಸತ್ತಿ ಪಾಡಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಬುಡ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಖಾವಂದೆರೆಡ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೊ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಈರ್‌ನ ಪಾತೆರೊಗು ಎನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ. ಎನಡ್‌ದಾದ್ ಶ್ರೀ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ಸಾದಿ ತಪ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಪೊಡಿಗೆ ಈರ್‌ನಾವು. ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ರ ಏನ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನಾತ್ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಶ್ರೀ ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ್ ಬೇಟಿಯಾವಯೆ!

ಈ ಪಾತೆರೊನು ರೈಕುಲು ರತ್ನವರ್ಮ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ ಜೀವಿತೊದ ಅಂತ್ಯೊಗ್ ಮುಟ್ಟಲಾ

ಒರಿತೊಂಡೆರ್.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊ - ರೈಕುಲೆನ ನಡೊಟು ನಡತ್ತಿನ ಈ ತಾಂಟಾಟೊಡ್ದಾದ್ ಮಾಯಿಲ ರೈಲು ರೈಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಪ್ರವೇಶೊ ಮಲ್ಪಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಜನೊ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದಾರ್, ಜವ್ವನೆನೊರ್ಯಿನ ಬದ್ಕ್‌ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ ಒಂಜಿ ಅರ್ತೊ ಬರೊಡಾಂಡ ಆಯಗ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಮದಿಮ್ಮೆ ಪನ್ಪುನವು ಸೊರ್ಕುದ ನುರ್ಕುದ ಜವ್ವನೊಗೊಂಜಿ ಮೂಂಕುದ ಬಲ್ಲ್. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುಡೆದಿಯಾದ್ ಬರ್ಪುನಾಲ್ ಬದುಕುನ ರೀತಿನ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಟೀಚರ್‌ಲ ಆಪಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆನೆತ್ತೆರ್.

ಮಾಯಿಲ ರೈಕುಲು ರೈಕುಲೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ನಾಡಿಯರೆ ಪೋಪುನ ಬೇಲೆ ಒರೀಂಡ್. ತನ್ನನೇ ಇಲ್ಲಲ್ ತನ್ನ ಸಾಂಕನೊದ ಮಗಲಾತ್ ಇತ್‌ತ್ನ ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿನಾಲ್ ಉಲ್ಲಾಲ್. ಅಲೆ ಪುದಾರ್ ಶಾಂಭವಿ. ದೇಲ್ತಿಮಾರ್ ನಾರಾಯಣ ರೈ- ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಶೇಷಮ್ಮನ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಳ್, ತನ್ನನೇ ಕುಟುಮೊದಾಲ್.

ಆನ್ ಪೊಣ್ಣಾನ್ ತೂಯೆರ್. ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಕುಟುವೊದ ಪಿರಿಯಾಕುಲು ಕೂಡುದು ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಪಾತೆರಿಯೆರ್, ಮದಿಮೆ ನಿಘಂಟ್ ಆಂಡ್. ಪಿರಿಯಾಕುಲು ಜೋಯಿಸೆರಾಡೆಗ್ ಬಲಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ತೋಜಿಪಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ದಿನೊ, ಎಡ್ಡೆ ಘಳಿಗೆ, ೧೯೪೨ನೇ ನವಂಬರ್ ೧೬ನೇ ತಾರೀಕ್ ಗುರುವಾರೊ ಆನಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ - ಶಾಂಭವಿ ಪನ್ಪಿ ಜವ್ವನ, ಜವ್ವನ್ತಿ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಆಯೆರ್. ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಲ್ ಗ್ರಾಸ್ಥೆರಾಯೆರ್.

ಮದಿಮೆಗ್ ಕೂಡಿ ರಡ್ಡ್ ಕುಟುಂಬೊದ ಸಮಸ್ತ ಪಿರಿಯಾಕುಲು ಇಷ್ಟೆರ್ ಕೊರಿ ಆಶೀರ್ವಾದೊ 'ದೀರ್ಘ ಸುಮಂಗಲೀ ಭವ' ದಂಪತಿಳಿಗ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕುಲ ಆಶೀರ್ವಾದೊ ಅತ್ತೆ?

ಸಿರಿಮತಿ ಶಾಂಭವಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಲೆ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್ ಸಪೂರ ಶರೀರೊದ ಗಂಭೀರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊದ ಆ ಪೊಣ್ಣು ರೈಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಪೊಸ ತಿರ್ಗಾಸ್ ಕೊರ್ಪಿ ಸಕ್ತಿ ಉಲ್ಲಾಯಿನ ಪೊಣುಂಜೊ.

ಮದಿಮೆನೆ ಆಂಡ ಯಾವಂದ್ ನಿಲೆ ಊರೊಡು, ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಯಾಲೆ ಆದ್ ಬದ್‌ಕಿಯರೆ ಭೂಮಿ ಬೋಡು, ರೈಕುಲೆನ ಪಿರಿವಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ ಕೆದಂಬಾಡಿಡ್ ರೈಕುಲೆನ ಪೊಸ ಸಂಸಾರೊಗು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಜಾಗೆ ಉಂಡು. ರೈಕುಲೆನ ಪಾಲ್‌ದ, ಆರೆನ ಪಲಯನ ಪಾಲ್‌ದ, ಆರ್‌ನ ಮಾಮಣ್ಣನ ಪಾಲ್‌ದ ದೂರೊ ದೂರೊಡ್ ಉಲ್ಲಾಯಿನ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆಲ್ಲೆನ ಪಾಲ್‌ದ ಪೂರಾ ಆರೆಗ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಉನಿಯರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಡುದು ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಯಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಗಿರಿಜಮ್ಮ, ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್ ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ಅವುಲೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆ ಪಿರಿಯ ಜೀವೊಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊಲಾ ಉಂಡು. ಸೋಕುದ ಬದ್‌ಕ್ ಬದ್ಕಿಯರೆ

ಉಂದು ಯಾವಂದ?

ದಿನೊ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ವರ್ಷೊಲ್ಲ, ದುಂಬು ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲು ನಾಲ್ ಬಾಲೆಲೆ ಅಮ್ಮೆ. ಮಾತೆರೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲಾಳ್ ಸೀತಾರತ್ನ. ರಡ್ಡೆನ್ನಾಯೆ ಗುರುದಾಸೆ, ಮೂಜನೆದಾಳ್ ವಂದನ, ನಾಲ್ನೆದಾಯೆ ಜಗನ್ಮೋಹನೆ.

ಇತ್ತೆ ರೈಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಸರ್ವಜ್ಞೆ ಪಂಡಿಲೆಕೊ ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲು.

ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಮನೆಯಿರಲು
ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಿರಲು
ಇಚ್ಛೆಯನರಿತು ನಡೆವ ಸತಿ ಇರಲು
ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚೆಂದ ಸರ್ವಜ್ಞ

ಕೆದಂಬಾಡಿಡ್ ರೈಕುಲು ನಿಲೆ ಊರುದು ಪತ್ತ್ ವರುಷೊ ಕರೀಂಡ್. ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಯಾಲೆ ಆಯಿನ ಆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದಿ. ಆಂಡ ಆರ್‌ನ ಮುಂಡೊಡು ಬರೆಯಿನ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬರೆವು ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಯಿನಕ್ಲ್ ಏರ್?

ರೈಕುಲೆ ಬುಡೆದಿನ ಐನನೇ ಪೇತ್ ಆರೆನ್‌ಲಾ ಆರೆನಾ ಒಂಜಿ ದಿನೊತ ಪುರು ಪೊಣ್ಣುಬಾಲೆನ್‌ಲಾ ಲೆತೋಂದು ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಸೇರ್ಸಾಂಡ್. ರೈಕುಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಬಿದಿ ಪಿರ ಒರೊ ತನ್ನ ಗೊಬ್ಬುನು ಗೊಬ್ಬ್‌ಯೆ.

ರೈಕುಲೆನ ತರೆಕ್ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿ ಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಪಿರ ಒರೊ ಆರೆನ್ ನಿದ್ರೆ ಬರಂದಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ನಾಲ್ ಜನೊ ಪುರು ಜೋಕುಲು ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಪರಕ್ಕೊಲಿಲ್, ಪದ್‌ರಾಡ್ ವರುಷೊ ತನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ನೀರ್ - ಪೇರಾದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ದೂರೊದ ಪಿರ ಬರಿಯಾರೆ ಆವಂದಿ ಊರುಗು ಪೋಯಿನ ಪಿರೀತಿದ ಬುಡೆದಿ ಬುಡ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಸೊತ್ತು. ಈ ಸೊತ್ತುನು ಕಾಪೊಡು, ಒರಿಪೊಡು. ಕರಿಪೋಯಿ ಬುಡೆದಿಗ್ ಆರ್ ಸಂದಾವುನ ಕಾಣಿಕೆ ಉಂದುವೆ.

ದಿನೊಕುಲು ದುಂಬೊತ್ತೊಂದೆ ಉಲ್ಲೊ. ಬುಡೆದಿ ತಯಿತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ವರುಷೊಲೆ ಸಂದ್‌ಂಡ್. ಪೊಡಿ ಜೋಕುಲೆ ಆರೈಕೆಡ್ ಬುಡೆದಿನ ನೆನಪು ದೂರೊ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನವು ಸತ್ಯೊ. ನೆನಪಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಘಳಿಗೆ ಇದ್ಯಂದೆ ಆಯಿ ಆ ಪುಣ್ಯೊ ಜೀವೊಗು ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ಕಣನೀರ್ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ನಾಲ್ ಪುರು ಜೋಕುಲು. ಅಯಿನ ತಾಂಕನೊದ ಪುದೆ ಎಲ್ಯ ಅತ್ತ್. ರೈಕುಲೆ ಬಂಜ ತೂಯಿ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ರೈಕುಲು ಒಪ್ಪೊಡಾಯಿನನೆ ಸಂಗತಿ ಪಂಡೆರ್ ''ಪಿರ ಒರೊ ಮದಿಮ್ಮೆ ಆಲ, ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನಾಲ್ ನಿನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆಲಾ ಆಪಲ್''

ರೈಕುಲು ಆಳತ್ತೆರ್, ದೊರಿತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯಾಕುಲೆ ಪಾತೆರೊ ಸತ್ಯೊ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್. ತನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಲ ಪರಕುಂಟು ಆಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ, ತಾನ್ ನಂಬಿಂಚಿತ್ತಿ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಲುರ್ತಿ ದೈವೊ

ಬೆರಿ ಬುಡಾಯಲ್ ಪನ್ಪುನ ಧೈರ್ಯೊಡು ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮ್ಮೆ ಆಯರೆ ಪಿರಿಯಾಕುಲೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು ನಾಡಿಯರೆ ಬಂಜ ಆಯಿಜಿ. ಮಡ್ಯಂಪಾಡಿ ಅರ್ರೈ ರೈಕುಲು - ಶ್ರೀಮತಿ ಚೆಲ್ಯಡ್ಕ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ದಂಪತಿಲೆನ ಮೂಜೆನೇ ಮಗಳ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಯಾವೆ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ. ರೈಕುಲು ಪೊಣ್ಣನ್ ತೂಯಿ ಸಾಸ್ತ್ರೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ್ ಶರೀರೊದ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣು. ಮಾತೆಡ್ಡ್ ಮಲ್ಲವು 'ಬೆನ್ನಿಯೇ ಬದ್‌ಕ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬ್‌ನಾಲ್. ಒತ್ತೊಂಡೆರ್.

ಪೊಣ್ಣನ್ ಅರೆ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಲೆಪ್ಪುನೆ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ. ಹೆಗ್ಗಡ್ತಿ ಶಬ್ದೊದ ತದ್ಭವ ಪದೊ. ನಿಜ ಅರ್ತೊಡುಲ ಈ ಪೊನುಂಜೊ ಹೆಗ್ಗಡ್ತಿಯಾದಿತ್ತೆರ್. ಕುಟುವೊದ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಈ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿನ ಸಲುವಾದ್ ಪಾತೆರೊಂಜಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೆರ್ ''ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಪೋಯಿನವುಲು ಪೇರ್ ಉರ್ಕಾರು''.

ರೈಕುಲೆ ಕೈನ್ ಪೆರ್ಗಡ್ತಿ ಯಾನೆ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಸೇರ್ ಅರಿನ್ ಬಲತ್ತ ಕಾರ್‌ಡ್ ದಂಟ್‌ದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಯೆರ್. ಕಲ್ಯಾಣಿ ಅಪ್ಪೆನ 'ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ತಿ ಪುಣೆಪ್ಪಾಟೊ' ಕೆದಂಬಾಡಿ ನಂದನವನ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ರೈಕುಲು ಕೆದಂಬಾಡಿದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನಾಲ್ ಬುಲೆ ದೆತ್ತೆರ್. 'ಆದರ್ಶ ಕೃಷಿಕೆ' ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಪ್ರಶಸ್ತಿ ರೈಲೆನವಾಡ್, ಪಡೆಯರೆ ಪ್ರೇರಕಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಅಪ್ಪೆ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಿಯೆರ್.

ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಯಾಣಿಗ್ ಆಜಿ ಜನೊ ಜೋಕುಲು. ಸುರುದಾಲ್ ಶಾಂಭವಿ. ಕರಿಪೋಯಿನ ಸುರುದ ಬುಡೆದಿನ ಪುದಾರ್‌ನೆ ಮಗಳೆಗ್ ದೀಡ್‌ದ್ ಆರೆ ನೆನೆಪುನು ನಿತ್ಯೊ ನೆನೆಪಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತೆರ್. ರಡ್ಡನೆದಾಲ್ ಜಗನ್ಮೋಹಿನಿ. ಮೂಜನೆದಾಯೆ ಈ ಬರಾವುದ ಲೇಖಕರೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪೆ. ನಾಲನೆದಾಯೆ ಅನಂತರಾಮ, ಐನನೆದಾಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಆಜನೆದಾಲ್ ಲಲಿತ.

ಇನಿಲಾ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಲೆನ ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ರೈಕುಲು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಏತ್ ಬದ್‌ಕ್ ಕೊರುತೆರ್, ಬಂಗಾರ್ ಕೊರ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಲು ಬಜೀ ಎಲ್ಲಿಯಾವು. ಆಂಡ ಆ ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಆರ್ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತೂತೆರ್. ಏತ್ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಸಾಂಕ್‌ತೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ಮಲ್ಲವು. ಅಯಿಡ್ದಾತ್ರೊ ಎಂಕುಲು ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲುಲಾ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರೊ ಒಂಜೆ ''ಎಂಕುಲೆ ಅಪ್ಪಗ್ ಎಂಕುಲೆ ಅಪ್ಪನೇ ಸೈ''.

ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಆರ್‌ನ ಸಕ್ತಿ ಮೀರ್ದ್ ವಿದ್ಯೆ ಕೊರ್ತೆರ್. ಬದುಕುನ ಸಾದಿ ತೋಜಾತೆರ್. ಅವು ನೂದೆಡ್ ತೊನ್ನೊ ಅಂಶ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪತ್ತಂಶೊ ಮರಪುಕೊ.

ರೈಕುಲೆಗ್ ಎಂಕಲೊ ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲು. ಮೂಲು ಏನ್ ದಾಯೆ ಒತ್ತ್‌ದ್

ಪನ್‌ಪೆ ಪಂಡ ರೈಕುಲೆನ ಅಖೇರಿದ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಎಂಕುಲು ಒಂಜಪ್ಪೆ ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲು ಆತ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದೊನೊ ಹೊರತಾತ್ ರಡ್ಡ್ ಅಪ್ಪೆನ ನಾಲ್ - ಆಜಿ ಜೋಕುಲಾತ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದುಜೊ. ನನಲಾ ಅಂಚಾವಂದ್ ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ನಂಬಿಕೆ ಎನ್ನವು.

ಈ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಮಾರ್ಪಾಟ್‌ಗ್ ಕಾರಣೊ ರೈಕುಲು ತೋಜ್ಪಾದಿ ಕೊರಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿ, ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಎಂಕುಲೆನ್ ಪತ್ತ್ ಜನೊನು ನಡಪಾಯಿ ರೀತಿ.

ತೋಜಿಪಾಯಿ ಈ 'ಆದರ್ಶೊ' ಗಾತ್ರ ಎಂಕುಲೊ ಅಪ್ಪ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಯಾಣಿಗ್ ಪುಡ್ಯೊ ಬೂರ್ಪೊ.

ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಕೆದಂಬಾಡಿದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬೆಂದೆರ್, ಆ ಭೂಮಿನ್ ಬಂಗಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಪೆದಿ ಆಜಿ ಜೋಕುಲು, ದುಂಬುದ ನಾಲ್ ಜೋಕುಲು ಆರ್‌ನ ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲೇ ಆಂಡ್. ಇನಿ ರೈಕುಲೆಗ್ ಪೂರ್ತಿ ತೃಪ್ತಿ. ಕರಿಪೋಯಿನ ಸುರುದ ಬುಡೆದಿನ ನೆನೆಪು ಏಪೊಗೊರೊ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕಿನ್‌ಕ್‌ದ್ ಬೇನೆ ಕೊರುದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಆಂಡ ಕಾಲೊಗು ಮಾತೆನ್‌ಲಾ ಮಾಜಾವುನ ಗುಣೊ ಉಂಡು ಅತ್ತಾ?

ಆಂಡ ವಿಧಿಆರೆನ ಬೆರಿ ಬುಡ್‌ತ್‌ಜೆ. ''ರೈ ನಿನನ್ ಏನ್ ಮರತ್‌ದ್‌ಜೆ'' ಪಂಡೆ. ತೆಲಿಕೆ ಆಯನ ಬಾಯಿಡ್ ಬಿಚ್ಚಿಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಕಲ್ಯಾಣಿ ದೇವೆರೆ ಸಿರಿ ಪಾದೊ ಸೇರಿಯೆರ್. ವಿಧಿತ್ತ ನೆನೆಪುಡು ರೈಕುಲು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ಸತ್ಯೊ ಅತ್ತ?

ವಿಸೊ ನಿಂಗಿ ಶಿವೆ ಬೇನೆ ನಿಂಗ್‌ದ್ ಬದುಕುನಕುಲೆಗ್ ಆದರ್ಶೊ. ಇತ್ತೆ ರಡ್ಡನೆ ಬುಡೆದಿನ ಆಜಿ ಜೋಕುಲು ಪುರು ಜೋಕುಲು. ಆಂಡ ಅಯಿತ ದೇಖಿ - ರೇಖಿ ತೂಯರೆ ಸುರುದ ಬುಡೆದಿನ ನಾಲ್ ಜೋಕುಲು ಮಲ್ಲೆ ಆತೆರ್. ಆ ನಾಲ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಈ ಆಜಿ ಜೋಕುಲು ಮೆಗ್ಯೆಲ್ಲ್ - ಮೆಗ್ಯೆಲ್ಲ್ ಮಾತ್ರವತ್ತ್ ಮುಟ್ಟದ ದೋಸ್ತಿಲ್. ಆ ಆತ್ಮೀಯತೆ ಇನಿಲಾ ನಡತ್ತೊಂದುಲ್ಲಾಯಿನವು ನೆನಪ್ಪು ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವು. ಜೋಕುಲೆನ್ ತೂಪುನ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊ ಮಲ್ಲಾವು ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಐತ ಎಲ್ಲೆದ ಭವಿಷ್ಯೊ ರೂಪಿಸಾವುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರೈಲೆ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಉಂಡು.

ದಿನೊ ದುಂಬು ಪೋಂಡ್. ರೈಕುಲು ಜೋಕುಲೆನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ತಾನ್ ಸಾದಿಸೊಡಾಯಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಲೆನ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಆತ್ ಮುಗಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಪತ್ತ್ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ತನ್ನ ಸಕ್ತಿ ಮೀರ್‌ದ್ ವಿದ್ಯೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ೫ ಜನೊ ಆನ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲಾದ ಪೊಣ್ಣು ಕೊನತ್‌ದ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಐನ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲೆಗ್ 'ಸತ್ಕುಲ ಗುಣಪ್ರಸೂತ' ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಜವ್ವನೆರೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಮದಿಮ್ಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಜೋಕುಲು ಆಂಡ್. ರೈಕುಲು ಅಜ್ಜೆ ಆಯೆರ್. ರೈಕುಲು ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಇಪ್ಪುನಾಗನೆ ಆರೆನ ನೇಲ್ಯ ಮಗಳೆ ಮಗೆ ದಯಾಸಾಗರನ ಮದಿಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ರೈಕ್‌ಲೆ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರ್‌ನ ಮಗರ್ ವರ್ಷೊ ಆಯಗ್‌ಲಾ ಆನ್ ಬಾಲೆ ಆಂಡ್. ರೈಕುಲು

ಪಿಜ್ಜೆ ಆಯೆರ್. ಆಂಡ ಆ ಬಾಲೆನ್ ತೂಯರೆ ಆರ್ ಇದ್ಯಾಂಡ್.

ಕಲ್ಯಾಣಿಯಪ್ಪೆನ ಮರಣೊ ಆರ್‌ನ 'ಏನ್ ಮಾತೆನ್‌ಲಾ ತಾಂಗುನೆವೆ' ಪನ್ಪಿ ವಿಶ್ವಾಸೊನು ಬೇರ್ ಸಮೇತ ಅಲ್ಲಾಂಡ್. ಆಂಡ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ದೀಡಿ ನಂಬಿಕೆ ಮಾತ್ರೊ ಕಡಿಮೆಯಾತ್‌ಜಿ. ಬೆರಿಬುಡಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಮಲ್ಲಾವು. ನಂಬ್‌ನ ದೇವೆರೆ ಮದಿಪು ಆರೆ ಪಾಲ್‌ದ ನಂದಾದೀಪೊ.

ದಾನೆನೇ ಆವಡ್ ರೈಕುಲು ರೈಕುಲೇ ಆತ್ ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್, ಬಾಳಿಯೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು 'ನ ಭೂತೊ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್ ಪಡೆದ್ ಪ್ರಾಣೊ ಬುಡಿಯೆರ್. ಅವು ಪೆರ್ಮ್ಮೆದ ವಿಷಯೊ.

ವಾ ಬೇನೆ, ಬೇಜಾರ್‌ಲ ರೈಕುಲೆ ಜೀವನ ಕ್ರಮೊನು ಬದಲ್ಪಾಯರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಇದ್ದಿ. ಅವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್, ಅವ್ವೇ ಆತ್ಮೀಯತೆ, ಮಾತೆರ್‌ನಲಾ ಮುಟ್ಟ ಲೆತೋಂದಿತ್ತೆರ್, ಉಪಚಾರೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪತ್ತ್ ಜನೊ ಜೋಕುಲು ಇತ್ತ್‌ನ ಇಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಮುಪ್ಪೊ ಜನೊಕು ಆಶ್ರಯೊ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ತನ ಮುಟ್ಟ ಕೈನೀರ್‌ತ್ 'ದೇಹಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಏರೆನ್‌ಲಾ ಬಜಿಕೈಟ್ ವಾಪಾಸ್ ಕಡಪುಡ್‌ತ್‌ಜೆರ್.

ಏರ್ ಒವ್ವೇ ಕೇನಡ್, ಅವು ಅರಿ ಆದಿಪ್ಪು, ಬಾರ್ ಆದಿಪ್ಪು, ಮರ ಆದಿಪ್ಪು ಅತ್ತ್ ಕಂಗ್‌ತ ದೈಯ್ಯಿಯೊ, ತಾರೆದ ದಯ್ಯಿಯೋ ಅತ್ತ್ ಗರ್ಜಿಗ್ ದುಡ್ಡೋ ಒವ್ವೇ ಆದಿಪ್ಪಡಟ್, ಒಂಜಾ ಅಕುಲು ಕೇನಿನಾತ್, ಅತ್ತ್ಂಡ ತನ್ನ ತಾಕತ್ತ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ನಾತ್ ಮೋನೆ ನಿಲೀಕೆ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತ್ತ್‌ದ್ 'ಎಡ್ಡೆ ಆಲೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರುದು ಕಡಪ್ಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆ ಆರೆಗ್ ದೇವೆರ್. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನಗ್ 'ಗಮ್ಮತ್ತ್' ಆವೊಡು. ಅಪಗನೇ ರೈಲೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ಸಮಾದಾನೊ. ಈ ಪಾತೆರೊ ಏನ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪುಗಾರುನೆ ಅತ್ತ್. ಆರೆನ ಭೇಟಿಗ್, ಆರೆಡ ಪಾತೆರಿಯರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಏತೋ ಸಾಹಿತಿಲು, ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತೆರ್ ಆರ್‌ನ 'ಬಿನ್ನೆರೆ ತೂಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ರೀತಿಗ್' ಪುಗಾರ್ದ್ ಪಂಡ್‌ನವು, ಬರೆಯಿನಾವೇ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ಆವು. ಆ ಮೇಲ್ಮೆನ್ ರೈಕುಲು ತಮ್ಮ ಕಡೆದ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಒರಿಪಾಯೆರ್. ಆ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಗತ್ತ್ ಆರ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗೊಂಜಿ ಕುತ್ತು ಆಂಡ್‌ಲಾ ಪನ್ಪಿನವು ಬೇತೆನೇ ವಿಷಯೊ.

ರೈಕುಲು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬೊದ ಮಹಾ ಅಭಿಮಾನಿ. ತನ್ನ ಕುಟುಮೊದ ಪೂರಾ ಹಿರಿ - ಕಿರಿಯ ಮೆಂಬರುಲೆಗ್ 'ಜತ್ತನ್ನೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಿನ ಮೇರ್ ಕುಟುಮೊದ ಪ್ರತಿಯೊರಿಯನ ಸುಖೊ ದುಕ್ಕೊಲಾ ತನ್ನನೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿನಾರ್. ಪ್ರತಿಯೊರಿಯಗ್‌ಲಾ ಕೈ ನೀರ್‌ದ್, ಬೆರಿ ತಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ರೈಕುಲೆ ಕಡೇದ ಕೆಲ ವರುಷೊಡು ಆ ಕುಟುಮೊದ ಪರತರೆ, ಯಜಮಾನಿ ಪನ್ಪಿ ಪಟ್ಟೊ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಯಜಮಾನ್ತಿಗೆ

ಯೋಗ್ಯತೆಗ್ ದೊರಿಯಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಮಣೆ.

''ರೈಕುಲು ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್, ಬಲತೆರ್, ಸಂಸಾರಿಯಾಯೆರ್, ಪ್ರಾಯೊ ಏರ್‍ಂಡ್, ಜವ್ವನೊ ತಗ್ಗ್‌ಂಡ್, ಪರಬ್ಬೆಲಾ ಆಯೆರ್'' ಉಂದು ನಮೊ ಈತ್ ಮುಟ್ಟ ತೆರಿಯೊನುನ ಸುದ್ದಿ. ನಮೊ ಆಟೊ ತೂತೊ ಅತ್ತ. ಒಂಜಿ ವೇಷೊ ಬರ್ಪುಂಡು. ನಲಿಪುಂಡು. ಪಾಡಿ ವೇಷೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಪಾತೆರುಂಡು, ಮುಗಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಚೌಕಿಗ್ ಪಾರುಂಡು, ಪರದೆ ಬೂರುಂಡು, ಪಿರ ಒರೊ ಪೊಸ ಏಸೊ ಬರ್ಪುಂಡು, ಪರದೆ ಏರುಂಡು.

ಸಾಧಾರಣ ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್ ಆರ್ನ ಅಜ್ಜನೇ ವರ್ಷೊಡು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಏಸೊ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಆ ಏಸೊನೆ 'ಸಾಹಿತಿ'. ಆ ಏಸೊಡು ಆರ್ ಆರೆನವೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗಸ್ಥಳೊಡು ೨೭ ವರ್ಷೊ ನಲಿತ್ತೆರ್, ಪಾತೆರಿಯೆರ್, ಬಿರ್ದ್ ಬಾವಲಿ ಪಡೆಯೆರ್. ರಂಗಸ್ಥಳೊಡು ನಲಿತ್ತೊಂದು, ಪಾತೆರೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗನೆ ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಆಟೊಗು ಪೀಠಿಕೆ ಬೋಡತ್ತ್, ಸುರೂದ ಬುಡೆದಿ ಶಾಂಭವಿನ್ ಪತೊಂದು ಕೆದಂಬಾಡಿದ ತರವಾಡ್‌ದ ಸುಮಾರ್ ಐವ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ನ ಆ ದಿನೊ. ಆನಿ ಕೆದಂಬಾಡಿಡ್ ಭಾಗವತೆರ್ನಪದೊ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದಳೆದ ಘನ - ಘಂಭೀರ ಸೊರೊ ದುನಿತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹಾರ್ಮನಿಡ್ದ್ ಸರಿಗಮ ಪದನಿ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ಡ್ ಸ್ವರೊ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಲಿಪುನ ಪೊಣ್ಣು ಆಣನ ಕಾರಗೆಜ್ಜೆದ ಘಲ್ ಘಲ್ ಸಬ್ದೊ, ಧೀಂಕಿಟ, ಕಿಟತಕ ತರಿಕಿಟ ಕಿಟತಕ ಸಂಗೀತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಲಯೊ ಗುಯ್‌ಗುಟ್ಟೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಇಲ್ಲದ ಮಾತಾ ಏಸೊಲೆನ್ ಪಾಡುನ ಒರಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆ ಇತ್ತೆ. ಅವುಲು ಹಾಸ್ಯ ರಸೊ ತೆಲಿತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ನಲಿತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಟೊ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತೆರ್, ತಾಳಮದ್ದಳೆ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಅಂಕೊ, ಆಯನೊ, ಕೋಲ, ತಂಬಿಲೊ ಅತ್ತಂದೆ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂಜೆ, ಪುನಸ್ಕಾರೊಲಾ ನಡತ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸುರೂತ ಮಣೆ. ಇಲ್ಲದ ಇನಿತ ಯಜಮಾನಿ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಯಾಲೆ, ಆಯೆ ಬಲಿಮೆ ದೀಡುನ, ಆಪುನ, ಪೋಪಿನೆನ್ ಪನ್ಪಿ ಸಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ನ ಜೋಯಿಸೆ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯೆಲಾ ಆತ್ ಇತ್ತೆ. ಆನಿದ ದಿನೊಡು ಆ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಅಸವ, ಅರಿಷ್ಟೊ, ಲೇಹ್ಯ, ಘೃತ, ಚೂರ್ಣೊಲೆ ಪರಿಮಣೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಯಜಮಾನಿ ಕವಿಯಾತಿತ್ತೆ. ಗಮಕಿಯಾತಿತ್ತೆ. ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ಡ್ ಪಾತೆರುನ ಬಿರ್ಸೆರೆ ಬಿರ್ಸೆ ಆದಿತ್ತೆ.

ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಿಯಾನ ಬೊಲ್ದು ಮೈ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ಮಲ್ಲ ಶರೀರೊ, ಪೊರ್ಲುದ ಮೋನೆದ ದೇಖಿ, ನಾಲಗೆಡ್ ನಲಿಪುನ ದೇವಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರಸ್ವತಿ, ಆಯಗ್ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಾಸ್ಕರೆ' ಪನ್ಪಿ ಬಿರುದ್ ಪಡೆಯರೆ ಕಾರ್ಣೊ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬಲ್ಲಿರೇನಯ್ಯಾ! ಉಂಬೇರ್ ಏರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್ಪರಾ ಆರೇ ಕವಿಭೂಷಣ,

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ವಿಶಾರದೆ ಕೆ.ಪಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ಯಾನೆ ತಲ್ಲಂಗಡಿ ಪಕೀರ ಶೆಟ್ರ್, ಜತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆ ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್.

ಕೆ.ವಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್‌ನ್ ನೆನೆತ್ತೊಂದು ರೈಕುಲು ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

ಎನ್ನ ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್ - ವೆಂಕಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಾಲ್
ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಬಂಟೆ - ಕನ್ನಡ ರನ್ನೆರೆ ನೆಂಟೆ
ಅರ್ತೊಡು ಅರ್ಗಂಟೆ - ಬರವುಡು ಭಾಸ್ಕರೆ, ಕವಿಭೂಷಣೆ
ಮಲ್ಲದಿಗೆನ್ ಆರ್ನ - ಪುಗರ್ಯರೆ ಪಿದಡ್ಯೆಂಡ
ಅವ್ವೇ ಆವೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪುರಾಣೊ
ಎಲ್ಯೆಡ್ದ್, ಎನ್ನನ್ ಸಾಂಕ್ಯೆರ್ ಸಲಹ್ಯೆರ್ ಕೊರೊಡು
ಇನಿ ಯಾನಿತ್ತೆ ಸೊಲ್ಮೆದ ಮಾನೊ

ಕೆದಂಬಾಡಿಗ್ ಪೊಗ್ಗಿ ಘಳಿಗೆ ರೈಕುಲೆಗ್ ಸುರೂಡು ತಿಕ್ಕಿನವು ಈ ರೀತಿದ ಪೊರ್ಲುದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಬಂದೊ. ಕೇನ್ತ್‌ಜರಾ 'ಗುಣಂಗಳುಂ ದೋಷಂಗಳುಂ, ಸಂಸರ್ಗಜನ್ಯಂಗಳ್'ಂದ್.

ಶೆಟ್ರೆಗಿತ್ತ್‌ನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಅತೀವ ಆಸಕ್ತಿ ರೈಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಮುಟ್ಟಿಯರೆ, ತಟ್ಟಿಯರೆ, ತಡವಾಯಿಜಿ. ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ದಿನೊಕುಲು, ಜವ್ವನೊದ ದಿನೊಕುಲು, ಸಂಸಾರೊದ ಪುದೆ ತುಂಬುನ ಈ ದಿನೊಕುಲು ರೈಕುಲು ಬರೆಯೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್‌ಂಡಲಾ ಮಸ್ತ್ ಓದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ದಿನೊಟೇ ಬಲಪಾಯಿನ ಈ ಪುಸ್ತಕೊದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪ್ರೀತಿ ಅರೆ ಬದುಕ್ ಬಿದಿನ ಗೊಬ್ಬುದ ಕಳವಾಯಿನ ಈ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಪೂರೆನ್‌ಲಾ ಮರಪಾಯರೆ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ರೈಕುಲು ತನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗ್ ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಮಣೆ ಕೊರ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾತ್ ಆರ್ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಶ್ಲೋಕೊನು ಲಯಬದ್ಧವಾತ್, ರಾಗೊಡು ಪಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಶ್ಲೋಕೊ ಕೇನ್‌ನ ಎಂಕ್‌ಲೆ ಕೆಬಿಡ್ ಇನಿಲಾ ಗುಂಯೀ... ಪಂಡೊಂದುಂಡು.

ಪುತ್ತೂರು, ಪಾಣಾಜೆದ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಕುಲು ಆರೆಗ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಆತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಹಲಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಳೆಗ್ ತೂಪುನಾಯೆ ಆತ್, ಕೇನುನಾಯೆ ಆತ್ ಪೋಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಈ ಆಸಕ್ತಿ ಆರೆಗ್ ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿನ ಸಾಹಿತಿ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್, ವಿಶುಕುಮಾರ್, ಸಂತ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆ ರೆ.ಪಾ. ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನೊ, ವಿ.ಬಿ. ಮೊಳೆಯಾರ, ಹರಿನಾರಾಯಣ ಮಾಡಾವು, ಪಿಲಿಂಗಲ್ಲು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರೆನ ಪರಿಚಯೊ ಆಂಡ್. ಪರಿಚಯೊ ಆಂಡತ್ತ್ ಅವು ಬುಲೆದ್ ಮರವಾಂಡ್, ಅಕುಲೆಡ ರೈಕುಲು ತನ್ನ ನೆನೆಪುದ ಬಲ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ಪಾ, ಬುಡ್ಪಾದ್

ಪಂಡೆರ್. ರೈಕುಲೆ ವಿಪರೀತ ಪಾತೆರೊದ ಶಕ್ತಿ ಮಾತಾ ಸಾಹಿತಿಲೆನ್ ಬಾಯಿ ಅಗೆಲ್ಪಾಂಡ್. ಪಾತೆರೊನು ಅಕ್ಷರೊಗು ಜಪ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಒತ್ತಾಸೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಮಾತೆರೆ ಒತ್ತಾಯೊಗು ತರೆ ಬಗ್ಗಾಯಿನ ರೈಕುಲು ಬರೆಯೆರ್. ಬರೆಯಿನವು 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಿಲಾ ಆಂಡ್. ಸುರೂದ ಆ ಬೂಕುನು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತುನಕುಲು ಸಂತ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಸಂಘೊದಕುಲು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ರೈಕುಲು ಬರೆಯಿನ ಬರವು 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ವಿಶಿಷ್ಠ ಪ್ರಕಾರೊದ ಮೃಗಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ. ರೈಕುಲೆಗ್ ಪುದಾರ್ ಕೊನತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಾತ್ರವತ್ತ್ ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲಾ ಒದಗ್‌ಂಡ್. ರೈಕುಲೆಗ್ ಸಂತೆಸೊನೆ ಸಂತೆಸೊ. ಅಯಿಡ್‌ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಆರ್ ಬರವಣಿಗೆಡ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ತೂಯಿಜೆರ್. ಬರೆಯಿನ ಪ್ರತೀ ಕನ್ನಡೊದ - ತುಳುದ ಬರವುಲು ಜನಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯೊ, ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯೊ, ನೂದು ಪುರಸ್ಕಾರೊಲು ಆರೆನ ಬೆರಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪಡೆಯಿನ ಪ್ರತೀ ಬಿರ್ದ್‌ಲ್‌ಲ ಆರೆನ್ ಆಕಾಶೊದ ಎತ್ತರೊಗು ಏರ್ಪಾಂಡ್. ಆಂಡ ಆರೆನ ತರೆ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್‌ಜಿ. 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ಇನಿಲಾ ಏನ್ ಕಿನ್ಯ ಬಾಲೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್‌ನ ಸುರೂದ ಬರವು 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ಆರ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಘಟಿಸಾಯಿನವೇ ಕತೆ. ಲೋಕಾನುಭವೊ ಅಯಿಟ್ ದಿಂಜಿದ್ ಉರ್ಕಾರುಂಡು, ಪರದಿನೊ ಆತ್ ಚೀಪೆ ಅತ್ತ್ ಆಂಡ ಅಯಿನ ನೆನೆಪು ಮಸ್ತ್ ಚೀಪೆ. ರೈಕುಲು 'ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು' ನೆನೆತೊಂದ್‌ನ ಆರ್‌ನ ನೆನೆಪು ಚೀಪೆನೋ ಚೀಪೆ. ಕನ್ನಡಪ್ಪೆಗ್ 'ಬೇಂಟೆಯ ನೆನಪೊಂದು ಪೊಸದೊಡವೆಯಲ್ತೆ' ಪನ್ಪಿನ ಅಭಿಮಾನೊದ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೊ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಸಹಕಾರೊ ಕೊರ್‌ಂಡ್.

ಈ ಬೂಕುದ ಬರವಣಿಗೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶೈಲಿ, ದೇಶಿತನ, ಗಂಡಸ್ತನೊ, ಬಂಟತನೊ ಉಂದೆಕ್ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷೊ ಆಕರ್ಷಣೆ ಉಂಡು. ಕನ್ನಡ - ತುಳು ಶಬ್ದೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತೊದ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಪೆಜೀತ್ ಸುರೀತ್ ಬರೆಯಿನ ವಾಕ್ಯೊಲು, ಯಾವಂದ್, ಇಂಚಿನ ವಾಕ್ಯೊಲು ನನಲಾ ಬೋಡು, ನನೊಲಾ ಬೋಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಓದುನಕುಲೆಡ್ ಕೇನ್ಪಾವುನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಏರ್‌ಂಡ್. ಈ ಬೂಕುದ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬರಹಗಾರೆ ಜಿಂ - ಕಾರ್ಬೆಟ್‌ನ ಓಡೆಗ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಓದ್‌ನಕುಲೆಡಾ 'ಸೈ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೆರಿ ತಟ್ಟಾವೊಂಡೆರ್.

ಸುರೂದ ಬರವೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಬರವು. ಪುಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪರಿಮಳೊನು ಗವುಸಾವುನ ಒಂಜಿ ಪಾಕಸಾಲೆ. ನೂದು ಕಾಲೊ ನೆನೆಪುಡು ಒರಿಪುನ ಒಂಜಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ. ಶಾಲೆ ಕಲ್ಪಿ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಾಠ ಪುಸ್ತಕವಾಯರೆ ಯೋಗ್ಯೊ ಪನ್ಪಿನವು ಮಾತಾ ಜನಕುಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಶಬ್ದೊಲೆನೆ ಚಿತ್ರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮೆದುರು ತೋಜಿಪಾಯೆರೆ ಪುನೆಯಿನ ರೈಕುಲು ಪುಗರ್ತೆಗ್

ಅರ್ಹೆರ್. ಕತೆತ ಉದ್ದೊಗು ಸುರಿದ್ ಮಾಲೆ ಮಲ್ತ್‌ನ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಮಣಿಕುಲು ಸಾವಿರೊ. ಜಾನಪದ ಶೃಂಗಾರೊ ಲೋಕೊನು ಪನಿ ಪನಿಯಾದ್ ಓದುನಾಯನ ತಿಗಲೆಗ್ ಸೆಡಿದಂ, ಅಯಿನ್ ಪೂರ್ತಿ ಆಯೆ ಅರ್ತೊ ಮಲ್ತೊನುನಗ ಆಯೆ ಈ ಲೋಕೊಡು ಇದ್ದಿಯೆ. ಆ ಜಾನಪದ ಶೃಂಗಾರ ಲೋಕೊಡು ಸೇರೊಂದು ಆಪುಂಡು ಸತ್ಯ ಘಟನೆಳು, ಉಪಕತೆಕ್ಕುಳು, ಈ ಬರಹದ ಪಂಚಾಂಗೊ, ಆ ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿ ಅದ್ಭುತೊ. ಒರುಂಬೊ ರಸೊ ಸೇರ್ನ ಈ ಬರಹೊಡು ಬರ್ಪುನ ಗಾದೆ ಪಾತೆರೊಳು, ಆನಿದ ಹಳ್ಳಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರೀತಿ, ನಮನ್‌ಲಾ ನೂದು ವರುಷೊ ಪಿರ ಪಾರಿಲೆಕೊ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬರೆಯಿನ ರೈಕುಲೆನ ನೆನೆಪುದ ಶಕ್ತಿ ಪುಗರುನವು.

ಭಾಷೆ - ಭಾಷೆಳೆನ ನಡುಟ್ಟು ಬುಳೆಯೊಡಾಯಿನ ಪ್ರೀತಿದ ಸಂಬಂಧೊ, ಜಾತಿ - ಜಾತಿದ ನಡುಟ್ಟು ಬಳಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಸಾತ್ವಿಕ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಏರೆನ್ ನಮೊ ಕೀಳ್ಜಾತಿದಕುಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ದೂರೊ ದೀತೊನೊ, ಅಕ್‌ಲೆನ್ ತರ್ಕ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ತೊನುನ ದೈವೀಕ ಸಂಬಂದೊ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಈ ಬರಾವು ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುಂಡು.

ಈ ಬರಹೊ ಬಜೀ ಓದುಗೆರೆ ಮನಸ್ ಗೆಲ್ಪುನ ಕಾರ್ಯೊ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಜಿ. ಬ್‌ಗೋಳಿಕ ಅಧ್ಯಯನೊಗುಲಾ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಬೂಕುಗು 'ಮುನ್ನುಡಿ' ಪನ್ಪಿಂಚಿ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಮಾಲೆನ್ ತರೆಕ್ ದೀಡಿನಾರ್ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಂಣ ರೈಕುಲು ಆನಿಯೆ ಬರೆತೆರ್ ''ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕೊಡು ಈ ಪುಸ್ತಕೊಗೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಜಾಗೆ ಉಂಡುಂದ್''. ಆರೆ ಪಾತೆರ ಸತ್ಯೊ ಆಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಈ ಬೂಕು ಓದುದು ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊ 'ಭಂಗಿ ಒಯಿಪುನಾಯಗ್ ನನೊಂಜಿ ಖದೀಮೆ ಭಂಗಿ ಒಯ್ಪುನಾಯನ ದೋಸ್ತಿಯಾಯಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ರೈಕುಲೆ ಈರೆಂಚಿನ ಬರಾವು ಬರೆಯರ್'ಂದ್.

ರೈಕುಲೆನ ಈ ಬೂಕು ತೊಡ್ಪೆದ ನೆಯಿ ದಿಂಜಿ ತೊಡ್ಪೆದ ಎದಿತ್ತಲೆಕೊ. ಈ ಬೂಕು ಅವ್ವೇತ್ ಜನೊನು ಮೋಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ರೈಕುಲೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಸಾವಿರೊ ಸಾವಿರೊ ಪುಗರ್ತೆದ ಕಾಕಜಿಲೇ ಉದಾರ್ನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಮೈಸೂರ್ದ್ ಆರೆ ಇಲ್ಲ್‌ 'ಉದಯರವಿ'ಗ್ ಲೆಪ್ಪುಡಾದ್ ಸಮ್ಮಾನೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಆಶೀರ್ವಾದೊ ಕೊರ್‌ದ್ ಕಡಪ್ಪುಡ್ತೆರ್. ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರೆರ್, ಬಿ.ಯಂ. ಇದಿನಬ್ಬೆರ್ ಕುವೆಂಪುರೆನ್ ತೂಯರೆ ಪೋಯಿನಾತ್ ಸರ್ತಿ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ನೆನೆಪ್ಪಾಪುಂಡು. ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಈ ಬರಾವು ರೈಕುಲೆಗ್ ಅಭಿನವ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಧೊಪನಿಷತ್‌ಕಾರೆ ಪನ್ಪಿ ಬಿರುದು ಕೊರ್ಪ್ಪಾಂಡ್.

ರಡ್ಡನೇ ಬೂಕು 'ಈಡೊಂದು ಹುಲಿಯೆರೆಡು' ಬೇಟೆಯ ನೆನಪುಗಳು ಪುಸ್ತಕೊದ ರಡ್ಡನೇ ಬಹಾಗೊ ಪಂಡ್‌ತೇ ಪುದಾರ್ ದೆತೊಂಡು. ಸೊರ್ಕಲೊಗಾತ್ ಒಂಜಾಯಿನ ಆಣ್, ಪೊಣ್ಣು ಪಿಲಿಕ್ಕುಲು. ಅವು ಒಂಜಾಪಿನ ಸಂಭ್ರಮೊ ಉಂದೆತ ವರ್ಣನೆ ಮೈತ ರೋಮೊ ಕುತ್ತ ಉಂತುನಾವು. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಪಿಲಿಕ್ಕುಲು ಒಂಜಾತ್ ಸುಖೊ ಪಡೆನಾಗನೆ

ರೈಕುಳೆ ಬೆಡಿಕ್ಕ್ ಈಡಾಪುನಂಚಿನ 'ಕರುಣಾರಸೊತ' ಆ ಬರಹೊ ರೈಕುಲೆನ ರಕ್ಕಸ ಸಕ್ತಿಗ್‌ಲಾ ಉದಾರ್ನೆ. ಜವ್ವನೊದ ಆ ನುರ್ಕು, ಸೊರ್ಕುತ ಪೊರ್ತುಡು ವಿವೇಚನೆ ಇದ್ಯತ್ತ್. ಆಂಡ ಆನಿ ತನ್ನ ಈಡ್‌ಗ್ ಬಲಿಯಾಯಿನ ಜೋಡಿ ಪಿಲಿಕುಲು ಕೊರಿ ಶಾಪೊನೆ ತನ್ನ ದಾಂಪತ್ಯೊ ಬದ್ಕ್‌ಲಾ ಕೋಡಿ ಎತ್ತಂದಿಲೆಕೊ ಆಯರೆ ಕಾರಣೊ ಆದಿಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ರೈಕುಲು ಕಣನೀರ್ ದೆತ್ತ್‌ನವು ಉಂಡು.

ಇದೆ ಮುಟ್ಟ ಮಣ್ಣ್‌ದುಳಾಯಿ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಡಿತ್ತಿ ಪನವು ಪದ್ದೊಯಿದ ಲೆಕೊ ರೈಕುಲೆನ ರಡ್ಡನೆ ಬರಾವುಡು ಒಕ್ಕಿ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಡ್ ತಿಕ್ಕಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸಂಪತ್ತ್ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜ್‌ಂಡು.

ರಡ್ಡನೇ ಬರಾವು ಅಯಿತಾ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಅಧ್ಯಾಯೊಲ ರೋಮೊ ಕುತ್ತ ಮಲ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತಿನವು. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಅಧ್ಯಾಯೊಲ ಅಯಿನವೇ ಆಯಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಕ್ತಿನ್ ಪೊದೆಯಾನ್‌ನವು. ಅವು ಶೃಂಗಾರ ರಸೊಟು ಪಿರ ಅತ್ತ್, ಅಬ್ಬರೊದ, ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆದ, ಬರವು ನಮನ್ ಪೊಸತೊಂಜಿ ಲೋಕೊಗೆ ಸೇರ್ಸಾವುಂಡು. ಈ ಬರಾವು ಶುಚಿ ರುಚಿ ಬೇತೆನೆ.

ಬೋಂಟೆ ಎಂಕ್ ಪಂಡ್‌ನಾವು ಅತ್ತ್. ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಅವು ಶಾಪೊಲಾ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಆರ್ ಆರೆನ ಈ ಬರಾವುದ ಕಡೇತ ಅಧ್ಯಾಯೊ 'ಬೇಟೆಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಇತಿಶ್ರೀ'ಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಅಕ್ಷರೊ ಅಕ್ಷರೊನುಲಾ ಬುಡಾಂದೆ ಓದಾವುನ ಸಕ್ತಿ ಈ ಅಧ್ಯಾಯೊದವು. ಓದ್‌ಂಡನೇ ಆಂಡ ರೈಲೆನ ಕಣನೀರ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ನಮನ ರಡ್ಡ್ ತೊಟ್ಟು ಕಣನೀರ್‌ಲಾ ಅಯಿಕ್ ಸೇರುಂಡು. ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಖಾವಂದೆರ್ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆಡ 'ಬೋಂಟೆದ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಕೈ ಮುಗಿಪೆ ಅವು ಯಾವು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ನಂಬುನ ಖಾವಂದೆರ್ ಕೊರಿ ಆಶೀರ್ವಾದೊ, ಪಡೆಯಿನ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಬದಲ್ಪಾವುಂಡು. ಓದಿನ ನಮ ಬದ್ಕ್‌ಗೊಂಜಿ ಬೇತೆನೆ ಅರ್ತೊ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ರೈಕುಲು ಬರೆಯಿನ ಮೂಜೆನೇ ಬೂಕು 'ಬೇಟೆಯ ಉರುಳು' ಉಂದೊಂಜಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಗ್ರಂಥೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಲಿ. ಆದಿಮಾನವನ ದಿನೊಡ್ದು ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಮಾನವನ ಬದ್ಕ್‌ಡಾಯಿನ ಬದಲಾವಣೆ, ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೋಂಟೆಲಾ ಪೊದೆಯೊನ್‌ನ ರೀತಿ ಈ ಬರವುದ ಜೀವಾಲೊ. ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞೆರ್ ಕಣ್ಣರಳ್ತ್‌ದ್ ಓದುನ ಬೂಕು. ಜೋಕುಲು ಮನಸ್‌ದಕುಲೆನ್ ಸಾಹಸಿ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಒತ್ತಾಸೆ ಕೊರ್ಪಿ ಸಕ್ತಿ ಉಲ್ಲಾಯಿ ಬರವು. 'ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಪನ್ಪಿ ಬರವುದ ವಿಬಾಗೊಡು ಈ ಬೂಕುಗು ತಿಕ್ಕುನ ಮಣೆ ಮಲ್ಲ.

ರಸಋುಷಿ ಕುವೆಂಪುರೆನ ಮಗೆ ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ 'ನೇತಿ' ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತಿನ ರಾವೋಂತಿನ್ ಜೀವಸಮೇತ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಪಟೊ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಬರೆಯಿನ

ಲೇಖಿನ ತೇಜಸ್ವಿಯೆರೆನ್ ದೃಷ್ಟಿಗ್ ಬೂರುದು ರೈಕುಲೆ ಸಾಹಸೊ ಆರೆನ್ ಬೆಕ್ಕಸೊ ಪುಟ್ಟಾದ್‌ಂಡ್. ಆ ಬರಾವು 'ಬೇಟೆಯ ಉರುಳು'ಡು ಬೆರಕ್ಕೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ರೈಕುಲು ಕತೆ ಪನ್ಪುನೆಡ್ ನಿಸ್ಸೀಮೆ. ಅವು ಆರೆನವೇ ಆಯಿನ ತಾಕತ್ತ್. ಕಿನ್ಯ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಈ ಬೂಕು, ಉಂದೆಟ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಕತೆಕ್ಕುಳು ಪಾಠೊ ಪುಸ್ತಕೊ ಆಯರೆ ಯೋಗ್ಯೊ. ಈ ಬೂಕು ಕೇರಳ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಡು ಪಾಠಪುಸ್ತಕೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊ ಆ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ಮಲ್ಪಾಂದ್‌ನವು ಬೇಜಾರೊದ ವಿಷಯೊ. ಗಾದೆನೆ ಉಂಡತ್ತ 'ಒತ್ತಿಲ ಗಿಡ ಮದ್ದಲ್ಲ, ದೂರದ ಬೆಟ್ಟ ನುಣ್ಣಗೆ'.

'ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿಂದ ಕಡಲ ತಡಿಗೆ' ರೈಕುಲು ಬರೆಯಿನ ನಾಲನೇ ಬೂಕು. ಈ ಬೂಕುಲ ಬೋಂಟೆದ ರುಚಿನ್ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜಾವುನ ಸಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ನವು. ಕರ್ನಾಟಕ - ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯೊದ ಜನೊಕುಲು ಬದುಕುನ ರೀತಿ ಆ ಸಮತಾವಾದೊದ ಕಾರೊ - ಚೀಪೆ - ಕೈಪೆಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾತ್ ಆ ಬರಾವು ಇದ್ದಿಯಾಂದಿನ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಏತೊಂಜಿ ಏವುರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ರೈಕುಲೆನ ಬೂಕು ಓದುನಗ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಪೋಪುಂಡು. ನಿರೆ ಊರು ಕೇರಳದ ಜನೊಕುಲು ಬೆನ್ನಿಡೇತ್ ಬಿರ್ಸೆರ್, ಜನಪದ ಕಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಅಕುಲೇತ್ ನಿಸ್ಸೀಮೆರ್. ಅಕುಲೆ ಕುಟುಮೊ ಒಂಜಾತ್ ಬದ್ಕುನ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ರೀತಿ, ಬೋಂಟೆಲ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ರೀತಿ ಉಂದೆನ್ ಪೂರ್ತಿ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ನ 'ಅವಿಲ್' ಪನ್ಪಿ ತಿನ್ಸೇ ಈ ಬೂಕು.

ಇಂಗ್ಲೀಸ್‌ದ ಬರವುದ ಬೂಕುನು ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರೈಕುಲು ತನ್ನ ಪುಗರ್ತೆದ ಪಟ್ಟಿಗ್ ಮುಗುರೊಂಜಿ ಪದಕೊನು ಸೇರ್ಸಾವೊಂಡೆರ್. ನಿವೃತ್ತ ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ. ಕೆ. ರಾಮಯ್ಯ ರೈಲೆನ ಟೆಲ್ - ಟೇಲ್ - ಟೀತ್ ಪನ್ಪಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಬೂಕುನು 'ತಲೆಬುರುಡೆ ಬಿಡಿಸಿದ ಕೊಲೆ ರಹಸ್ಯ' ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. 'ತರಂಗ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಧಾರವಾಹಿಯಾದ್ ಪರೀದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಅವು ಬೂಕು ಆತ್ ಅಚ್ಚಿಯಾಂಡ್. ಕಟ್ಟ್‌ಕತೆಲು ಪತ್ತೇದಾರಿ ಬೂಕುಲು, ಆಂಡ ಈ ಸತ್ಯೊ ಕತೆ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಪುಗಾರ್ತೆಗ್ ಈಡಾಂಡ್, ಸತ್ಯೊಕತೇನೆ ಕಟ್ಟ್‌ಕತೆದ ತರೆ ತೊರಿತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ರೈಕುಲು ಒಂಜಾತ್ ಒಂಜಿ ಅದ್ಭುತೊ ಲೋಕೊನೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಪೊಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿ ರಾಮಯ್ಯ ರೈಕುಲೆ ಸಾಹಸೊ, ಸಾಹಿತಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಒಂಜಾದ್ ಸಾವಿರೊಗಟ್ಟಲೆ ಓದುನಕುಲೆನ ತರೆ ತಿಂದೆರ್. ಒಂಜಿ ಜೀವಂತ ಸತ್ಯೊಕತೆನ್ ತರಂಗೊ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಪರಡ್ಡಾತ್ ರೈಕುಲೆನ ಬರವಣಿಗೆಗ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಒಪ್ಪೊ ಕೊರ್ಪುನೆಡ್ ಯಶಸ್ವಿಯಾಂಡ್.

ರೈಕುಲು ಬರೆಯಿ ಬೂಕು ಕರ್ಮಯೋಗಿ 'ಪನ್ನೆಗುತ್ತು ನಾರಾಯಣ ಶೇಕೆ' ಉಂದು ಒಂಜಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಚಯೊ, ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ರೂಪೊ ಕೊರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್

ಪುನೆಯಿ ಮಲ್ಲ ಜೀವೊಗು ಮಲ್ತಿ 'ಖುಣೊ ಸಂದಾಯೊ'. ಈ ಬೂಕುದ ಒಂಜಿ ಅಧ್ಯಾಯೊಡು ಸಾಧಾರಣ ೭೦ ವರುಷೊದ ಪಿರವುಡು ನಡತ್ತ್‌ನ ತಾಳಮದ್ದಲೆದ ವಿಷಯೊಡು ಬರೆಯಿನ ಬರವು ರೈಕುಲೆ ನೆನೆಪು ಶಕ್ತಿಗ್ ಒಂಜಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಉದರ್ನೆ. ಆದರ್ಶ ಬೆನ್ಯಾಲೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ನ ನಾರಾಯಣ ಶೇಕೆರೆ ಮಾಮಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊನ್ ಬುಡ್‌ಪಾದ್, ಬುಡ್‌ಪಾದ್ ತೋಜಿಪಾಯಿ ರೀತಿ ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುರ್ಯ. ಒರಿ ನರಮಾನಿಯನ ಸಕ್ತಿ - ಯುಕ್ತಿನ್ ಬುಡ್‌ಪಾದ್ ಪನ್ಪುನವು ರೈಕುಲೆನನೇ ವಿಶೇಷ ಸಕ್ತಿ.

ರೈಕುಲು ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ಡ್ ಕನ್ನಡೊ ಕವನೊಲೆನ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಸುಮಾರ್ ೩೦ ಪದ್ಯೊದ ಒಂಜಿ ಸಂಕಲನೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಐಟ್ಟ್ ಕವಿ ಕವಿಯಂತೆ, ಕವಿಯಂತೆ, ಯಾರು ಹೇಳಿದರಯ್ಯ ಕವಿ ನೀನು ಎಂದು, ಬುದ್ಧ ಚರಿತೆಯನೋದಿ, ಕವಿವೀರ ಕಯ್ಯಾರ, ವಾಸವದತ್ತೆ ಇಂಚಿನ ರಾಗೊಬದ್ದೊ ಹಾಡುನಂಜಿನ ಪದಕ್ಕುಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪದಕ್ಕೊಲೆಡ್ ಕವಿಯಾತ್ ಆರ್ನ ಮೇಲ್ಮೆ - ಒಲ್ಮೆಲ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಬೂಕು ಓಲುಂಡುಂದು ಗೊತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ.

ನನ ದುಂಬುಗು ಆರ್ನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕುರಿತಾದ್ ಒಂತೆ ಪನ್ಪೆ ಕೇನ್ಲೆ.

ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಅನುವಾದೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಒಂಜಿ ವಿಮರ್ಶೆ

ಪರಬಾಸೆಡ್ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಅನುವಾದೊ ಆಯಿನ ಬೂಕುಲು ದಿಂಜ ಉಂಡು. ಅನುವಾದಕೆರೆ ಪಟ್ಟಿಡ್ ಕೇನುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆನವು. ಪರತ್ತ್ ಕಾವ್ಯೊ, ನಾಟಕೊ, ಕಾದಂಬರಿ, ದರ್ಶನ ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ನೀಲ್ಗವನೊ, ಸುಭಾಷಿತೊ, ಕವನ ಸಂಕಲನೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ರೈಕುಲು ಕೈ ಪಾಡಂದಿ ಜಾಗೆನೇ ಇದ್ದಿ. ಆರ್ ಆರಾದೆ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಲು 'ಸಾಹಿತ್ಯೊ ರಚನೆ'ನ್ ಲೋಕೊದ ಉದ್ದೊ, ಅಗೆಲೊಗು ಪರಡ್ಡುನೆಡ್ ಗೆಲ್ತ್‌ದೆರ್. ರೈಕುಲು ಕನ್ನಡೊ ಬೋಂಟೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬರವುಡು ಪಿರವುಗಿಜ್ಜಿ - ದುಂಬುಗಿಜ್ಜೀಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನಾರೆ. ಒಟ್ಟಾದ್ ಆರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬರೆಪುನೆ ಆವಡ್, ಪಾತೆರುನವೇ ಆವಡ್ ಕಷ್ಟೊದ ಕೆಲಸೊ.

ಕಾರ್ನೊ ಈತೆ, ಮೂಲು ನೂದು ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಪುಟ್ಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆಗ್ ಉತ್ತರೊ ಕೊರಂದೆ ರೈಕುಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕುರಿತಾತ್ ಒಂಜಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಲ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ರೈಕುಲೆನ ಅನುವಾದೊ ಪಂಡ ಅವು ಕ್ಷಲಕ್ಷರ ಅಕ್ಷರೊದಲಾ ಅನುವಾದೊ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ದೃಷ್ಟಿಡೇ ಈ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

ಅನುವಾದೊ ಪಂಡ ಮೂಲ ಬರವಣಿಗೆದ ಬಾಸೆ, ಬರೆಯೊಂದಿಪ್ಪಿ (ಸ್ವೀಕಾರೊ) ಬರಹೊದ ಭಾಷೆ, ಈ ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಲೆ ನಡುಟು ನಡಪಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೊದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅನುವಾದೊದ ಅಗತ್ಯೊ ಸ್ವೀಕಾರ ಭಾಷೆದ ನಡುಟು ನಡಪುನ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಪ್ರತಿಸೃಷ್ಟಿ.

ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಲು ಎದುರೆದುರಾಪಿನ ಈ ಪೊರ್ತುಗು ಆಕರ ಭಾಷೆಗ್ ಪೂರ್ತಿ ತಗ್ಗ್‌ದ್ ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ಪುನವೇ ತನ್ನ ಸರಿಬಿಲೆ ಪಡೆದಿಪ್ಪುವಾ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಮೂಲ ಬೂಕುದ ಭಾಷೆನ್ ಅನುವಾದಕಾರೆ ತನ್ನ ಭಾಷೆದ ಸ್ವರೂಪ, ಶಕ್ತಿಲೆಡ ಒಂಜಾಪಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲ ಬರವುದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಲೆಗ್ ಪೊಸತೊಂಜಿ ರೂಪೊಲೆನ್ ಕೊರುದ್ ಪೊರ್ಲುಗು ಮಲ್ಪುನವೆ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಗೆಲ್ತೆದ ಗುಟ್ಟು.

ಆಕರ ವಸ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಭಾಷೆದ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊನು ಓಡೆ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತಾವುಂಡು, ಸ್ವೀಕಾರ ಭಾಷೆನ್ ಮಾತ್ರೊ ತೆರಿನ ಓದುಗನ ಮನಸ್‌ನ್ ಅವು ಏತ್ ತಟ್ಟುಂಡು, ಬೊಟ್ಟುಂಡು ಪನ್ಪುನವು ಮೂಲು ಮಲ್ಲ ವಿಷಯೊ. ಈ ಅರ್ಥೊಡು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊ ಸ್ವತಂತ್ರೊ ಬರವುಗು ಬಿಲೆ ಕಟ್ಟುನಾತೇ ಮಲ್ಲವು.

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಲು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಮುಖ್ಯವಾಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಪರಕಾವ್ಯೊ, ದರ್ಶನ ಕಾವ್ಯೊ, ಪೊಸ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಒರಿನ ವಿಭಾಗೊಳೆಡ್ದ್ ಕಾವ್ಯ ವಿಭಾಗೊದ ಅನುವಾದೊ ಬಂಜದವು. ಒಂಜಿ ಭಾಷೆಗಿತ್ತ್‌ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ ಪದೊ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಿತ್ತರೊ ಕಾವ್ಯೊದ ಸ್ವರೂಪೊದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಲು ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ಪುನಾಯೆ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ವಿಷಯೊ. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಕರ ಬರಹೊದ ಲೇಕಖನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಗು ತನ್ನ ಶ್ರುತಿನ್‌ಲಾ ಸೇರ್ಸಾವೊಡಾಪುಂಡು. ಈ ಕೆಲಸೊ ಸುಲಭೊದ ಅತ್ತ್. ಕಾವ್ಯೊದ ಅನುವಾದೊದ ಪೊರ್ತುಗು, ತನ್ನವೇ ಆಯಿನವು ಅಯಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಭಾಷೆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಗತ್ಯೊ ಒಂಜಾದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರೊ ಆ ಅನುವಾದೊ ಗಟ್ಟಿ ಬೂಕು ಆತ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರು. ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್‌ನ ಕಾವ್ಯಾನುವಾದೊ ಈ ಅಂಶೊಡು ಬಲತ್ತ ಬರೀಡ್ ಉಂಡು.

ಪರಾ ಗದ್ಯೊ, ಕಾವ್ಯೊ ಪರಂಪರೆಡ್ ಮುದ್ದಣ್ಣಗೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಮಣೆ ಉಂಡು. ಆಯೆ ಬರೆಯಿನ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ ತನನವೇ ಆಯಿನ ಅನನ್ಯತೆಡ್ದಾತ್ ಮಹಾ ಗದ್ಯೊ, ಕಾವ್ಯೊ ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಂಡ್. ಮುದ್ದಣ್ಣೆ ಕತೆ ಕಟ್ಟ್‌ನ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಡೇ ಪೊಸತ್ತಾಯಿನವು. ಆಯೆ ಬರೆಯಿನ ಕಾವ್ಯೊದ ಸುರೂತ ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ದರೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ನಾಂದಿ ಪದ್ಯೊ ಇದ್ದಿ, ಪುಗರ್ತೆ ಆವಡ್, ದೂರುನ ಆವಡ್ ಆಯಗ್ ಅಗತ್ಯೊ ತೋಜ್‌ದಿಜಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತೊ ಶಷ ರಾಮಾಯಣೊದ ಕತೆನ್ ಮನೋರಮೆ ಪನ್ಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಸಹೃದಯೆರೆ ಬದಲ್ತೆಗ್ ಉಂತುನ ಪೊಂಜೋವುನು ಕುಲ್ಲಾದ್ ಮರಿಯಾಲೊದ ಜಿರಿಗುಟ್ಟುನ ಬರ್ಸೊದ ಪೊರ್ತುಗು, ಅಜ್ಜಿ ತನ್ನ ಪುಳ್ಳಿಯಲ್ಲೆಗ್ ಕತೆ ಪನ್ಪುನ ರೀತಿ ಪನ್ಪೆ. ಆಯನ ಈ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಕತೆ ಪನ್ಪುನ ರೀತಿನು ತೂದು ಮಸ್ತ್ ವಿಮರ್ಶಕೆರ್ ಬರೆತ್ತೆರ್ ''ಸುತ್ತುದ

ಸೀಮೆನ್ (ಪ್ರಕೃತಿ) ಬಣ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸಗ್ ಸಮೊ, ಪರಬನ ಏಸೊ ಪಾಡ್‌ನ ಜವ್ವನೆ, ಪರ ಪಟೊಕು ಪೊಸ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡಿಲೆಕೊನೆ'' ಪನ್ಪಿ ಕೊಂಡಾಟೊದ ಅರಿತ ತರೆಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ತೆರ್.

ಮುದ್ದಣೆ ಆರ್ಸಾಯಿನ ಕತೆದ ವಿಷಯೊ, ಉಪಯೋಗೊ ಮಲ್ತ್‌ನ ಭಾಷೆ ಪರಭಾಷೆ ಆಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ ಆಯೆ ಬಳಸ್‌ನ ರೀತಿ ಪೊಸತೇ ಆಯಿನವು ಮಿತ್ತ ಪಾತೆರೊಲೆಗ್ ಕಾರಣೊ.

ಮುದ್ದಣನ ಕಾವ್ಯೊ ಸರ್ರೊಡು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ತುಳು ಭಾಷೆಲೆ ಶಬ್ದೊಲು ಒಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಿಗಿತ್ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಮುದ್ದಣೆ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಬಾಲೆ. ಆಯನ ಕಾವ್ಯೊಡು ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪರಿಮಳೊ ಗಮನಸುಂಡು. ಈ ಪರಿಮಳೊನು ಮೂಸೊನ್‌ನ ರೈಕುಲು 'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ'ನು 'ಸಿರಿ ರಾಮಾಶ್ವಮೇದೊ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ಪುನ ತಾಳ್ಮೆ ಗೆತೊಂದೆರ್. ಮುದ್ದಣನಲೆಕೋನೆ ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ವಾಗ್ದೇವಿನ ಶಬ್ದೊ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆದ ಬೀಗೊ ಮುದ್ರೆನ್ ತರ್ಕೊಂದಿನಾರ್.

ಅಂಚಾದೆ ಮುದ್ದಣನ ವರ್ಣನೆಗ್ ಸರಿಮಿಗಿಲಾದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ಉರುಡುನ ರೀತಿಗೊಂಜಿ ಉದರ್ನೆ ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಾಜ್ಯದ ವರ್ಣನೆದ ಘಳಿಗೆಡ್ ತೂವೊಲಿ, ಓದೊಲಿ.

ಯಿಂದ ಕಾರ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಗೆತೊನುಂದು ಬಂಗಾರ್ದ ಗಿಂಡ್ಯೆಡ್ ತಿಳಿನೀರ್ ದಿಂಜಾದ್ ಈತ್ನಂಗೆ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್, ಕಾತೆನೇಂದ್ ಮುಗಲರಸುನು ಕಾತೊಂದು ಉಲ್ಲಾಯಿ ಗೆಂದಾಳಿ ತಾರೆದ ಕಟ್ಟಪುಣಿಕುಲು ಸಾಲಾ ಸಾಲ್. ಪಚ್ಚನೆದ ಕೆಂಬಕ್ಕಳೊದ ಕುಟ್ಟಿಗೊಂಡೆದ ತೊಡುಂಚಿ ತೊಡಂಬೆಲೆ ಸಿಂಗಾರೊ ಆದ್ ಪೀಲಿ ಸೊಗೆಲೆನ್ ಬಿಗಿತ್ತೊಂದು ವಸಂತ ಗೂರ್ನ ಕಾಮಣ್ಣನ ಗೆಲ್ಕಂಬೊದಂಚ ಕಾಯಿಕಿಲೆ, ಪಂದ್ಯ್ ಕಿಲೆಕ್ಕುಲೆಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪೊರ್ಲಾದ್ ತೋಜುನ ಕಂಗ್‌ದ ತೋಟೊ, ಚಿತ್ತುಳಿ ಯಿಡೆ ಯಿಡೆಟ್ ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಂತುನೆನ್ ತೂಪುನಾಯನ ಮನಸ್ ಕಣ್ಣ್ ಪುಣ್ಯೊ ಮಲ್ತಿನವು (ಸಿರಿ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧೊ, ಪೊಲಿ ರಡ್ಡ್, ಅಗಸ್ತ್ಯಾಗಮನ ಪುಟ ೯).

ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಜ್ಯೊದ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನನೆ ಕಾರಣೊ ಮಲ್ತೊಂದು ಮುದ್ದಣನ ಲೆಕೊನೆ ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್‌ಲಾ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬೈಲೊಂಜೆದ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಆಸೆಗ್ ಬೂರ್ಯೆರಾ ದಾನ್ನೊ? ಈ ಕಾವ್ಯೊದ ಪಾತ್ರೊ ಪರಿಪೋಷಣೆ, ಸಂದರ್ಭೊ ನಿರೂಪಣೆ, ಕ್ರಿಯಾರಚನೆ, ಈ ರೀತಿಡ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜೆಡ್‌ಲಾ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೇಲ್ಮೆನ್ ಅಕ್ಷರೊಡು ಪತ್ತ್‌ದ್ ದೀಡುನ ಪ್ರಯತ್ನೊ ರೈಕುಲೆಡ್ದಾತ್‌ಂಡ್.

ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುಂದು ಪನ್ಪಿ ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಆರೆನ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲಿಕೆದ ಬೂಕುಡು ಸಂಸ್ಕೃತ - ಕನ್ನಡ - ತುಳು ಬಾಸೆಲು ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಕೋತೊಂದು ಪೋಪುಂಡುಂದು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೂಲೆ. ಅವು ಆರೆನ ಬಾಸೆದ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಪೊರ್ಲು.

ಕ್ಷಣಶಃ ಕಣಶಚ್ಚೈವ ವಿದ್ಯಾಮರ್ಥಂ ಚ ಸಾದಯೇತ್
ಕ್ಷಣ ತ್ಯಾಗೇ ಕುತೋ ವಿದ್ಯಾ ಕಣ ತ್ಯಾಗೋ ಕುತೋ ಧನಂ
ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಪನ್ಪೆರ್ -
ಕ್ಷಣವನು ಬಿಡದೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಗಳಿಸು
ಕಣವನು ಬಿಡದೆ ಹಣವನು ಉಳಿಸು
ಕ್ಷಣವನ್ನುಳಿದರೆ ವಿದ್ಯೆಯು ಇಲ್ಲ
ಕಣವನ್ನುಳಿದರೆ ಹಣವಿಲ್ಲ
ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನವು -
ಚಣೊನುಲ ಬುಡಂದೆ ವಿದ್ಯೊನ್ ಪಿನ್‌ಲ
ಪಿನಿಂದ್ ಲೆಗಿಪ್ಪಂದೆ ಪಣವುನು ಪೆಜಿಲ
ಚಣೊಂದು ಬುಡಿಯಂಡ ವಿದ್ಯೊ ಬರಾಂದ್
ಪಿನೀಂದ್ ದೊಂಕ್ಯಂಡ ಪಣವು ದಿಂಜಾಂಡ್
(ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲು, ೧೯೮೦, ಪುಟೊ ೧೪).

'ದಿ ಪೈಡ್ ಪೇಪರ್ ಆಪ್ ಹೇಮಲಿನ್' ಪದ್ಯೊ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೌನಿಂಗ್‌ನವು. ಅಯಿನೇ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಬೊಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಬಾಷಾಂತರೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡೆ ಈ ಕವಿತೆಗ್ ಪಗರ್ತೆದ ಕವಿತೆ ಬೇತೆ ಇದ್ದಿ ಪನ್ಪಿ ರೀತಿಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ 'ಅಸೆನಿಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೊ ಜೋಗಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ರೂಪಾಂತರೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇಂಚ ಒಲ್ಪಡ್ದೊ ಬತ್ತ್‌ನವು ತುಳು ಭಾಷೆಡೊಂಜಿ ಪೊಸ ಆಕಾರೊ ಪಡೆದ್‌ಂಡ್.

ಈ ಪದ್ಯೊದ ಸುತ್ತು ಸೀಮೆ ಮೂಡಾಯಿ ಘಟ್ಟ ಸಾಲ್‌ದ ಕುದುರೆಮುಕೊದ ಅಡಿಸಾಲ್‌ದ ಊರುಲು, ಬಂಗಾಡಿ, ನಾವೂರು, ನಡ, ಈ ಜಾಗೆಲ್ ಬೋಂಟೆದ ಕಾರಣೊ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ನ ಊರುಲು. 'ಅಸನಿಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೊ ಜೋಗಿ' ಕತೆ ನಡಪ್ಪುನೆಲಾ ಈ ಊರುಡೇ.

ಊರುದ ಪಟ್ಲೇರ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊ ತತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಂತಗ ಜೋಗಿಗ್ ಬೇಜಾರೊ. ಅಯಿಕ್ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನುವೆ. ಕಾಂತಗ ಜೋಗಿ 'ಕಾಂತಗೊ'ನು ಉರಿಪ್ಪುವೆ. ಉರಾಲ್‌ದ ಸಬ್ದೊ ಕೇಂಡಿನ ಜೋಕುಲು ಆಯನ ಬೆರಿಯೆ ಪೋಪೆರ್. ಗಡಾಯಿಕಲ್ಲ್ ಎದಿರಾಪುಂಡು. 'ಕಾಂತಗೊ'ದ ಉರಾಲ್‌ಗ್ ಗಡಾಯಿ ಕಲ್ಲ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪುಂಡು. ಜೋಕುಲು ಕಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಸೇರ್ವೆರ್. ಕಾರ್ ಚೊಟ್ಟೆ ಆನೊರಿ ಉಲಾಯಿ ಪೋವಂದೆ ಪಿದಾಯೆ ಒರಿಪೆ. ಬಾಯಿ ಬುಡಿ ಗಡಾಯಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬಾಯಿದ ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತಿ ವಿಚಿತ್ರೊನು ಆನ್ ಊರುದಕುಲೆಗ್ ವಿವರೊ ವಿವರೊ ಆದ್ ಪನ್ಪೆ.

ಆಯೆ ಕೊರ್ಪಿ ವಿವರೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವರೊಲು ಬಿಚ್ಚೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು.

ರೈಕುಲೆನ ಬರವುದ ಈ ಕುಸೆಲ್‌ಡ್ ಕಂಬಳ, ಕೋಲ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ, ಹರಿಕತೆ, ಸಕ್ತಿಕಲ್ಲ್ ದೆರ್ಪುನೆ, ಊರ ತೋಡುಡಿತ್ತಿ ಮೀನ್‌ಲೆನ ನೂದು ಬಗೆತ ಜಾತಿಲು, ಉಂದೆತ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು.

ಕಂಬ್ಲದ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ತಿರ್ಗಾದ್ ಬುಡ್ಪುನ
ಪುಡಿಪ್ಪುದ ಕಂಜಿಲೆ ಬೀಲೊಡು ಬಲಿಪ್ಪುನ
ಜನೊ ಓಟೊದ, ಕಾರ್ಜಾರ್ದ್ ಬೂರುಂಡ
ಜಾರ್‌ನ ಮೈ ಚರ್ಮೊ ನೋವುನು ಮದತ್ತ್‌ದ್
(ಅಸೆನಿಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೊ ಜೋಗಿ ಪುಟ ೩೦)

ಮೂಲು ತುಳು ಬಾಸೆದ 'ಸುಯ್ಲಿ'ನ್ ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ಕಾವ್ಯೊ ಆತ್ ನೆಯಿನ ರೀತಿಡ್ ತೆರಿಯರೆ ಸಾದ್ಯೊ.

ಬರಾವುದ ಆರಂಬೊಡೆ ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ಪನ್ತೆರ್ 'ಪೊಸ ಪೊಸತ್ತ್‌ನೆ ಪನಿಯರೆ ಎನಡ್ದ್ ಸಾದ್ಯೊ ಇದ್ದಿ. ಪೊಸತ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿನವು ಒವ್ವು ಅವು ನಿಕುಲೇ ಪನಿ. ಈ ಲೋಕೊಡು ಒರಿನವು ಪೂರಾ ಪರತ್ತೆ. ಎನ್ನ ಈ ಪದ್ಯೊ ಪರತ್ತ್‌ಡೇ ಪರತ್ತ್'.

ಆರ್ ಪಂಡಿನ ಈ ಪಾತೆರೊಲು ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ತ್‌ನ ಆರ್‌ನ ಪೂರಾ ಬರವುಲೆನ ವಸ್ತುದೃಷ್ಟಿಡ್, ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಡ್, ಸತ್ಯೊ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ ಪೂರಾ ಪುನರ್ ಸೃಷ್ಟಿಡ್ ಸುಳ್ಳಾಪುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣೊ ಈತೆ. ಆರೆ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಕ್ಕುಳೆ ಬಂಜಿದ ಉಲಾಯಿದ ತಿರ್ಲ್ ತುಳು ಬದ್ಕ್‌ಡ್‌ದಾಯಿನ. ಆರೆ ತುಳು ಬಾಸೆ ಕೈ ಬುಡಿ ಪರಾ ತುಳುವಾಂಡಲ ಅವ್ವೇ ಕಾರಣವಾದ್ ಅವು ಪೊಸತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಅನುಭವೊದ ನಿಲೆಡ್ ಬತ್ತ್‌ದುಂತುಂಡು.

'ಕುಜಿಲಿ ಪೂಜೆ' ಉಮರ್ ಖಯ್ಯಾಮನ 'ರುಬಾಯತ್'ದ ಅನುವಾದೊ. ಈ ಬರಹೊದ 'ತರೆಬರವೆ' ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣೊ. ಉಂದೊಂಜಿ ಅನುಭವೊ ತತ್ತ್ವೊಲೆನ ತುಂಡು ಪದ್ಯೊಲೆ ಸಂಕಲನೊ. ತರ್ಕೊಬುದ್ದಿ, ಇಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನೊದ ಪರಿಮಿತಿ, ಜನೊ, ಬದ್ಕ್‌ದ ದ್ವಂದ್ವೊಲೆನ್ ದಾಂಟುನ ಅನುಬಾವದ ನಿಲೆ, ಅನುಬಾವೊಡುಗುಲಾ ವೈಚಾರಿಕತೆಗ್‌ಲಾ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾವಂದಿ ನಿಲೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಂದು ಉಂಡು.

ಓಲು ವೈಚಾರಿಕತೆದ ಪೊರ್ತುದ ಬಿಲೆ ಉಂಡೋ ಅವುಲು ಅನುಭಾವೊ ಕಾವ್ಯೊದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ವೈಚಿತ್ರೊಗಾದ್ ಮಾತ್ರೊ ಒಪ್ಪೊನಿಯರೆ ಆಪುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ತತ್ತ್ವ ವಿಚಾರೊದ ರಚನೆದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಕೊರತೆ ಇತ್ತಿನ ಆ ಕಾಲೊಡು ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರೆನ 'ಕುಜಿಲಿ ಪೂಜೆ' ಆ ಖಾಲಿ ಜಾಗೆನ್ ದಿಂಜಾಯರೆ ಸಾಯೊ

ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

''ನಿದೆರಿನವು ಯ್ಯಾವುದೆ, ಪೊರ್ಲ್‌ದಿಯೆ ಲಕ್ಕ್ ಬಲ' ಪನ್ಪಿನ ಕುಜಿಲಿ ಪೂಜೆದ ಸುರೂದ ಪದೊತ್ತ ಅರ್ಥೇರಿದ ಪಾದೊ ಎಚ್ಚರೊ ಮಲ್ತೊನು ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ಎಚ್ಚರೊ ಮಲ್ತಿಲೆಕೊ ಆಪುಂಡು.

ಬದ್‌ಕ್ ಪನ್ಪುನ ಅಮೃತೊ, ಕಾಲೊ ಪನ್ಪಿ ಕುಜಿಲಿಡ್ ದಿಂಜಿದುಂಡು. ನಮೊ ನರಮಾನಿಲು ಅಯಿತ ಚೀಪೆ ರುಚಿ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಉಂದುವೇ ಕುಜಿಲಿ ಪೂಜೆದ ತಿರ್ಲ್. ಈ ಬೂಕುಡು ನೂತ್ತ ಐವತ್ತರಡ್ಡ್ ನಾಲ್ ಪಾದೊದ ಪದ್ಯೊಲುಂಡು. ಬದ್ಯೊಡಾಯರೆ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಆಲೋಚನೆಲು, ತತ್ವೊಲು, ಉಳಸುಳಿಕ್ಕುಲೆನ್ ತನ್ನ ಉಲಾಯಿ ಸೇರ್ಪಾವೊಂದು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕುರಿತಾಯಿನ ಗಟ್ಟಿ ನೆನೆಪುಲೆನ್ ತನ್ನ ಉಲಾಯಿ ಸೇರ್ಪಾವೊಂದು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕುರಿತಾಯಿನ ಗಟ್ಟಿ ನೆನೆಪುಲೆನ್ ತನ್ನ ಬಂಜಿದ ಉಲಾಯಿಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಉಂಡು. ಪೂರ್ತಿ ಬೂಕುನು ಓದ್‌ದ್ ಕೊರಿ ತೀರ್ಪು ಇಂಚ 'ಬದ್‌ಕ್‌ದ ದಟ್ಟ ಅನುಭವೊದ ಪದ್ಯೊ ರೂಪೊದ ಜೋಡಿಂಚಿ' ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪದ್ಯೊಲುಲಾ ಅನುಬವೊ ದಿಂಜಿದ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮದಿಪು ದುನಿಪುನು ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾವುಂಡು.

ತುಳು ಭಾಷೆದ ಸಹಜ ಲಯೊದ ಪೊರ್ಲು ತೂಲೆ
ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮೂರ್ತೊನು ಚಬಿಪ್ಯರೆಗ್ ಈ ಗಳಿಗೆ
ಲೆಪ್ಪುಂಡವ ಸುದ್ಕುರಿಗ್ ಬರ್ಪಿ ಗಳಿಗೆ
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯೆರ್ ಪಾರ್ವೆರವ ಪೂಜಿದಾಪುಡೆಕ್
ಅಯ್ಯೊ ಮುಕ್ಯೆರ್ ಬಲಪಕೊ ಅಮಲಮುರ್ತೊ ಬೇಗೊ (೩೬ ಪುಟ)
ಅರಿತ್ತ ರುಣೊನುಲ ಆಯುಸೊದ ಬಾಗ್ಯೊನ್‌ಲಾ ಪಿನಿದ್‌ಲಾ
ಎಚ್ಚೆಯರೆ ನಮೊ ಅತ್ತ್, ಯಿರ್ಪ್ಯೆರೆಲ ನಮೊ ಅತ್ತ್
ಅವು ತಗ್ಗ್‌ಂಡ್, ಉಂದೇ ರ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ದೂರವುದಾಯೆ
ಬಿದಿನ್ ತಿದ್ದುನಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅವು ದಾನೆ ವೊಜೆಂಟಿದ ಮಾಯಣನೊ (ಪುಟ ೧೪೪)

ಕುಜಿಲಿ ಪೂಜೆ ಪುದಾರ್‌ದ ಈ ಬೂಕು ಅನುವಾದೊ ಕಾವ್ಯೊ ಪನ್ಪುನೆಡ್‌ದ್ ರೂಪಾಂತರೊ ಪನ್ಪುನವೇ ಸರಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಪದ್ಯೊದ ಬಾವನೆ ಮಾತ್ರೊ ಮೂಲ ಬೂಕುದ. ಒರಿನಾವು ತುಳುದಾವು. ಪದ್ಯೊಡು ಬರ್ಪುನ ನೀತಿ ಪಾತೆರೊ, ಕಾವ್ಯ ಗುಣೊ ಒಂಜೆಗೊಂಜಿ ಬಿರೇದ್ ಅವು ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದಕುಲೆನ್ ತನ್ನಾಡೆಗ್ ಒಯಿಪುನಾವು ವಿಶಿಷ್ಠ ಗುಣೊ.

ಯಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಇಂದ್ರಚಾಪ' ಪನ್ಪಿ ಕವನ ಸಂಕಲನೊ ಬುಕ್ಕೊ ಆರೆ ಕೆಲವು ಬುಡು ಪದ್ಯೊಲೆನ್ 'ಅಜ್ಜಬಿರು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್

ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಗಂಜಿ ಬೆಯ್ತ್ಂಡೆಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಯರೆ ಒಂಜಿ ಉಣುಪು ಒತ್ತ್‌ದ್ ತೂಂಡ ಯಾರುಜ. ಮುಲ್ಪದ ಅನುವಾದೊಲು ಆತೊಂಜಿ ಪುಗರ್ತೆದ ನಿಲೆಡ್ ಉಂಡು. ಉದರ್ನೆಗ್ ಮೂಲೊಡು 'ನೀವೊಂದು ಸೀರೆ ನನಗಾಗಿ ತಂದಂತೆ' ಪನ್ಪಿ ಪದೊದ ಅನುವಾದೊ ಕೇನಿ

ಅಂದೊಯಿ ಕೇಂಡರೊ ಕರಿಕತ್ತಲೆಗ್
ಎಂಕ್ ಕನವೊಂಜಿ ಕಟ್ಟ್ಂಡ್ ಈರೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ
ಪೊಸ ಸೀರೆ ಕೊನತ್ತಿಲೆಕೊ
ಅಂಚನೊ - ಪೊರ್ಲಾಂಡ್ ಪಿರ ಇನಿ ಕಟ್ಟಡ್
ಐನ್ ಈ ತುತ್ತುದ್ ತೆಲಿತ್ತ್‌ದ್, ನಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಎನಡೊಪ್ಪ ಜೆತ್ತಿಲೆಕೊ

ತುಳುವ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಸಾರ ಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವೊನೇ ಈ ಪದ್ಯೊಡು ದುನಿಪ್ಪುನ ರೀತಿ ಪುಗರ್ತೆದವು ಅತ್ತ್.

ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಜನ ಮರ್ಲ್' ತುಳು ನಾಟಕೊ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ನಾಟಕ ಪರಂಪರೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್, ಕೆ.ಯನ್. ಟೈಲರ್ ಮೊಕುಲು ತುಳು ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆದ ಸುರೂದ ಕೊಂಡಿಲು. ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ನಾಟಕೊನು ಬರೆಯಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಮಲ್ತಿ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊದ ತುಳು ಅನುವಾದೊ ಅಮೃತೆರ್ ಪಾಡಿ ಪಂಚಾಂಗೊನು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್.

ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ೧೯೮೬ನೇ ಯಿಸವಿಡ್ ಬೆರಳ್‌ಗೆ ಕೊರಳ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಆಧಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ತುಳುಡು 'ಶೂದ್ರೆ ಏಕಲವ್ಯೆ' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊನು ಬರೆಯೆರ್. ಆರ್‌ನ ಈ ನಾಟಕೊ ಹೆಚ್ಚಾತ್ 'ಹೆಬ್ಬೆರಳು' ನಾಟಕೊನೆ ಆದೆರ್ತ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಮೂಲೊಡು ನಾಲ್ ದೃಶ್ಯೊಲು ಇತ್ತ್ಂಡ ಮೇರ್‌ನ ಅನುವಾದೊಡು ಐನ್ ದೃಶ್ಯೊಲು ಉಂಡು. ನಟಿ, ಸೂತ್ರಧಾರೆ ಪನ್ಪಿ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ನಾಟಕೊದ ವಿಷಯೊ, ಪಾತ್ರೊ ನಿರೀಕ್ಷೆಲೆಡ್ ಬದಲಾವಣೆ ಇದ್ದಿ. ಆಂಡ ಉಂದು ಮಾತ ಆಕಾರೊ ಪಡೆಯೊನುನೆ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ. ಈ ಪಾತೆರೊಗು ನಾಟಕೊದ ಸುರುವೇ ದನಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಆಯೇ ಉಂಬಿಯೆ, ಜೋಕುಲು ಪೊಂಜೆವುಲು, ಅವುಲಾ ಅತ್ತ್ಂದೆ ಈ ನಾಟಕೊ ನಡಪುನ ಮಣ್ಣ್ ಪೂರಾ ತುಳುವೆರೆ ಮುಳಿತ್ತ ಇಲ್ಲ್. ಅಯಿತ್ತ ನಿರೆ ಕರೆನ್ ಸೇರ್ಪಾಯಿನವು. ಆನಿದ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಶೂತ್ರ ವರ್ಗೊದ ಜನೊಕುಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸತ್ಯ ಚಿತ್ರೊ ನಮ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಂಡು.

ನಾಟಕೊದ ಪಾತ್ರೊಲೆಡ್ ಕೊಂಬ ಬಿರೆಲ್‌ನ್ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇನುನ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯೆ. ಅಯಿನ್ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಏಕಲವ್ಯೆ ಮೂಲು ತಪ್ಪುಗಾರೆರ್ ಆಪುಜೆರ್. ಆದರ್ಶೊಗು ಕೋತೊನುನಕುಲಾತ್ ತೋಜುಜೆರ್. ಕಾಲ ಜ್ಞಾನೊನು ತೆರಿಪ್ಪಾವುನೆಡ್

ಆರ್ಯ - ಅನಾರ್ಯೆರೆ ನಡುಟಿತ್ತಿ ಪಗೆತ ಪುಗೆ, ಮಗನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆನ್ ತೋಜಾವುನ ಹಿರಣ್ಯಧನುನ ಪಾತ್ರೊ ಮಾತ ಸಮಾಜೊಗು ಮನದಿಂಜಾವುಂಡು. ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊ ವಿಷಮತೆಲೆನ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವುನೆಡ್ ಪೊಸ ಮಾದರಿ ಆಪುಂಡು.

'ಯಮನ ಸೋಲು' ನಾಟಕೊ, ಕುವೆಂಪು ಇಂಬೆರ್ನ 'ಯಮನ ಸೋಲು' ನಾಟಕೊದ ಸೀದಾ ಅನುವಾದೊ. ಸಾವು ಬಾನೊಡು ಮೆಂಚುನ ಮಿಂಚಿ. ಸಾವಿತ್ರಿನ ಸರಳೊ ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿ, ಆ ದಿವ್ಯತೆ, ಭವ್ಯತೆದ ಒಯಿಪ್ಪಾಟಿಗೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೋಪುನ ಯಮನ ಕತೆನೆ 'ಯಮನ ಸೋಲು'.

ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರೆಗ್ ಈ ನಾಟಕೊದ ಪ್ರತೀ ಪಾತ್ರದಾರಿನ ನರ - ನಾಡಿಲಾ ಗುತ್ತುಂಡು. ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಸಾವಿತ್ರಿನ ಪಾತ್ರೊನೇ ದೆತೊನುಕೊ. ತನ್ನಾಯನ ಮರಣೊ ಎಲ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಅಪಗ ಆಲ್ ಅಲೆ ಉಡಲ್ದ ಬೇನೆನ್ ಪನ್ಪಿ ರೀತಿ ತೂಲೆ.

ಮೂಡಾಯ್ದ್ ಮೂಡದೆಯ ಓ ಸೂರ್ಯ ಇನಿ ಬೆಳಗ್ಗಡ್
ನನ ಏನಿಗ್‌ಲ ಉದಿಪ್ಪಂದಿಲೆಕೊ ಆವೊಡೊ? ಇನಿ
ಉದಿಪ್ಪುಲಾ
ಸಿರಿಯಣೆದ ಸುತ್ತುರುಡು ಸುತ್ತುನಾ ಓ ಕಾಲೊ ಚಕ್ರೋ-
ಉರ್ಲಡ, ಉಂತವುಲ! ನನ ಏನಿಗ್‌ಲಾ ಉರ್ಲೋಡ್ಚಿಂದಾಂಡ
ಇನಿ ಉರ್ಲು!
ಪುಟ್ಟು ಬಲಿಕ್ಕೆಡ ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪೆ! ಉಂತವುಲು! ದುಂಬೊತ್ತ್ಡ
ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಪ್ರಲಯೊ

ಮೂಲೊಗು ಕಿಂಚಿತ್‌ಲಾ ಕೊರತೆ ಬರಂದಿಲೆಕೊ, ತುಳು ತೆರಿನಕುಲೆಗ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆ ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ ತೋಜುನ ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಅನುವಾದೊ.

'ಕಾಬೂಲಿವಾಲಾ' ವಿಶ್ವಕವಿ ರವೀಂದ್ರೆರೆನ ಅವೇ ಪುದಾರ್‌ದ ನಾಟಕೊದ ಅನುವಾದೊ. ಶಾಶ್ವತೊವಾದ್ ಒರಿಪಿ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಬದ್ಕ್‌ಗೊಂಜಿ 'ವಜ್ರ ಕವಚೊ' ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ ತುಂಬಿ ನಾಟಕೊ.

ಪರ್‌ದೇಶಿ 'ಕಾಬೂಲಿವಾಲಗ್' ಮಿನ್ನು ಪನ್ಪಿ ಆನನ ಮಿತ್ತ್ ಓಲಿದ್ದಿಯಾಂದಿ ಮೋಕೆ. ಆ ಮೋಕೆದ ಒರತ್ತೆ ಏಪೊಗುಲಾ ಅರಿಪ್ಪುನವತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯನ ನಂಬಿಕೆ. ವಿಷ ಗಳಿಗೆಡ್ ಆಯೆ ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಸೊ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡಾಪುಂಡು. ಪಿರ ಬನ್ನಾಗ ಕೇಸಿ ಲೋಕೊ ಬದಲ್‌ದಿಂಜಿ ಯಾನ್ ಎನ್ನಿದಿತ್ತೆ. ಅತ್ತ್, ಯಾನ್ ಒರಿಯೆ ಇನಿತ್ತ ಲೋಕೊಡು ಬದಲಾವಂದೆ ಒರಿನಾಯೆ.

ಕಾಬೂಲಿವಾಲ ಮಿನ್ನುನ ನಡುಟಿತ್ತಿನ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಆದಾರೊ. ಈ

ಅಂಸೊನೇ ಆ ನಾಟಕೊದ ಪ್ರತೀ ಪಾತ್ರೊದ ಜೀವಂತಿಕೆಗ್ ಜೀವೊ ತುಂಬುನ ಸಕ್ತಿ. ಕಾಬೂಲಿವಾಲಾ ನಾಟಕೊ ಕಿನ್ಯ ಜೋಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಗೆಲ್ಪುನಾವು.

'ಪಡಿಲ್ ಪಂಪೆ' ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ನನೊಂಜಿ ನಾಟಗೊ. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ವಿಜಯ ನಗರೊದ ಅರಸುಲು ಮೆರೆಯಿನ ಊರು ಇನಿತ್ತ ಹಂಪೆ. ಆನಿದ ಹಂಪೆ ಇನಿ 'ಪಡಿಲ್ ಪಂಪೆ' ಆತ್‌ಂಡ್. ನೆತ್ತ ವಿಷಯೊಟು ವಿಷಾದೊಗ್ ಸಂದಿನ ಕೃತಿಕಾರೆ ಆ ವಿಷಾದೊನೆ ಈ ನಾಟಕೊದ ವಸ್ತುಂದು ಗೆತೊಂದೆರ್. ಈ ನಾಟಕೊ ರಚನೆ ಆವೊಡಾಂಡ ಇತ್ತಿನ ಹಿನ್ನಲೆಲ್ ಕೃತಿಕಾರೆರ್ ಕೃತಿ ಆರಂಭೊದ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊಡು ಪಂಡೊಂದೆರ್. ವರ್ತಮಾನೊದ ಹಂಪೆನ್ ತೂಯಿನಗ ಆರೆಗಾಯಿನ ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆನ್ ಈ ನಾಟಕೊದ ರೂಪೊಡು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಈ ನಾಟಕೊ ಆರೆನ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆ ಅತ್ತ್. ನೆತ್ತ ಮೂಲೊ ಯಂ.ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿಲೆನ. 'ನಾಗರಿಕ' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊ ಆದುಂಡು. ನಾಗರಿಕ ನಾಟಕೊದ ಮೂಲ ಕತೆತ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ನ್ ದೀವೊಂಡಲಾ ಐತ ಉಡಾಲ್ಡ್ ದಿಂಜಿದಿನಿ ಮಾತ್ರ ತುಳುತ ಪಂಡ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಸತ್ವೊ - ತಿರ್ಲ್.

'ಪಡಿಲ್ ಪಂಪೆ' ಹಾಳ್ ಹಂಪೆದ ಹಾಳ್ ಸಂಗತಿನ್ ಪನ್ಪುನವೆ ಆದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ನಾಟಕೊದ ಜಗತ್ತ್ ಹಾಳ್ ಹಂಪೆ. ಹಾಳಾದ್ ಪೋಯಿ, ಐಶ್ವರ್ಯೊದ ಒಡಲಾದಿತ್ತಿನ ಹಂಪೆನ್ ನನೊರ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದ್ರ್ ಈ ನಾಟಕೊದ ಬುದ್ಯಂತೆ ಪಾತ್ರೊ ಉಂತಾಪೆ. ಇಡೀ ನಾಟಕೊ ಬುದ್ಯಂತೆ ಪನ್ಪಿ ಪಾತ್ರೊದ ಮೂಲಕೊ ವಿಸ್ತರಿಸೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ವರ್ತಮಾನದ ಎಚ್ಚರೊದ ನೆಲೆಟ್ ಬುದ್ಯಂತನ ಪಾತ್ರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಗತಿದಾಂತೆ ಪೋಯಿ ವೈಬೋಗದ ಕಾಲೊದ ನೆನಪುಡೇ ಮತಿದಾಂತೆ ಆದುಪ್ಪುನ ಪುರೋಹಿತೆ ವರ್ತಮಾನೊದ ಅಲ್ಪತನೊದ ಪ್ರತೀಕ ಆದುಲ್ಲೆ. ರುಸಿಕುಲು, ಮದೆತ ಪಾತೆರೊ, ಯಮೆ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ್ನೆಕುಳೆ ಪಾತ್ರೊಳೆ ಮೂಲಕೊ ಒಟ್ಟಾದ್, ವರ್ತಮಾನ, ಪುರಾಣೊ, ಇತಿಹಾಸ ಮಾತಲ ನಮ್ಮೆದ್ರ್ ಬತ್ತುದ್ ನಿಲೆಪೊ. ಇಡೀ ನಾಟಕೊದ ತಂತ್ರೊನು ನೆನಪುಗು ಕೊನರುಂಡು. ಈ ಆಟಕೊದ ಬುದ್ಯಂತೆ ಬೊಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರೆನ ಪಾತ್ರೊಳು ಶ್ಮಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ದ್ವಾಪರೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಿನ ಪಾತ್ರೊಳೆನಂಚನೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಪೊ.

ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತೆ ಬುದ್ಯಂತೆ ಮರ್ಲೆಂದ್ ತೋಜಿನವು ಮುಲ್ಪ ಮಲ್ಲ ವ್ಯಂಗ್ಯೊಂದೆ ಪನೊಲಿ. ಉಂದು ವಿಷಾದೊದ ಸಂಗತಿ ಉಂದೆ ವಿಷಾದೊನೆ ಇಡೀ ನಾಟಕೊದ ಉಡಲ್ದ್ ಪರಿತೊಂದುಪ್ಪುನ 'ವಸ್ತು' ಸಂಗತಿ. ಈ ಪರಿಭಾವನೆದ ವಸ್ತು ವಿಷಯೊನು ನಾಟಕೊ ಸರಿಯಾಯಿ ರೀತಿಟ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸುರೂದ ಕಾದಂಬರಿ ೧೯೩೬ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಯಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಸತಿಕಮಲೆ' ಕಾದಂಬರಿ. ಅಯಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕೊ ತುಳು

ಬಾಸೆಡ್ ಬತ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ೧೯೮೩ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆ ಬರೆಯಿನ ರಡ್ಡ್ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಲು. ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆ ಚೋಮನ ದುಡಿ, ನಿರಂಜನೆರೆ ಚಿರಸ್ಮರಣೆ 'ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು' ಆದ್ ಅನುವಾದೊ ಆತ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಅನುವಾದೊಗಾತ್ರ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತ್‌ನ ರಡ್ಡ್ ಕಾದಂಬರಿಲುಲಾ ಮೂಲತಃ ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆದವು. ಈ ಬೂಕುಲೆನ್ ಆರ್‍ಸಾಯಿನೆಡೆ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ತೊ ಆಪುಂಡು. ಜತೆಡ್ ಅಯಿನ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪನೊಡು ಪನ್ಪುನ ಆಸೆ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ರಡ್ಡ್ ಕಾದಂಬರಿಲೆ ಕುರಿತಾದ್ ವಿಮರ್ಶಕೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಪಾತೆರೊ ಪಂತೆರ್, ಬರೆತೆರ್. ಸ್ವತಃ ಕಾರಂತೆರೆ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊ 'ಚೋಮೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗೆ, ಆಯನ ಸಮಸ್ಯೆ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಜೀವಂತವಾದುಪ್ಪುನ ಸಮಸ್ಯೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಸ್ಥಾಂತರರೊಳೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನವು. ಕಾದಂಬರಿದ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಪುತ್ತೂರು ಬೊಕ್ಕ ಘಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಕಳಸೊ. ಈ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಪಾತೆರ್ನ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಇಂಚಾದ್ ಅನುವಾದೊಗು ಕನ್ನಡೊದ್ದು ತುಳು ಸಾಜವಾಯಿನ ಭಾಷೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಕೊರ್ತೆರ್ (ತುಳು ಚೋಮನ ದುಡಿತ ಮುನ್ನುಡಿ).

ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಪಾತೆರೊಗು ಮಗುರುತ್ತರೊ ಕೊರೋಂದು ಪಂತೆರ್ 'ನೆನ್ನ್ ಯಾನ್ ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಬಾಸೆಡ್ ಅರಿದೇ ಪೋಪುನ, ಪೋಯಿನ, ನಾನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಡಾ. ಕಾರಂತೆರೆ ಉಡಲ್ಡ್ ತುಡಿತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಚೋಮನ ದುಡಿತ್ತ ಸಬ್ದೊ ಆರೆ ಬರವುದ ಇಡೆಟ್ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿನ ತುಳು ಶಬ್ದ ಸಂಪೊತ್ತುಡು ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಲೆಕ್ಕೊ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆ ಆತೆ' (ತುಳು ಚೋಮನ ದುಡಿ ಅರ್ಪಣೆ)

'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಕಾದಂಬರಿನ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್‌ನ ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕ್ಕಲ್ ಬರೆಪ್ಪೆರ್ ''ಚೋಮನ ದುಡಿತ ಚೋಮೆ ಬತ್ತಿ ಬಂಜೊನು ಪುಟ್ಟು ಪದ ಮಲ್ಪುನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ'' ಈ ಪಾತೆರ ಅರ್ತೊ ದಿಂಜಿನವು (ಪನಿಯಾರ ಪುಟ ೨೧೫, ೧೯೮೦. ಸಂ. ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ). ಇಡೀ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಬರ್ಪಿ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರೊಲ, ನಡತ್ತ್‌ನವೇ, ನಡಪ್ಪೊಡಾಯಿನವೇ ಪನ್ಪಿ ರೀತಿಡ್ ನಿರೂಪಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಪೂರಾ ವಾ ಪಂಚಾಂಗೊದ ಮಿತ್ತ್ ಒಯಿನ್ ಆದರ್‍ತಿದ್ ಉಂತುದುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಕಾದಂಬರಿದ ಅಖೇರಿಡ್ ಬರುಪುನ ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಬೊ ನಂಕ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು. ಸ್ವಂತೊಗು ಬೆನ್ನಿದ ಭೂಮಿನ್ ಪಡೆದ್ ಬೆನ್ಯಾಲೆ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ತೀರಂದೆ, ಸಮಸ್ಯೆಲೆನ ಸುಳಿಟ್ಟೇ ಮುರ್ಕ್‌ದ್ ಚೋಮನ ಜೀವೊ ಪೋಪುಂಡು. ಈ ಪೊರ್ತುದ ವಿವರ್ಣೆ ಓದ್ಲೆ. ''ನಾಯಿನ್ ಆಪೆದ ಪುಡೆಕ್ಕ್ ನೂಕುದು ಬೊಳ್ಳೆ ಬೊಟ್ಟೊ, ನೂರ್ದು ಆಂಜುನ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕಣ್ ಬುಡುದು ಬುಲಾದ್ ತೂಪಲ್ ದಾದೆನ್? ಮನಿಪ್ಪಂದೆ, ಮೆದ್ಕಂದೆ ಉಲ್ಲಾಯಿನ ಚೋಮನದ ಶರೀರೊದ ದೂಪೆನ್.

ತರ್ಕ್ ಪತ್ತಿ ದುಡಿ, ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತಿ ಬಾಗೋಲು, ಒಯ್ತ್ ಬುಡಿ ಪೂಂಬೆ ಕೋಲು ದಿಂಜಿದಿ ದರ್ಸನೊದ ಸರ್‍ರೊ ಇತ್ತಿನವು ಮಾತಾ ಇತ್ತಿಲೆಕೊ ಇತ್ತಿನಂಚನೆ ಇತ್ತಿನವುಲೆ ಉಂಡು.

ಅರಿಪ್ಪಿ ಬೆಗರ್ ಆಜ್‌ದಿಜಿ. ದೊರಿಪ್ಪಿ ಕಣನೀರ್ ಮಾಜಿದಿಜಿ. ಆಂಡ ಚೋಮೆ ಮನಿಪ್ಪುಜೆ, ದುಡಿ ದುನಿಪ್ಪುಜಿ ಅಯ್ಯೋ''

ಕಾದಂಬರಿ ಬೇಜಾರೊಡು ಮುಗಿಪುಂಡು. ಇನಿತ ಸಮಾಜೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ ಈ ಬೇಜಾರೊ ಒಂಜಿ ಎಚ್ಚೆರಿಕೆ ಮಾತ್ರೊ. ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗ್ ಪರಿಹಾರೊ ತೋಜುಜಿ. ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಅರ್ಪಣೆಡ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಓದ್‌ದ್ ಮುಗಿಪುನಾಗ ಸತ್ಯೊನೇ ಆದ್ ಎದ್‌ರ್ ಉಂತುಂಡು. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಒಂಜಿ ಸ್ವತಂತ್ರೊ ಕಾದಂಬರಿಯೋ ಆದ್ ಈ ಅನುವಾದೊದ ಕಾದಂಬರಿ ಬದಲಾಪುಂಡು.

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಬರಹಗಾರೆ ನಿರಂಜನೆರೆ ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಆರೆ ಬರಹೊಲೆಡೇ ಮಲ್ಲ ಮಣೆ ಪಡೆಯಿನವು. ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಉಂದೆನ್ 'ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು' ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ತೆರ್. ''ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಬರ್ಪಿ ಪಾತ್ರೊಲು ನಂಬೂದಿರಿ, ನಂಬಿಯಾರ್ ಅವು ಖಳ ಪಾತ್ರೊಲು. ಮಾಸ್ತೆರ್, ಅಪ್ಪು, ಚಿರಕುಂಡೆ ನಾಯಕೊ ಪಾತ್ರೊಡು ಮೆರೆಪ್ಪೆರ್. ಕೆಯ್ಯೂರುದ ಬೆನ್ಪಿ ಜನೊತ್ತ ಬಿರ್ಸದಿಗೆದ ಕತೆನೇ ಕಾದಂಬರಿದ ವಿಷಯೊ. ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆ, ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಆದ್ ಬದಲ್ಲುನವು. (ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಪಡಿಕ್ಕಲ್ ಪರಿನಾಯ ಪುಟ ೨೧೭ - ೧೯೮೮, ಸಂ. ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ) ಉಂದೆತ ರೂಪೊಡುಪ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಕ್ತಿ ಅಯಿನವೇ ಆಯಿ ರೂಪೊ ಪಡೆಯುನೆನ್ ದುಂಬೊತ್ತುದು ತೋಜಾವುಂಡು. ಕಾದಂಬರಿದ ಅಕೇರಿಡ್ ಸಂಕೇತ ರೂಪೊಡು ಬರ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಕುಕ್ಕುತ ದಯಿಕ್ಕುಳು ಈ ಅಂಶೊನು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ಕೆಯ್ಯೂರುದ ಬಿರ್ಸ ಬಂಟೆರೆ ಜೀವೊ ಪಾಶಿದ ಕಂಬೊಡು ನೇಲುನ ಪೊರ್ತುಡು ಬರ್ಪಿ ಈ ಪಾತೆರೊಗು ಗಮನೊ ಕೊರೊಡು.

'ಅವುಲು ಮಾಸ್ತೆರ್ ನಡ್ತಿ ಕಾಟ್‌ಕುಕ್ಕುದ ರಡ್ಡ್ ಮರಕ್ಕುಲು ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಜವನ್ಯೆರೆ ಲೆಕೊ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುದು ಪಲೊ ಬುಡ್ದು ಇತ್ತೊ. ಉಂದೆನ್ ಕಡ್ತ್ ಪಾಡಿಂದ್ ನಂಬಿಯಾರ್ ಕೆಲಸದಕ್ಲೆಗ್ ಪಂಡೆರ್' (ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು ಪುಟ ೩೪೩ - ೪೪ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಲೆನ ಅನುವಾದೊ)

ಲಡಾಯಿ ನಡತೊಂದಿಪ್ಪುನಗನೆ ಸಯಿಯಿ ಬಂಧುಳು ಪಿರ ಒರೊ ಬರೊಡು ಪನ್ಪುನವು ಬರೆಯಿನಾರೆನ ಆಸೆ. ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಬರ್ಪಿ ಈ ಆಸೆದ ಪಾತೆರೊಲು ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಮಲ್ತಿ ಅನುವಾದೊದೊಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಲೊ ಬರಹೊನುಲ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಓದೊಡು. ಅಪಗನೆ ಈ ಅನುವಾದೊದ ಜೀವಂತಿಕೆನ್ ತರಿಯೋನಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯೊ.

ಮೂಲ : ಈ ನಾಡಿನ ವೃದ್ಧ ನಾಯಕ ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ.

ದೇಶ ಬಾಂಧವರೆ, ಆ ವೀರ ಬದುಕಿನ ಅಮರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ತಾನೇ ನಾನು ಆಡಬಲ್ಲೆ? ಅವರ ಕನಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನನಸುಗೊಳಿಸುವ ಭಾರ ನಮ್ಮದು. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಪಟಲದಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯೂರು ವೀರರ ಸ್ಮರಣೆ ಚಿರಕಾಲ ಹಸುರಾಗಿರಲಿ, ಬದುಕಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಆ ಸ್ಮರಣೆ ತಿಳಿವು ನೀಡುವ ಬೆಳಕಾಗಲಿ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬಾಂಧವರೆ ಬನ್ನಿ. ಜನ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಸ್ವರ ಸೇರಿಸೋಣ (ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ಪುಟ ೨೭೪, ನಿರಂಜನ ೧೯೭೮೧).

ಅನುವಾದೊ :

ಈ ಊರುದ ಹಿರಿಯಾಯೆ, ರೈತೆರೆ ಗುರಿಕ್ಕಾರೆ ಪಾತೆರ್ವೆರ್

ಒಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು, ಪರವೂರುದ ಎನ್ನ ಇಷ್ಟೆರೆ, ಈ ಊರುಗಾದ್ ತೀರ್‌ಪೋಯಿ ಆ ಬಿರ್ಸೆರ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಪೋಯಿ ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು ಅತ್ತಾಂದೆ ಯಾನ್ ದಾನೆ ಪನೋಲಿ? ಅಕುಲೆ ಕನೊನು ಸತ್ಯ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊ ನಿಕುಲೆನ. ನಿಕುಲೆನ ನೆನಪುಡು ಕಯ್ಯೂರುದ ವೀರ ಬಂಟೆರೆ ಕೆಲಸೊ ಮಾಜಂದೆ ಒರಿಯಾಡ್. ಬಾರ್ದ್ ಬದುಕುನ ಸಾದಿಡ್ ನಿಕುಲೆಗ್ ಗ್ಯಾನೊ ಕೊರ್ಪಿ ಬೊಲ್ಪಾವಡ್. ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಇಷ್ಟೆರೇ ಬಲೇ, ಜನೊಕುಲು ಜೈ ಪನ್ಪುನ ಕೇನುಂಡತ್ತೆ. ನಮೊಲಾ ನಮ್ಮ ಸ್ವರೊ ಸೇರ್‌ಸಾಗೊ (ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು, ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ).

ನಿರಂಜನೆರೆ ಕಾದಂಬರಿಲು ಸಾಮಾನ್ಯೊವಾದ್ ಆಶಾವಾದೊನು ತುಂಬೋಂತೆ ಮುಗಿಪ್ಪುನೆ. ಆರೆ ಮೃತ್ಯುಂಜನ ಕಾದಂಬರಿದ ಅಕೇರಿದ ಪಾತೆರೊ, 'ಕತ್ತಲೆ ಕರೀಂಡ ಬೊಲ್ಪು ಆವೊಡೆ' ಈ ಪಾತೆರೊಲ ಆಶಾವಾದೊದ ಸಂಕೇತೊ.

'ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು' ಕಾದಂಬರಿ ನಿರಂಜನೆರೆ ಮೂಲ ಕಾದಂಬರಿದ ಆಶಯೊಗು ಬಾಧೆ ಆವಂದಿ ಲೆಕೊನೆ ಅನುವಾದೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ನುಣುಪು ವಯ್ಯಾರೊ, ದುನಿಪು, ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜ್‌ದ್‌ಜಿಂದಿ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಚೋಮನ ದುಡಿಟ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು, ದಿಂಜಿದಿ ಸಾರೊ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಿಯರೆ ಕಾರಣೊ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'ತ್ತ ಮೂಲಭೂಮಿಕೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಮ್ಮಂದೊ ಪಟ್ಟ್‌ನವು, ಚಿರಸ್ಮರಣೆ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲೊ, ಅಯಿತ್ತ ನಿಲೆ ಬೇತೆ ಊರುದವಾಯಿನವು ಆತಿಪ್ಪೊಡು.

ಕೆದಂಬಾಡಿಯೆರ್ ಅನುವಾದೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಆರ್ಸಾಯಿನ ಬೂಕುಲು ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಚಿರಸ್ಮರಣೆ, ಶೂದ್ರ ಏಕಲವ್ಯೆ. ಉಂದೆತ ಮೂಲೊನೆ ಪ್ರಗತಿಪರ ದೋರಣೆ, ಬದಲಾವಣೆ ಬಯಕ್ಕುನವು. ಸಮಾಜೊಡು ಅವಕಾಶೊಡ್ದು ದೂರವಾದ್ ಬದ್‌ಕುನ ಈ ವೊರ್ಗೊದ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರೊಲೆನ್ ತೊಜ್ಪಾವುನ ಒಂಜಿ ಸಾದಿದ ಲೆಕೊ ತೋಜುಂಡು.

ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಆರೆನ 'ಅನುವಾದೊ ಕೃತಿ'ಕ್ಕುಲೆಗ್ ಸರಿ ಪೋಪುನಂಚಿನ ಪಾತೆರೊನೊಂಜಿ ಪನ್ತೆರ್

ಅನುವಾದ ಆಂಡ ಬಿಲೆ ಇಕ್ ಕಡಮ್ಮೆನೊ
ಓದ್‌ದ್ ತೂಯಂರ್ಡ್ಲ ತೆರಿವು
ಕಡೊ ಆದ್ ಕೊನತ್ತಿನ ಮಡು ಪರಿ ಕಮ್ಮಿತ್
ಕಡ್ತ್‌ಂಡ ಮಗುರುಜೊ ಮಲ್ಲ ಮರ
(ಕೆದಂಬಾಡಿ ೧೯೪೩, ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಅರ್ಪಣೆ)

ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಅನುವಾದೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಓದ್‌ನಕುಲೆಗ್ ಆರೆ ಈ ಪಾತೆರೊ ಸತ್ಯೊಂದು ತೆರಿಯುಂಡು. ಕಾವ್ಯೊದ ವರ್ಣನೆಡಾವಡ್, ನಾಟಕೊದ ಪಾತ್ರೊಲೆನ ಪರಿಪೋಷಣೆಡಾವಡ್, ಅಯಿತ್ತ ಪಾತೆರೊ ಕತೆಟ್ಟಾವಡ್, ನೀತಿ ತತ್ವೊಲೆನ್ ಪನ್ನಗಾವಡ್, ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಘಟನೆಳು, ಅಯಿನ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಪಿಲೆಕೊ ತೆರಿಪಾವುನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಡಾವಡ್ ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಬರಾವುಲೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೊ.

ತುಳು ಬದ್ಕ್‌ಗೊಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಉಂಡು. ಆ ಬಾಷೆದ ಬಲೊನು ಸೇರ್ಸಾವೊನುನೆ ಅಯಿತ ದುನಿಪು, ಮದಿಪು, ನುಡಿಕಟ್ಟ್, ಗಾದೆ ಪಾತೆರೊ ಉಂದೇನ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಜೋಡ್ಸಾತ್ ಪೊಸ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಸುಬುಗಾರಿಕೆ' ಪನ್ಪುನೆನ್ ತನ್ನವಾತ್ ಮಲ್ಪೊನಿಯರೆ ಆರೆಗ್ ಸಾದ್ಯವಾತ್‌ಂಡ್.

ಈ ರೀತಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆಡ ಇತ್ತ್‌ನ ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿಭೆ ದಾದವು? ಆರ್ ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ನೆನೆ ಆರೆನ ಅಜ್ವೊನೆ ವರ್ಷೊಡು. ಈ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಅವಧಿಡ್ ತುಳುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರೊನು ಆರ್ ಅಭ್ಯಾಸೊ ಮಲ್ತಿ ಕ್ರಮೊನೆ ಈ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿಶೇಸೊಗು ಕಾರಣೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಲಿ. ಉಂದು ಆರೆಗ್ ಓದ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ನಾವು ಅತ್ತ್ ಆರೆ ಬದ್ಕ್‌ನ ರೀತಿಡ್ ಬತ್ತಿನಾವು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ : ಮೂಲೊ - ಶ್ರೀ ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು ನೆಹರೂ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಸುಳ್ಯ ಇಂಬೆರ್ ಬರೆತಿನ 'ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗಳ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಸಮೀಕ್ಷೆ.

ರೈಕುಲೆನ ನೆಂಟರಿಷ್ಟೆರ್, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿನಕುಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಲತ್ತ್‌ನಕುಲೆನ ಪರಿಚಯೊ ನಿಕುಲೆಗ್ ಮಲ್ಪಿಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೆರಿಪಾದೆ. ಆಂಡ ಆರ್ ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಜೋಕುಲೆನ, ಅಕುಲೆ ಅಕುಲೆನ ಗುರ್ತೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆ. ರೈಕುಲು ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆನ್ ಬಲಪಾಯಿ ರೀತಿ, ಸಾಂಕ್‌ನ ರೀತಿನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಬರೆಪುನ ತಾಕತ್ತ್ ಎನಡ ಇತ್ತುತುಂಡ ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿ ಆವು. ಬಾಲೆನ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಜೋಗುಳ ಪದೊ

'ಜೋ ಜೋ ಕಂದ ಜೋರು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡು

ಬೇಗ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋದ್ರೆ ನಾಳೆ ಕೊಡುವೆ ಬೆಲ್ಲ'
(ಜೋ ಜೋ ಬಾಲೆ ಜೋರು ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ಪು
ಬೇಕ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಎಲ್ಲ್ ಕೊರ್ಪೆ ಬೆಲ್ಲ)
ಈ ಪದೊನು ಜನ್ಮೊಡು ಮದಪ್ಪುನಾವತ್ತ್.

ಬಾಲೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್‌ದಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಡು ರೈಕುಲು ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತಿನ ದಿನೊಕ್ಕುಳು ರೈಕುಲು ತೊಟ್ಟಿಲ್ದ ಸರಪಣಿನ್ ಬುಡುನಾರತ್ತ್. ಆರ್ ಜೋಕುಲಾಟಿಗೆದ ದಿನೊಕುಲೆ ಎಂಕ್‌ಲೆನ್ ತೂಯಿನ ರೀತಿ, ಸಾಂಕ್‌ನ ರೀತಿ ನೆನೆಪ್ಪುನಾಗ ನನ ಒರೊ ಅಪ್ಪನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಬಾಲೆ ಆತ್ ಜೆಪ್ಪುನ ಯೋಗೊ ಬರೊಡಪ್ಪಾಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟೊನುಕೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಪುಂಡು.

ನನ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡು ಆರ್ ರೈಕುಲತ್ತ್. ಎಂಕುಲೆನ ಅಪ್ಪ. ಆರೆನ ಕೊಪೊ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ. ಅಂಚನೇ ಆರ್ನ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ರುಚಿಲಾ ಮಸ್ತ್ ಬೇನೆದ. ಆಂಡ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ನ ಎಂಕ್‌ಲೆ ಬೆರಿತ ಸೂ ಮಾಜುನ ದುಂಬೇ ಆರ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೊಂಡಾಟೊದ ಮಿತ್ತ್ ಆ ಪೆಟ್ಟ್ ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ವಾ ಲೆಕ್ಕೊದಾವುಲಾ ಅತ್ತ್.

ಅಪ್ಪನ ಪೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲವು, ಕೋಪೊಲಾ ಮಲ್ಲವು. ಅಯಿತೊಟ್ಟಿಗೆ ಆರ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೊಂಡಾಟೊ ಮಾಮಲ್ಲವು. ಅಪ್ಪನ ಈ ದುರ್ಬಲತೆಲಪಗನೆ ಎಂಕುಲು ತೆರಿಯೊಂದಿತ್ತೊ. ಅಯಿತ ಲಾಬೊಲ ಪಡೆಯೊಂದಿತ್ತೊ. ಇನಿ ಎಂಕುಲೆಡ ಪನೀತಾಂಡಲ ಧೈರ್ಯೊ, ಸಾಹಸೊದ ನಿರೆಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಎಂಕುಲೆ ಅಪ್ಪನ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ರುಚಿತ ಗುರುತೋಂದು ಪನೊಡು.

೧೯೫೦ನೇ ಯಿಸವಿದ ಒಂಜಿ ದಿನೊ, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊದ ಸುಹಾಸೊಡಿತ್ತಿನ ಡಾ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರೆನ್ ಬೇಟಿಯಾಯರೆ ಪೋದಿತ್ತೆ. ಅಪ್ಪ ಅನುವಾದೊ ಮಲ್ತಿ ಆರೆ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ತುಳು ಬೂಕುಗು, ಮುಖಪುಟೊನು ಡಾ. ಕಾರಂತೆರೇ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆ ಪುದಾರ್‌ನ್ ಬಜೀ 'ಕಾರಂತ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಕಾರಂತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆಯರೆ ಮರತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊವೊಡು. ಡಾ. ಕಾರಂತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆಯರೆ, ಆರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯರೆ, ಅಪ್ಪನ ಪಾತೆರೊದ ಲೆಕೊ ಆರೆ ಆಡೆಗ್ ಪೋತಿತ್ತೆ. 'ಎಂಚ ಬೋಡಾಂಡಲ ಬದಲ್ತೊನೊಳಿ. ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಗ್ ಆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪೂರಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊರ್ತೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಡೆ ಆರ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿನವು ಎಂಕ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಯಿಜಿ. ಬರವುಡೆ ಕೊರೊಡುಗೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒತ್ತಾಯೊ ಮಲ್ತ್‌ನಗ ' ಅಪ್ಪಗ್ ಮಸ್ತ್ ಪೋಡಿಪುವನಾ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಂದ್ ಪಂಡೆ. ತೆಲಿತ್ತೆರ್. ಬರವಣಿಗೆಡ್ ಆರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಅಪ್ಪಗ್ ಎಂಕುಲು ಏತ್ ತಗ್ಗ್‌ದ್ - ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತೊ ಪನ್ಪುನೆಗ್ ಉದರ್ನೆ. ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಅಪ್ಪನ ದಿನೊ ಕರಿ ನಂತ್ರೊ ಬರೆಯೆರ್

'ರೈಯವರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟ, ನಿಷ್ಠುರ, ರೂಕ್ಷತೆ, ರಸಿಕತೆ, ಶೌರ್ಯ, ಛಲ, ಔದಾರ್ಯ, ಗ್ರಾಮ್ಯ ರಾಜಕೀಯ, ಬಿರುಸು, ಬಿಂಕ, ಠೀವಿ, ಠೇಂಕಾರ, ಸ್ನೇಹ, ವಿರಸ, ವಿನೋದ, ವಿಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ದಟ್ಟ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಬಾಳು ನಿಬಿಡವಾಗಿತ್ತು'. ಈ ನಾಲ್ ಗೀಟ್‌ದ ಪಾತೆರೊ ಇನಿ ಇದ್ಯಾಂದಿ ಅಪ್ಪನ್ ರೂಪು ರೂಪುನು ತೋಜಾಪುನ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಕನ್ನಡಿ.

ಅಪ್ಪಗ್ ಪ್ರಾಯೊ ಕರಿಯೋಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ನೂದು ಮರಣೊಲೆನ್ ತೂವೊಡಾಂಡ್, ಬೇನೆ ತಡೆಯಂದೆ ಬರೆಪ್ಪೆರ್

ದಿಂಜ ಸಾವುನು ತೂಯೆ, ಬಾರಿ ಬೇನೆನ್ ತಿಂದೆ
ಬರೆಲ್ಲ್‌ದ್, ಬಿರೆಲ್ಲ್‌ದ್ ಬಿಸರ್ದ್ ಬೂರ್ಯೆ
ತೈತಿನಾಕುಲೆನ್ ನೆನತ್ತ್ - ನೆನೆತ್ತ್‌ದ್ ಬುಲಿತ್ತೆ
ಸಾಕೊ, ಸಾಕಾಂಡ್ ಬರ್ಪುಜಿ, ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಣನೀರ್ ಇತ್ತೆ

ಅಪ್ಪ ಬರವುಡು ಬಿರ್ಸೆ, ಪಾತೆರೊಡು ಪೊರ್ಲೆ, ಆರೆ ತುಳು ಪಾತೆರೊನು ಕೇನೊಡು ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪರಿಮಳೊ, ತುಳು ಭಾಷೆದ ಸಿಂಗಾರೊ ಅರ್ತೊ ಆವೊಡಾಂಡ ಆರೆ ಪಾತೆರೊಗು ಕೆಬಿ ಕೊರೊಡು. ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಪಿ ನಿಕುಲೆಗ್ ಈ ಲೋಕೊಡ್ದು ಆರೆನವೇ ಆಯಿನ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಲೋಕೊಗು ಕೊನೊಪಿ ಸಕ್ತಿ ಆರೆ ಪಾತೆರೊಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರೈಕುಲು ಓಲು ಪೋಂಡಲಾ, ಓಲು ಕುಲ್ಯೆರ್‌ಂಡಲಾ, ಓಲು ಜೆತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ, ಓಲು ಪಾತೆರ್ಯೆರ್‌ಂಡಲಾ, ಕನ್ನಡೊ - ತುಳು ಬಾಷೆಲು ಆರ್ನ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಬಾಸನೊ ಮಲ್ಪುನಗ ಆರ್ನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಈ ಪದೊಕ್ಕುಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಚಿನಾಂಡಲ ತುಳು ಆರ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಅತ್ತೆ? ಅಪ್ಪೆನ ಮಿತ್ತ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮೋಕೆ ಸಹಜ ಅತ್ತೆ?

ಕನ್ನಡಣ್ಣೆ ರಾವೊಡು ಕನ್ನಡ ಅಣ್ಣೆರ್ ಆವೊಡು
ಆರೆ ಕೊಡಿ ಮಿತ್ತಾವೊಡು
ಐನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಮನ ತುಳು ಕೊಡಿ
ಬೆರಿ ಬುಡಾಂದೆ ಪೋವೊಡು
ಕನ್ನಡೊದ ಕತ್ತುರಿದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎನ್ನ ತುಳುತ್ತ
ಗಂದೊಲ ಗಮಸೊಡು

ಅಂಚನೆ ತುಳುತ್ತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆರ್ನ ದಿಂಜಿದಿ ಕದ್ಯಡ್ದ್ ಉರ್ಕರಿ ಮೋಕೆದ ಮನಸ್ ಪನ್ಪುಂಡು

ತುಳುನಾಡ್ - ಗೆಲ್ಪಡ್, ತುಳು ಸರವು ಬರವಾದ್ ನಲಿಪ್ಪಡ್
ಗೆಲ್ಪಡ್ - ಎನ್ನ ಅಣ್ಣೆರ್ನಾಕುಲು

ಗೆಲ್ಪಡ್ - ಶಾಂತಿ, ಧರ್ಮೊ, ಕರ್ಮೊ

ಗೆಲ್ಪಡ್ - ತುಳುನಾಡ ನೀತಿ - ನೇಮೊ

ಗೆಲ್ಪಡ್ - ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲಯ್ಯಾ

ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ದಿಂಜಿದಿ ಕೊಡಪ್ಪಾನೊ ಆರ್. ಆಂಡಲಾ ಆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಆರ್ನ ದೈನ್ಯೇಸಿ ರೀತಿನ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಯಾನೊಂಜಿ ಚಣಿಲ್‌ದ ಚಾಕರಿ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ನಾಯೆಂದ್ ಒತ್ತೊಂದೆರ್.

ಗೇನೊದ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟನ್ ಕಟ್ಯರೆ

ನಳ - ನೀಲೆ - ಹನುಮಂತೆ ಬರಡೆ

ಚರೆಲ್‌ಡ್ ಪುರೆಲ್‌ನ ಚಣಿಲ್‌ದ ಚಾಕರಿ

ನೆಟ್ಟ್ ಎನ್ನವು ಆದ್ ಒರಿಯೊನಡ್

ರೈಕುಲು ಕನ್ನಡ - ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾನೊಡು ಏಪೊಲಾ ಬೆಳಗ್ಗುನ ಬೊಲ್ಪಾಯೆರ್. ಆರ್ನ ಬರವು ಅವು ಸೆಟ್ಟಂದಿನವು, ಸೆಡಿಯಂದಿನವು, ಪುಳಿಪ್ಪಂದಿನವು, ಕಳೆಂಗಂದಿನವು. ಏಪೊಗುಲಾ ಕಮ್ಮೆನೊ ಕಮ್ಯಾವಂದಿನವು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪತ್ತಾಯೊದ ತರ್ಕೊಳು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ನ ಬಿರ್ಸೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಹರಿಕ್ಕಾರೆ ಆಯಿನ ಆರ್ ಗುರಿಕ್ಕಾರೆ ಆದ್ ಮೆರೆದ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಾಯಕೊದ ಲೋಕೊನು ಬೆಳಗ್ಗಾಯಿನ ಸಾಹಸಿಗೆ. ಆರ್ನ ಜೀವನೊದ ದುಂಬು - ಪಿರವು, ಬೊಕ್ಕೊ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಅಡ್ಡೊ - ನೀಟೆ ಪಿದ್‌ರ್‌ದ್‌ನ ಜಾಗೆಲೆನ್ ಆತೊಂಜಿ ಸುಲಬೊಟು ಪೊರ್ಲುಡು ಚಿತ್ರಣೊ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಎಲ್ಯೆಡ್ದೇ ಆರೆಗ್ ಬರೆಪ್ಪುನ ಚಟೊ ಇತ್ತ್‌ತುಂಡ ಆರ್ ಕಡಲ್‌ನೇ ಮಗುರ್ತುತುವೆರ್‌ಂದ್ ಆರ್ನ ಕುಟುಒದ ಪೊಂಜೆವೊರ್ತಿನ ಉದ್ಗಾರೊದ ಪಾತೆರೊ ಸತ್ಯ ಆತುವೊ ದಾನ್ನೊ. ಅವು ಎಂಚಿನವೇ ಇಪ್ಪಡ್. ಒಂಜಿ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯೊ - ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಬೂಕುಲು ಮಾತಲಾ ಬಂಗರ್ದ ರಾಶಿದ ನಡುಟತ್ತಿನ ಮುತ್ತುರತ್ನೊಲು. ಆರ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಚಬಿತ್‌ನಾತ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಚೀಪೆ ತಮಲೊಂದುಂಡು.

ಕೆದಂಬಾಡಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜನೊ ವಿದ್ಯಾವಂತೆರ್ ಪುಟ್ಟುದೆರ್, ಬೆಳಗ್ಗ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ ಇಂಬೆರೆಲೆಕೊ ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ಪೊದ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನಾಕುಲು ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಇನಿಕ್ಕ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಪಂಡ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ ಪಂಡ ಕೆದಂಬಾಡಿಂದ್ ಆಂಡ್. ಅಂಚಿನ ಒರಿ ಮಗನ್ ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆಗ್, ಇನಿ ಏತೊಂಜಿ ಸಂತೆಸೊ, ಉರ್ಕರುಂಡೋಂದು ಎನ್ಯರೆಗ್‌ಲಾ ಸಾದ್ಯೊ ಇದ್ದಿ.

ಒಂಜಿ ಪರಕ್ಕೊಳಿ, ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸಸಾರೊದ ಬಾಲೆ ಎಂಚ ಕನ್ನಡ - ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಅಗರ್ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಪುದಾರ್ ಕೊನೊದು ಬತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ - ನಿಕ್ಲೆಗ್

ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿದಿತ್ತಿನವು. ಅಂಚಾದ್ ವಾ ಪುಂಚೊಡು ವಾ ಮರಿ ಉಂಡೂಂದು ಏರೆಗ್ ಗೊತ್ತು.

ನರಮಾನ್ಯನ್ ಸಸಾರೊ ಮಲ್ಪುನವು ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊನೆ ಏನ್ಲಾ ಪನ್ಪೆ. 'ಅಯೋಗ್ಯಃ ಪುರುಷೊ ನಾಸ್ತಿ ಯೋಜಕಃ ತತ್ರ ದುರ್ಲಭ'ಂದ್ ಸಂಸ್ಕೃತದಣ್ಣೆರ್ ಪನ್ತೆರ್.

ಅಪ್ಪನ್ ಮಸ್ತ್ ಪುಗಾರ್ಯೆ, ಪುಗರ್ನಾತ್ ಮುಗಿಯಂದಿನವು. ಆ ಅಪ್ಪ ಇನಿಲಾ ಬೋಡಿತ್ತ್ಂಡ್, ಎಂಕ್ಲೆ ನಡೂಟೆ ಆರ್ ಇಪ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಆಂಡ ಅವು ಅಪ್ಪನಾವ? ಪುಟ್ಟಿ ನರಮಾನಿಯಾಗ್ ಮರಣೊ ಇತ್ತಿನಾವೆ. ಏರ್‌ಲಾ ಚಿರಂಜೀವಿ ಆಯರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಇದ್ದಿ.

೨೦.೬.೨೦೦೩ನೇ ಶುಕ್ರವಾರೊದ ದಿನ. ಅವು ರೈಕುಲೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಕಡೆತ ದಿನೊ. ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪೂರಾ ಸಮ್ಮಂದೊನ್‌ಲಾ ಕುಡ್ತ್‌ದ್ ಅಡಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೊರ್ಗೊಗು ಸೇರುನ ದಿನೊ.

ಕೆದಂಬಾಡಿದ ಗುತ್ತುದ ಗತ್ತ್‌ದ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಮಸಣೊ ಮೌನೊ ನಿರೆಯಿ ರೈಕುಲೆ ನೆಂಟೆರ್, ಇಷ್ಟೆರ್, ಪತ್ತ್ ಜನೊ ಜೋಕುಲು ಬರ್ಪಿ ವಿಷೊ ಗಳಿಗೆಗಾದ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಕಾತೊಂದು ಕುಲ್ಲುತೆರ್.ನನ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡು ರೈಕುಲು ಆರೆನನೇ ಬಾಸೆಡ್ ಪನ್ಪುಂಡ 'ಈ ಲೋಕೊಗು ಹಾರ್ದಿಕ ವಿದಾಯ' ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಇನಿ ಇತ್ತೆ ಆರೆಗ್ ೮೭ನೇ ವರುಷೊ ಪ್ರಾಯೊ. ಅವು ದೇವೆರ್ನ ವರೊ. ಮಾಮಲ್ಲ ಬದ್ಕ್ ಬದ್ಕಿಯೆರ್. ಬದ್ಕ್‌ನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಪ್ರತೀ ಘಳಿಗೆಲಾ ಆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಾತಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿಟಂ ಪೊಟ್ಟ್ ಇದ್ಯಾಂಡ್. ಸಮೃದ್ದೊ ಬದ್ಕ್ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಈ ಲೋಕೊಗು ವಿದಾಯೊ ಪನ್ಪಿ ಪೊರ್ತು ಆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನೆಮ್ಮದಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಆರೆನ್ ಕಡಪುಡುದ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸೇರ್ನಕುಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತಮೆಲಿಯರೇಂದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಣನೀರ ಪನಿ ರೈಕುಲೆಗ್ ಮೆಲ್ಲೋಕುಗು ಕಡಪುಡಿಯೆರೆ ಒಪ್ಪುಜಿ.

ಆನಿದ ಮದ್ಯಾನೊದ ಪೊರ್ತು ದೊರಿಪ್ಪಿ ಬರ್ಸೊ ಅರಿಪ್ಪಿ ಕಣನೀರ್, ಉಂದೆತ ನಡೂಟೆ ರೈಕುಲು ದೇವೆರೆ ಪಾದೊ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಸೇರ್ನಾಕುಲು ಬಾಲೆಲು, ಬಂದಲು ಆರೆ ಬಾಯಿಗ್ ಬುಡಿ ನೀರ್ ಕಡೆತಾವು ಆಂಡ್.

ಕೆದಂಬಾಡಿದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು, ಕತೆಯಾದ್ ಕರಿ ಪೋಯಿನ ರೈಕುಲೆನ್ ಅವ್ವೇ ಮಣ್ಣಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಬಂಜಿದುಲಾಯಿ ಮಗುರೊರ ಜಪ್ಪಾವೊಂಡಲ್ ಸೊರ್ಗೊ ಆರೆ ಕಣ್ಣೆದ್‌ರ್ ನಲಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕಾಲೊ ತನ್ನ ಕಸುಬುನು ಮರತ್‌ದ್ ದಿಡ್ಪ ಉಂತಿಲೆಕೊ ಆಂಡ್.

ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ ಗೌರವಿಸು ಚೇತನವ
ಆರದೋ ಜಗವೆಂದು ಭೇದವೆಣಿಸದಿರು
ಹೋರುವುದೇ ಜೀವನ ಸಮೃದ್ಧಿಗೋಸುಗ

ದಾರಿಯಾತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

ಬಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಗತ್ತ್, ಗುತ್ತುಗಾರಿಕೆ, ತಾಕತ್ತ್, ದೌಲತ್ತ್‌ಡ್ ಮೆರೆದ್ ಇನಿ ಇದ್ಯಂದೆ ಆಯಿನ ರೈಕುಲು ಛಲದಂಕಮಲ್ಲೆ, ಬಿರ್ಸೆ ಬಂಟೆ, ಕನ್ನಡ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಅವ್ವೇ ಛಾಪುನು ಒತ್ತ್‌ದ್ ಬಿತ್ತಿನಾರ್, ಮೆರೆಯಿನಾರ್.

'ಢಂ ಢಮಾರ್...' ರೈಕುಲೆ ಬೆಡಿತ ಸಬ್ದೊ ದೆಂಗ್‌ಂಡ್ ಸತ್ಯೊ. ಆಂಡ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ಬರಾವುದ ಉಡಲ್‌ದಾಡ್ ನಿತ್ಯೊ ಪುಡಾಪಿನ ಆ ಸಬ್ದೊ ಏಪೊತುಗುಲಾ ಕೇನಂದಿಲೆಕೊ ಆವ? ಆವಂದೆ ಆವಂದ್.

ಅಪ್ಪೆ ಸರಸ್ವತಿ ಆರೆಗ್ ಒಲಿದಿತ್ತಳ್. ವರೊ ಕೊರ್ತಲ್. 'ಈ ಕರಿಪೋಂಡಲಾ ಮಗ ನಿನ್ನ ಪುದಾರ್ ಸಾವಿರೊ ವರುಸೊ ಒರಿಯು'. ಈ ಆಶೀರ್ವಾದೊ ಆರೆನ್ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಚಿರಂಜೀವಿಯಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ನೀನೊಲಿದರೆ ಕೊರಡು ಕೊನರುವುದಯ್ಯ
ನೀನೊಲಿದರೆ ಬರಡು ಹಯನಹುದಯ್ಯಾ
ನೀನೊಲಿದರೆ ವಿಷಯವು ಅಮೃತವಹುದಯ್ಯಾ

ಅಂದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಈ ಪಾತೆರೊ ಪೂರಾ ಸತ್ಯೊ ಆಂಡ್. ದಾನೆನೋ ಆತಿತ್ತಿ ಆರ್ ದಾನೆನೋ ಆತ್ ಪೋಯೆರ್. ಉಂದು ದೈವ ಲೀಲೆ.

ಅಪ್ಪನ್ ಪೂರ್ತಿ ನೆನೆತ್ತೊಂದು ಈ ಬರಾವುನು ಬರೆತ್ತೆ. ದಂಟ್‌ದಿಪ್ಪೆ, ಮಾಫಿ ಕೊರೊಡು. ಅಪ್ಪ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿ ಪಾತೆರೊ ಲೋಕೊಗು ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿ ಶುಬಾಶಯೊ ಆರೆ ಬಾಯಿಡೇ ಪನ್ಪಾದ್ ಈ ಬರಾವುಗು ಮಂಗಲೊ ಪನ್ಪೆ.

ಪೊರ್ತು ಪೊರ್ತುಗು ಮುಗಲ್ ಬರ್ಸೊ ದೊರಿಪ್ಪಾವಡ್
ಪಚ್ಚೆನೊದ ದೈ ಬೂರು ಕುರಲ್‌ಲೆನ್ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ತುಂಬೊನಡ್
ದೇಸೊರ್ಮೆ ಮೋಸೊ ದಗೆ ಬುಡುದು ಉಂತೊನಡ್
ಸಜ್ಜನೆರ್ ಸುಕೊಟ್ಟು ಪೋಡಿಗೆದಾಂತೆ ತೆಲಿತ್ತ್ ನಲಿತ್ತ್ ಬದ್ಕೊನಡ್
ಅಪ್ಪಗ್ ಶಾಂತಿ ತಿಕ್ಕಡ್
ಅಪ್ಪನ ಪಾದೊಗು ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದೆ
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

✦

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆ ಏಳಿಗೆಗಾದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಸರ್ವಸ್ವೊನುಲಾ ಮುಡಿಪು ದೀದ್ ಮಸ್ತ್ ಪೊಣೆಯಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಸಾಧನೆಲೆನ್ ಅಕ್ಲ್ ತುಳುಕಾದ್ ಸಂದಾಯಿನ ಸೇವೆಲೆನ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೋಜಿಪಾದ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು "ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಗ್ರಂಥಮಾಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ತುಳುಕಾದ್ ಅನನ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೋಡೆಗ್ ಸಂದಿನ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್, ಈ ನೆಲತ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಪ್ರೀತಿ, ಅಭಿಮಾನ, ಗೌರವಭಾವೊನು ಈ ಮಾಲೆದ ಬೂಕುಲು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪ. ಎಲ್ಲೆದ ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಇನಿ ನಮ ಎಂಚೆಂಚಿ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದು, ನಡಪಾವೊಂದು ದುಂಬು ಪೋವೊಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಈ ಮಹನೀಯೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ - ಸಾಧನೆಲು ನಂಕ್ ಪ್ರೇರಣೆ - ಚೈತನ್ಯೊನು ಕೊರ್ಪೊ.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ